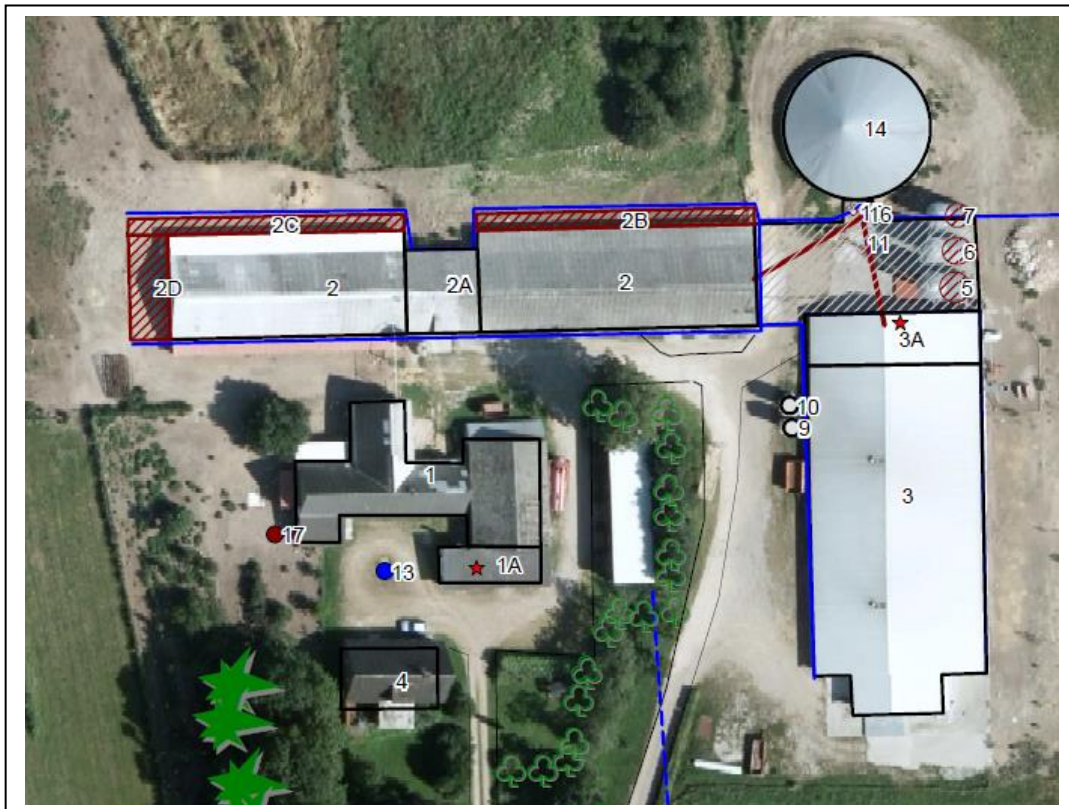

Miljøgodkendelse af

Tingvejen 21, 8883 Gjern

- efter § 11 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

Godkendelsesdato: 27. juli 2015

Silkeborg Kommune
Teknik- og Miljøafdelingen
Søvej 1, 8600 Silkeborg
Telefon nr. 8970 1000
landbrug@silkeborg.dk
www.silkeborgkommune.dk

INDHOLDSFORTEGNELSE

Indholdsfortegnelse	1
Datablad	3
Indledning	4
1 Resumé og samlet vurdering	5
1.1 Ansøgning om miljøgodkendelse	5
1.2 Ikke teknisk resumé.....	5
1.3 Afgørelse om miljøgodkendelse	8
1.4 Vilkår.....	10
1.5 Offentlighed	16
1.6 Klagevejledning	16
2 Generelle forhold	19
2.1 Beskrivelse af husdyrbruget	19
2.2 Meddelsespligt – anlæg, arealer, ejerforhold	19
2.3 Gyldighed	20
2.4 Retsbeskyttelse.....	20
2.5 Revurdering af miljøgodkendelsen.....	20
3 Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold.	21
3.1 Bygge- og beskyttelseslinier, fredninger mv.	21
4 Faste afstandskrav	21
4.1 Husdyrhold og staldindretning.....	25
4.2 Ventilation	28
4.3 Fodring.....	29
4.4 Ensilage	32
4.5 Energi- og vandforbrug.....	32
4.7 Affald.....	32
4.7 Spildevand herunder regnvand.....	37
4.8 Råvarer og hjælpestoffer	40
4.9 Driftsforstyrrelser eller uheld.....	41
5 Gødningsproduktion og – HÅNDBLING	44
5.1 Gødningstyper og mængder	44
5.2 Flydende husdyrgødning	44
5.3 Gylleforsuring	46
5.4 Gylleseparering	46
5.6 Fast gødning inkl. dybstrøelse.....	47
5.7 Anden organisk gødning.....	47
6 Forurening og gener fra husdyrbruget	48
6.2 Lugt	56
6.3 Fluer og skadedyr	60
6.4 Transport	61
6.5 Støj fra anlægget og maskiner	62
6.6 Støv fra anlæg og maskiner.....	64
6.7 Lys.....	65
7. Påvirkning fra arealerne	67
7.1 Udbringningsarealerne	67
7.2 Nitrat til overfladevand	67
7.5 Kvælstof til grundvand	83

8. Bedste tilgængelige teknik (BAT)	84
9. Egenkontrol og dokumentation	96
10 Bilag	97

DATABLAD

Husdyrbrugets beliggenhed	Tingvejen 21, 8883 Gjern
Matrikel nr. Ejerlav	6d, 7g, 7h og 18a Skannerup By, Skannerup
Cvr. nummer P-nummer CHR-nummer Ejendomsnummer	18515245 63515 7400002456
Ejer af ejendommen Telefon Mobil E-mail	Henrik Vestergård Blakgårdsvej 15 8600 Silkeborg 8685 3344 5095 8755 hbvestergaard@mail.dk
Driftsansvarlig	Henrik Vestergård
Brugstype	Høns til ægproduktion
Godkendelsesbetegnelse	§ 11 husdyrbrug for mere end 75 dyreenheder
Sags nr. Ansøgningens skema nr. Fiktivt skema nr.	EJD-2015-00825 73630 version 6 74589
Dato for godkendelse	27. juli 205
Tilsynsmyndighed	Silkeborg Kommune
Kvalitetssikret af	Hanne Lise Koed
Næste revurdering	år 2023

Ansøgers Konsulent:

Miljøkonsulent Kjartan Einarson, LMO
E mail: kje@lmo.dk

INDLEDNING

Når et husdyrbrug ønskes udvidet til mere end 75 dyreenheder (DE.), skal anlægget med tilhørende udbringningsarealer til den producerede husdyrgødning godkendes i henhold til § 11 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Denne miljøgodkendelse er således udarbejdet efter lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, der har indarbejdet EU's VVM-direktiv¹ og IPPC-direktiv².

Ansøgningen om miljøgodkendelse er indsendt til Silkeborg Kommune gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem, første gang den 10. februar 2015

Der er den 5. august 2009 meddelt tilladelse efter Husdyrlovens § 10 til en produktion af 12.500 årshøns svarende til 74,9 DE (Daværende normtal) til økologisk ægproduktion, samt opførelse af en hønestald på 1.340 m², en gyllebeholder på 1.500 m³ med teltoverdækning og 5 kornsiler/fodersiloer på en betonplads. Tilladelsen er udnyttet efter gældende regler.

Tilladelsen erstattes af indeværende miljøgodkendelse.

I miljøgodkendelsen er der redegjort for miljøkonsekvenserne af at udvide husdyrholdet på bedriften og for påvirkningen af miljøet i bred forstand. Bedriften har ikke biaktiviteter, der i sig selv er omfattet af IPPC-direktivet.

¹ Rådets direktiv 85/337/EØF om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet med senere ændringer (VVM: Vurdering af Virkninger på Miljøet)

1 RESUMÉ OG SAMLET VURDERING

1.1 ANSØGNING OM MILJØGODKENDELSE

Henrik Vestergaard, Blakgårdsvej 15, 8600 Silkeborg søger om udvidelse af den økologiske ægproduktion på Tingvejen 21, 8883 Gjern. Der søges om en udvidelse fra 12.500 årshøner (73,5 DE) til 18.500 årshøner (108,8 DE).

Udvidelsen medfører renovering af den nordlige stald og udbygning af stalden med ca. 100 m² mod vest. Hertil kommer godt 400 m² overdækket nyt verandaareal mod nord.

Miljøgodkendelsen omfatter alene ejendommen beliggende på Tingvejen 21, 8883 Gjern. Desuden omfatter miljøgodkendelsen alle dyrkningsarealer tilknyttet CVR nr. 18515245

Ansøgningen om miljøgodkendelse er indsendt til Silkeborg Kommune gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem www.husdyrgodkendelse.dk med skema ID 73630. Der er desuden indsendt en fiktiv ansøgning med skema nr. 74589 til beregning af totaldepositionen i forhold til produktionen for 8 år siden.

1.2 IKKE TEKNISK RESUMÉ

Kommunen har vurderet, at der kan meddeles miljøgodkendelse af den ansøgte udvidelse af husdyrbruget i henhold til de gældende regler². Miljøgodkendelsen er baseret på oplysningerne i ansøgningen skema ID 73630 version 6 og ansøgers miljøtekniske redegørelse, samt de efterfølgende beregninger. Miljøgodkendelsen er betinget af, at vilkårene i miljøgodkendelsen overholdes.

Der søges om en udvidelse fra 12.500 årshøner (73,5 DE) til 18.500 årshøner (108,8 DE).

Der er den 5. august 2009 meddelt tilladelse efter Husdyrlovens § 10 til en produktion af 12.500 årshøns svarende til 74,9 DE (Daværende normtal) til økologisk ægproduktion, samt opførelse af en hønsstald på 1.340 m², en gyllebeholder på 1.500 m³ med teltoverdækning og 5 kornsiler/fodersiloer på en betonplads. Tilladelsen er udnyttet efter gældende regler.

Ansøger ejer desuden Blakgårdsvej 15, Gjern. Hvor der årligt produceres op til 21.500 hønniker svarende til 14,9 DE. Hønnikerne bruges som æglæggende høns på Tingvejen 21.

Ejendommen drives økologisk og hønsene har adgang til græsfolde året rundt og skønnes at være ca. på græs 1 måned om året.

Bygningsmæssige ændringer:

Udvidelsen af dyreholdet kan gennemføres i den eksisterende nordlige stald ved ændring af staldsystemet fra "gulvdrift" til "etagesystem med gødningsbånd". Der skal laves en mindre tilbygning på ca. 100 m² mod vest. Hertil kommer godt 200 m² overdækket nyt verandaareal mod nord. En eksisterende fodersilo flyttes til pladsen mellem bygning 2 og 3, se situationsplan på bilag 1.

For etagesystemer gælder de samme regler til belægning og adgang til reder, foder og vand som ved produktion i traditionelle, økologiske produktionssystemer. Fordelen ved etagesystem

² Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug.

er, at en del af arealerne ligger ovenover hinanden og det nødvendige staldareal dermed bliver mindre.

Husdyrgødning

Der produceres kun gylle på ejendommen, da fast gødning fra staldsystemet blandes med vand og opbevares i gyllebeholderen. Selv om der produceres mere fast gødning vil volumen af gyllen være stort set den samme som i nudrift. Gødningen er dog mere koncentreret.

Afskæringskriterier vedr. ammoniak

Staldanlægget lever op til det generelle krav om reduktion af ammoniakfordampningen med 30 % fra alle stalde, hvor der sker ændringer i staldsystem eller dyrehold målt i forhold til fastlagte referencestalde.

Påvirkning af den omkringliggende natur

Kategori 1 natur

Nærmeste Kategori 1 natur er beliggende i en afstand af godt 2 km nordvest fra staldanlægget.

Ifølge it-systemets beregninger medfører ændringen/udvidelsen en deposition på naturarealet på 0,0 kg N/år. Afskæringskriteriet på maksimal totaldeposition på 0,2/ 0,4/ 0,7 kg N/ha/år til kategori 1-natur er derfor overholdt.

Kategori 2 natur

Nærmeste Kategori 2 natur er beliggende i en afstand af godt 2 km nordøst fra staldanlægget. Ifølge it-systemets beregninger medfører ændringen/udvidelsen en deposition på naturarealet på 0,0 kg N/år. Afskæringskriteriet på maksimal totaldeposition på 1 kg N/ha/år til kategori 2-natur er derfor overholdt.

Kategori 3 natur

Nærmeste potentielle Kategori 3 natur er beliggende i en afstand af godt 300 meter nord fra staldanlægget.

Ifølge it-systemets beregninger medfører ændringen/udvidelsen en merdeposition på naturarealet på 0,4 kg N/år. Dette ligger indenfor afskæringskriteriet på maksimal merdeposition på 1 kg N/ha/år.

Samlet vurdering

Udvidelsen af husdyrbruget vurderes ikke at medføre en væsentlig negativ påvirkning af ovennævnte naturområder.

Øvrige miljøpåvirkninger

Udvidelsen forventes ikke at give anledning til væsentligt øgede gener for naboer i form af lugt, støv, støj eller fluer. Antallet af transportere forventes kun at være svagt stigende.

IT-systemets lugtberegninger viser, at staldanlægget overholder afstandskravene til naboer, samlet bebyggelse og by. Der forventes derfor ingen væsentlige lugtgener som følge af ændringen/udvidelsen.

Udbringningsarealer

I ansøgt drift rådes der over 104,4 ha ejet og forpagtet areal til udbringning af husdyrgødning, hvor på der udbringes 142,81 DE., svarende til et dyretryk på 1,37DE./ha. Med dette areal opfyldes harmonikravet på 1,4 DE/ha.

Afskæringskriterier vedr. udvaskning af kvælstof og fosfor.

Ca. 87,2 ha. af de ejede og forpagtede arealer ligger indenfor oplandet til Randers Fjord og de resterende 17,2 ha. afvander til Århus Bugt.

14,5 ha udspretningsarealer ligger indenfor nitratfølsomt indvindingsopland, hvor der er risiko for udvaskning af nitrat til grundvandet. Der er ikke udarbejdet en indsatsplan for området.

For at opfylde kravene beskrevet i bilag 3 til bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse af husdyrbrug vedr. udvaskning af kvælstof og fosfor til grundvand og overfladevand, vil der kvælstofnormen blive reduceret, alternativt benyttes NaturErhvervstyrelsens omregningsfaktorer og alternative muligheder for at sænke udvaskningen.

Læsevejledning

Godkendelsen er opbygget, så de stillede vilkår står samlet i afsnit 1.4 Herefter kommer ansøgers beskrivelse af husdyrbruget efterfulgt af Silkeborg Kommunes samlede vurdering.

1.3 AFGØRELSE OM MILJØGODKENDELSE

Silkeborg Kommune vurderer på baggrund af det oplyste:

- at ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbruget og til at modvirke eventuelle skadelige virkninger på miljøet
- at husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet, uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne
- at de kort- og langsigtede miljøpåvirkninger og den samlede miljøpåvirkning fra husdyrbrugets produktion vil begrænses til et acceptabelt niveau, når de til enhver tid gældende generelle miljøregler for den pågældende type husdyrbrug og de supplerende vilkår for miljøgodkendelsen overholdes
- at husdyrbruget - under overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler for den pågældende type husdyrbrug og af de supplerende vilkår for miljøgodkendelsen - vil anvende den bedste tilgængelige teknik
- at produktionen ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af:
 - o Nabobeboelser
 - o Natura 2000-områder³ og natur i øvrigt
 - o Overfladevand
 - o Nitratfølsomme indvindingsområder
 - o Landskabelige værdier og værdifulde kulturmiljøer

Silkeborg Kommunes afgørelse begrundes ud fra ovenstående vurderinger, og ved at de generelle beskyttelsesniveauer i bilag 3 i *Bekendtgørelse nr. 648 af 18. juni 2007 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug* overholdes. Se endvidere vedlagte "Baggrund for miljøgodkendelse" i afsnit 2-12 med tilhørende bilag.

Silkeborg Kommune godkender hermed udvidelsen af husdyrproduktionen på bedriften tilhørende Henrik Vestergård, Tingvejen 21, 8883 Gjern.

Der gives tilladelse til:

- udvidelse af antallet af æglæggende høns fra 12.500 årshøner til 18.500 årshøner, svarende til 108,8 DE(beregningsgrundlag husdyrgødningsbekendtgørelsen, august 2014)
- Ændring af den nordlige stald fra gulvdrift til etagesystem med gødningsbånd i henhold til teknologiblad for "Etagesystem ved ægproduktion" fra den 7. maj 2011.
- Udvidelse af den nordlige stald med ca. 100 m² mod vest og 200 m² nyt verandaareal mod nord i henhold til situationsplanen på bilag 1. Efter udvidelsen har bygningen et samlet areal på ca. 1.700 m².
- Flytning af en eksisterende fodersilo til pladsen mellem bygning 2 og 3, se bilag 1.

³ Natura 2000-områder: Internationale naturbeskyttelsesområder udpeget på baggrund af EU's habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiver.

Godkendelsen omfatter 104,4 ha. udbringningsarealer.

Miljøgodkendelsen meddeles i henhold til § 11 stk. 2 i husdyrloven⁴, samt reglerne i godkendelsesbekendtgørelsen⁵, og omfatter de miljømæssige forhold, det vil sige forhold af betydning for det omgivende miljø, som beskrevet i loven og bekendtgørelsen. Miljøgodkendelsen omfatter alene ejendommen Tingvejen 21, 8883 Gjern med de angivne udbringningsarealer.

Afgørelsen om miljøgodkendelse er truffet på grundlag af oplysningerne i IT-ansøgningen skema ID 73630, Version 6.

Miljøgodkendelsen fritager ikke fra krav om eventuelle tilladelser, godkendelser, dispensationer eller lignende efter anden lovgivning og efter andre bestemmelser som f.eks. Byggetilladelser, spildevandstilladelser, nedrivningstilladelser, samt Museumslovens⁶ bestemmelser vedrørende fund af fortidsminder i forbindelse med jordarbejde.

Denne miljøgodkendelse erstatter den tidligere meddelte §10 tilladelse af 5. august 2009.

Etablering af de nye anlæg må ikke igangsættes, før der er givet en byggetilladelse fra Silkeborg Kommune og eventuelle andre nødvendige tilladelser fra kommunen eller andre relevante myndigheder.

Dyreenheder er beregnet efter de nugældende omregningsfaktorer i husdyrgødningsbekendtgørelsen (beregningsgrundlag, august 2014).

Miljøvurderingerne er alene gennemført i forhold til den faktiske størrelse og sammensætning af dyreholdet, og miljøgodkendelsen tager derfor afsæt heri, uagtet at der på et senere tidspunkt måtte ske ændringer i beregning af antal dyreenheder.

Generelle vilkår:

- 1.3.1 Husdyrbruget skal indrettes og drives i overensstemmelse med det, der er beskrevet i ansøgningen og i miljøgodkendelsen med tilhørende bilag. Fremtidige drifts-, bygnings- og arealmæssige ændringer skal anmeldes til og godkendes af Silkeborg Kommune.
- 1.3.2. Vilkårene i denne godkendelse skal være opfyldt fra den dato, hvor godkendelsen træder i kraft.
- 1.3.3- Miljøgodkendelsen skal være udnyttet senest 2 år efter den er meddelt, hvis ikke andet er anført.
- 1.3.4. Den driftsansvarlige skal underrette kommunen om eventuelle ændringer i ejerforhold eller i, hvem der er ansvarlig for husdyrbrugets drift. Det gælder også indstilling af driften for en længere periode.

Information af ansatte mv.

- 1.3.5. Der skal til enhver tid forefindes et eksemplar af miljøgodkendelsen på ejendommen. Relevante vilkår, som vedrører husdyrbrugets drift, skal være kendt af den driftsansvarlige og den eller de personer, der arbejder med den pågældende del af driften.

⁴ Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug

⁵ Bekendtgørelse nr. 648 af 18. juni 2007 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug

⁶ Lovbekendtgørelse nr. 1505 af 14. december 2006 af museumsloven.

VILKÅR

Formålet med at fastsætte konkrete vilkår for husdyrbrugets drift og indretning er at sikre,

- at husdyrbruget drives og indrettes i overensstemmelse med ansøgningsmaterialet og miljøredegørelsen,
- at kravet om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager overholdes,
- at yderligere miljøkrav fastsat på grundlag af kommunens vurderinger overholdes og,
- At risikoen for forurening eller gener ifølge miljøvurderingerne nedsættes.

Miljøgodkendelsen meddeles under forudsætning af overholdelse af den til enhver tid gældende husdyrgødningsbekendtgørelse⁷, samt de til enhver tid gældende generelle miljøregler og nedenstående vilkår.

Nummereringen af vilkårene følger nummereringen af de enkelte afsnit i miljøgodkendelsen. Den nærmere beskrivelse og vurdering for fastsættelse af vilkårene kan findes under det samme afsnit i nærværende miljøgodkendelse.

Følgende vilkår er stillet til drift, indretning og egenkontrol.

Generelle vilkår:

- 1.3.1 Husdyrbruget skal indrettes og drives i overensstemmelse med det, der er beskrevet i ansøgningen og i miljøgodkendelsen med tilhørende bilag. Fremtidige drifts-, bygnings- og arealmæssige ændringer skal anmeldes til og godkendes af Silkeborg Kommune.
- 1.3.2. Vilkårene i denne godkendelse skal være opfyldt fra den dato, hvor godkendelsen træder i kraft.
- 1.3.3- Miljøgodkendelsen skal være udnyttet senest 2 år efter den er meddelt, hvis ikke andet er anført.
- 1.3.4. Den driftsansvarlige skal underrette kommunen om eventuelle ændringer i ejerforhold eller i, hvem der er ansvarlig for husdyrbrugets drift. Det gælder også indstilling af driften for en længere periode.

Information af ansatte mv.

- 1.3.5. Der skal til enhver tid forefindes et eksemplar af miljøgodkendelsen på ejendommen. Relevante vilkår, som vedrører husdyrbrugets drift, skal være kendt af den driftsansvarlige og den eller de personer, der arbejder med den pågældende del af driften.

4 Husdyrhold, staldanlæg og drift

Dyreholdets størrelse

- 4.1.1. Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretningen udført som beskrevet nedenfor:

Dyrehold og staldtype	Staldafsnit nr.	Antal årsdyr	Stipladser	DE.
Årshøner på Gulvdrift og Udeareal (med gødningskumme)	Stald nr. 1 (FjH07)	1.200	1300	7,06

⁷ Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v.

Årshøner med Etager, gulv og ude-areal (med gødningsbånd)	Stald nr. 2 (FjH08)	11.500	12.200	67,65
Årshøner på Gulv, kummer og ude-areal (med gødningsbånd)	Stald nr. 3 (FjH08)	5.800	6.200	34,12
I alt		18.500		108,8

4.1.2. Dyreholdet i vilkår 4.1.1 må som gennemsnit over det enkelte planår ikke overskrides.

4.1.3 Foder- og gødningsrester skal ved rengøring af staldene opsamles samme dag og opbevares i gyllebeholder.

Indretning og drift

4.1.4 Stald nr. 2 skal indrettes med etagesystem og gødningsbånd.

4.1.5 Gødningsbånd i stald nr. 2 og 3 skal tømmes mindst én gang ugentligt med et interval på syv dage.

4.1.6 Etagesystem, gødningsbånd og transportsystem skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Producentens vejledning skal opbevares på husdyrbruget.

Egenkontrol

4.1.7 Der skal føres en logbog, hvori følgende registreres:

- dato samt start og sluttidspunktet for tømning af gødningsbånd
- enhver form for driftsstop med angivelse af årsag og varighed.

4.1.8 Tilsynsmyndigheden skal underrettes, såfremt gødningsbånd er ude af drift i en periode på mere end 7 dage.

4.1.9 Logbogen skal opbevares i mindst fem år på husdyrbruget og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

4.1.10 I forbindelse med tilsyn skal kvitteringer for de seneste tre års levering af hønniker til Minkfodercentralen kunne forevises.

4.2 Ventilation

4.2.1. Ventilationsanlæg skal udføres således, at der ikke opstår væsentlige lugt- og støjgener. Staldventilatorer skal renholdes og justeres efter behov.

4.5 Fodring

4.3.1 Evt. foderspild fra fodringsanlæggene skal løbende opsamles.

4.3.2 Én gang årligt, i forbindelse med indsendelse af gødningsregnskab, skal der af ansøger laves en beregning over det gennemsnitlige indhold af fosfor pr. kg foder på årsbasis. Beregningen skal opbevares i logbogen.

4.3.3 Der skal foreligge en logbog, der dokumenterer datoer for ind- og udsætninger af høner, dødelighed, produceret ægmasse, faktisk og planlagt fordeling af foderforbrug samt indhold af fosfor pr. kg foder i de enkelte foderblandinger.

4.3.4 Foderforbruget skal opgives som det faktiske, registrerede forbrug af kg, og det gennemsnitlige fosforindhold beregnes ligeledes fra det faktiske, registrerede forbrug af de enkelte blandinger.

4.3.5 Logbogens oplysninger skal opbevares i minimum 5 år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

4.3.6 Der skal minimum være en blandeforskrift for hver 3. måned, og for hver gang der skiftes foderblanding.

4.3.7 Beregningen af kg P i alt og pr. DE skal foretages efter følgende fremgangsmåde:

- Tilvækst pr. høne = (vægt ved slagtning – vægt ved indsætning).
- Antal årshøner = ((antal indsatte – antal udsatte) x 0,5 x antal dage) / 365.
- P udskilt pr. årshøne, kg = ((kg foder pr. årshøne x gennemsnitlig P-indhold i fodre) - (tilvækst pr. høne x 0,067) + (ægmasse pr. årshøne x 0,002)) / 1000.
- Fosfor i alt, kg = P udskilt pr. årshøne x antal årshøner.
- DE i alt = Antal årshøner / 166.
- P pr. DE, kg = Fosfor i alt / antal DE.
- P i alt (til det godkendte harmoniareal) = fosfor i alt – bortført fosfor + evt. indkøbt fosfor (for eksempel retur fra biogas).

4.5 Energi- og vandforbrug

4.5.1. Bedriften skal – i de første 2 år fra der køres fuld produktion- mindst 1 gang månedligt registrere elforbruget. Herefter skal elforbruget registreres 1 gang årligt. Registreringerne skal gemmes i 5 år.

4.5.2 Med maksimalt 5 års intervaller, og først gang senest 2 år efter miljøgodkendelsen er givet, skal bedriften screenes af en energikonsulent eller landbrugsrådgiver, som skriftligt skal redegøre for om husdyrbruget kan foretage tiltag til reduktion af energiforbruget. Redegørelsen skal beskrive til- og fravalg indenfor ventilation, belysning, valg af pumper, samt andre energitunge poster. Den skriftlige redegørelse skal sendes til godkendelse hos kommunen.

4.5.3 Ventilationsanlægget, fodringsanlæg og kølerum til æg skal kontrolleres hvert år og vedligeholdes efter producentens anvisning, så det altid kører energimæssigt optimalt. Kontrolrapport af eftersynene skal gemmes i 5 år og kunne fremvises ved tilsyn.

4.5.4 Der skal opsættes vandmåler på boringen senest den 31. december 2015, så det er muligt at måle vandforbruget.

4.5.5 Vandforbruget skal registreres 1 gang årligt. Registreringerne skal gemmes i 5 år og kunne fremvises ved tilsynsbesøg.

4.6 Spildevand herunder regnvand

4.6.1 Tagvand fra de nye bygninger skal ledes til faskinen (18).

4.7 Affald

4.7.1 Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald, foderrester, gødning m.v.

4.7.2 Virksomheden skal hvert år lave en opgørelse over de affaldsfraktioner som produceres på husdyrbruget. Sammen med opgørelsen skal der vedlægges fakturaer, kvitteringer fra genbrugspladsen eller anden dokumentation for, at bortskaffelsen af affald er sket i henhold til gældende lovgivning. Logbogen skal gemmes mindst 5 år og fremvises på tilsyn.

4.7.3 Husdyrbruget skal, senest 6 måneder efter vedtagelsen af denne miljøgodkendelse, tilmelde sig genbrugspladsordningen eller på anden måde kunne dokumentere, at bortskaffelse af affald, herunder farligt affald, sker efter gældende lovgivning.

4.7.4 Der skal til enhver tid foreligge dokumentation for, at affald bortskaffes miljømæssigt forsvarligt.

- 4.7.5 Animals affald, herunder døde dyr, skal opbevares i lukkede beholdere og placeres på et egnet sted, således at der i tidsrummet indtil afhentning ikke opstår uhygiejniske forhold, herunder adgang for omstrefjende dyr.

4.9 Driftsforstyrrelser eller uheld

- 4.9.1. Der skal udarbejdes en beredskabsplan inden 1. september 2015. Beredskabsplanen skal være kendt af husdyrbrugets personale.
- 4.9.2. Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:
- Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at "stoppe ulykken/uheldet" og begrænse udbredelsen.
 - Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmeres og hvordan.
 - Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
 - En opgørelse over materiel der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.
- 4.9.3. Beredskabsplanen skal opdateres mindst 1 gang årligt, så det sikres at telefonnumre, redskaber til forebyggelse og standsning af uheld er korrekt monteret og lever op til gældende lovgivning.

5 Gødningsproduktion og håndtering

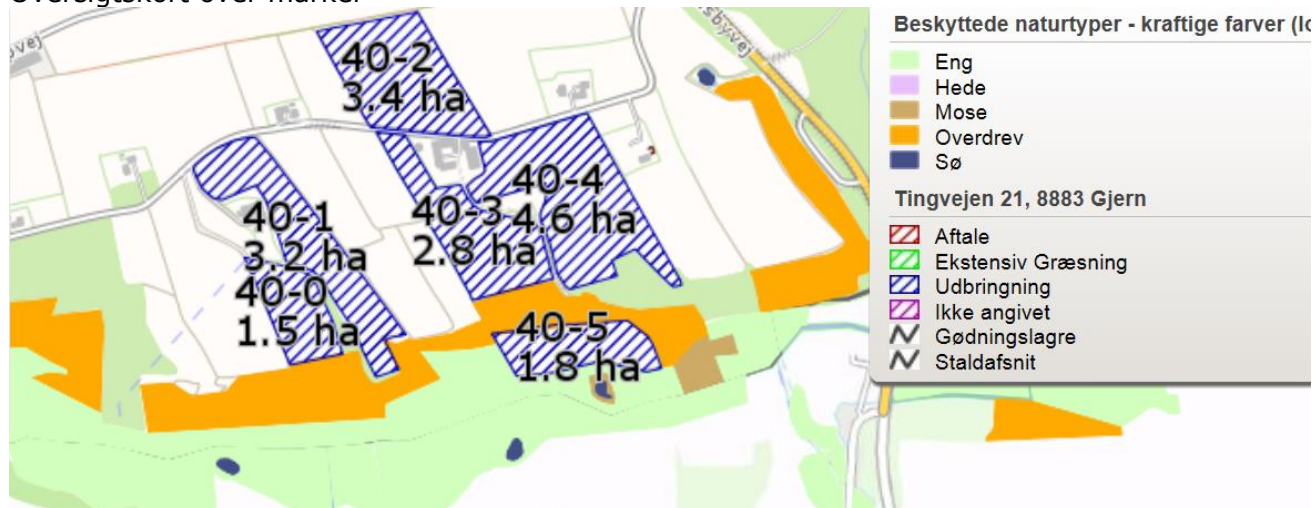
- 5.2.1 Der skal føres en logbog for gyllebeholderen, hvori eventuelle skader på teltoverdækningen noteres med angivelse af dato for skaden samt dato for reparation. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på kommunens forlangende.
- 5.2.2 Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at unødigt spild undgås, og risikoen for uheld minimeres. Automatisk oppumpning af gylle fra buffertanken til gyllebeholderen kan dog ske uden opsyn, hvis pumpen er udstyret med en anordning, som sikrer, at pumpen maksimalt kører i 20 minutter pr. nat – eller svarende til en udpumpning på 60 m³ vaskevandgylle pr. nat. Det skal i dagtimerne kontrolleres, at der er plads i den pågældende gyllebeholder til den mængde gylle, der udpumpes den følgende nat.
- 5.2.3. Dybstrøelse og fast gødning skal enten opbevares i gyllebeholder eller udbringes direkte. Såfremt der et enkelt år er behov for oplag af dybstrøelse i markstak, skal der redegøres for, hvorfor det er nødvendigt og logbog, se bilag 4, skal udfyldes.
- 5.2.4. Der skal være niveaufølere i fortanken (nr.16 på bilag 2) som modtager vaskevand og overladevand fra det befæstede areal, således at pumpen automatisk går i gang, når fortanken er ved at være fuld.
- 5.2.5. Ajlebeholderen (nr. 17 på bilag 2) skal tømmes senest dagen efter, at der er gjort rent i den gamle stald (Stald nr.1 på bilag 2).

6. Ammoniak og natur

- 6.1.1 Der skal etableres en udyrket bræmme på 5 m omkring den § 3 beskyttede sø på mark nr. 40-6 (tidligere mark Nr.6-0) (matr. Nr. 7h Skannerup By; Sk), (se kortbilag 6 og fig. 6.3.1).

- 6.1.3 På mark 40-0, 40-1 og 40-5 skal der etableres en udyrket bræmme på 2 m langs § 3 beskyttet overdrev og eng (fig. 5.3.2).
- 6.1.4 På mark 40-3 skal der desuden være en 10 m bred gødningsfri zone langs overdrevet og indenfor den samme zone skal al jordbearbejdning foregå parallelt med højdekurverne (se fig. 5.3.2).

Oversigtskort over marker

6.2 Lugt

- 6.2.1 Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne, bl.a. skal sti-arealer og båse holdes tørre, og stalde og fodringsanlæg holdes rene.
- 6.2.2 Der må ikke udbringes husdyrgødning på mark nr. 30-0 på lørdage, eller søn- og helligdage.

6.3 Fluer og Skadedyr

- 6.3.1. Opbevaring af foder skal ske på en måde, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.).
- 6.3.2 Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med de af Århus Universitet, Institut for Agroøkologi, foreskrevne retningslinjer for fluebekæmpelse på landbrug. Retningslinjerne opdateres årligt. Vejledningen kan hentes på <http://www.dpil.dk/dpil2005/sporgom.htm>.
- 6.3.3 Området langs bygningerne skal holdes kortklippet. Alle huller / Rørgennemføringer til bygningerne skal straks repareres og efterses regelmæssigt.
- 6.3.4 Der skal opstilles rottefælder langs bygningerne.

6.4 Transport

- 6.4.1. Ved tilsmudsning af offentlig vej, som følge af landbrugsmæssige aktiviteter herunder kørsel med markmaskiner og udkørsel til og fra markarealer, skal vejen rengøres umiddelbart efter ophør af aktiviteten.

6.5 Støj fra anlæg og maskiner

- 6.5.1. Virksomhedens bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer: Støjbidraget (bortset fra maksimal-værdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A). Tallene i parenteserne angiver referencetiden inden for den pågældende periode.

Mandag-fredag kl. 07-18 (8 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time)	Alle dage kl. 22-07 (½ time)	Alle dage kl. 22-07
Lørdag kl. 07-14 (7 timer)	Lørdag kl. 14-18 (4 timer)		
	Søn- og helligdag kl. 07-18 (8 timer)		
Maksimal værdi 55 db (A)	45 db (A)	40 db (A)	55 db (A)

6.6 Støv fra anlæg og maskiner

6.6.1. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal.

6.6.2. Fodersiloer skal indrettes således, at støvgener i forbindelse med indblæsning af foder undgås.

7 Påvirkning fra arealerne

7.1.1 Kvælstofnormen skal reduceres med 2 % i forhold til den til enhver tid gældende kvælstofnorm. Der skal ved tilsyn foreligge dokumentation herfor for de seneste 5 år f.eks. i form af kopier af de indsendte gødningsregnskaber eller ansøgninger vedrørende enkeltbetalingsordningen. Kravet er overholdt så længe husdyrbruget økologisk.

7.3.1. Der må højst udbringes 14.467 kg N pr. år og 3.997 kg P pr. år, med husdyrgødning, på bedriftens udbringningsarealer, som fremgår af bilag 2.

1.5 OFFENTLIGHED

Partshøring, Nabohøring

Kommunen skal sende udkast til afgørelse eller en orientering om udkastet til afgørelse til naboer og andre berørte med oplysning om, at der er 3 ugers frist til at kommentere udkastet.

Udkastet til afgørelse med vilkår sendes i høring, inklusive ansøgningen med den miljøtekniske redegørelse sendes til de personer som anmoder om det. Desuden vil materialet kunne ses på kommunens hjemmeside i høringsperioden.

Natur- og Miljøklagenævnet har defineret, at det afgørende for, om nogle klagere skulle være hørt i forbindelse med nabo- og partshøring, var, om de ville blive udsat for forurening af en vis styrke. I det omfang der var tale om forurening i form af lugtgener, kunne vurderingen af, om de pågældende vil blive udsat for forurening af en vis styrke, foretages med udgangspunkt i det beregnede konsekvensområde for lugtemission.

Udkastet til miljøgodkendelse blev den 18. juni 2015 udsendt i høring hos naboer og skønnede parter i sagen, ansøger selv og organisationer og private, der har anmodet herom med frist for afgivelse af bemærkninger på godt 4 uger frem til og med den 19. juli 2015. Høringsperioden er forlænget med godt 1 uge på grund af at høringen foretages i sommerferieperioden.

De berørte parter fremgår af listen efter afsnit 1.6.

Der indkom ingen bemærkninger i høringsperioden.

1.6 KLAGEVEJLEDNING

Der kan efter kapitel 7 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug klages over Kommunens afgørelse. Klageberettigede omfatter ansøger, Miljøministeren, Sundhedsstyrelsen samt enhver, der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Der kan desuden klages af visse organisationer, som angivet i §§ 85-87 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.

Afgørelsen vil blive offentliggjort på kommunens hjemmeside
<http://silkeborgkommune.dk/Borger/Miljoe-energi-og-affald/Annonceringer>

Hvem kan klage?

Klageberettigede er som udgangspunkt enhver med "retlig interesse" i sagen, dvs. dem, der får en væsentlig genevirkning af landskabelig og miljømæssig karakter for deres ejendom. En tilknytning til lokalområdet som grundejer, beboer, arbejdstager eller erhvervsdrivende er oftest tilstrækkelig. Grundejerforeninger i lokalområdet kan godt være klageberettigede.

Man er ikke klageberettiget, hvis man bliver berørt på en måde, der ikke adskiller sig fra påvirkningen for en meget vid kreds af borgere.

"Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Natur- og Miljøklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 500 kr. De betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Natur- og Miljøklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til den myndighed, der har truffet afgørelse i sagen. Myndigheden videresender herefter anmodningen til Natur- og Miljøklagenævnet, som træffer afgørelsen om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Det er en betingelse for Natur- og Miljøklagenævnets behandling af Deres klage, at De indbetaler et gebyr til Natur- og Miljøklagenævnet. Klagegebyret er fastsat til 500 kr., se nærmere på dette link. <http://nmkn.dk/klage/gebyr-for-at-klage/>

Gebyret tilbagebetales, hvis

- 1) klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- 2) klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- 3) klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

Eventuel klage skal være skriftlig og skal være modtaget senest 4 uger fra offentliggørelsen dvs. **senest den 24. august 2015.**

En klage har normalt ikke opsættende virkning, med mindre Natur- og Miljøklagenævnet beslutter andet. Hvis tilladelsen indeholder vilkår til sikring af de landskabelige værdier eller vilkår om placering af gyllebeholdere, må tilladelsen ikke udnyttes før klagefristens udløb, og i disse tilfælde har klagen opsættende virkning, med mindre Natur- og Miljøklagenævnet beslutter andet. Udnyttelse af tilladelsen sker på ansøgers eget ansvar og indebærer ingen begrænsninger i Natur- og Miljøklagenævnets ret til at ændre eller ophæve afgørelsen.

Ifølge § 90 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug kan afgørelsen desuden prøves ved domstolene. Et eventuelt sagsanlæg skal anlægges inden 6 måneder efter, at afgørelsen er offentliggjort, dvs. **senest den 27. januar 2016.**

Venlig hilsen

Morten Horsfeldt Jespersen
Sektionsleder

Peter Fabrin
Ingeniør

Kopi af udkast til afgørelse inkl. bilag er sendt til:

Ansøger:

Henrik Vestergård, Tingvejen 21, 8883 Gjern

Konsulent:

Miljøkonsulent Kjartan Einarson, E-mail: kje@lmo.dk

Øvrige parter

Ingen

Bortforpagtere af arealer:

Adresse
Tingvejen 19, 8883 Gjern
Sørkelvej 125, 8600 Silkeborg
Larixvej 6, 8471 Sabro
Dallerup Kirkevej 60, 8641 Sorring
Tingvejen 39, 8641 Sorring

Modtagere af husdyrgødning

Ingen

Ejere og lejere af nabobeboelser indenfor den i ansøgningen beregnede konsekvenszone. Konsekvenszonen er beregnet til 389 m i IT ansøgningen under "Lugt".

Hammelvej 35	8883 Gjern
Tingvejen 15	8883 Gjern
Tingvejen 18	8883 Gjern
Tingvejen 19	8883 Gjern
Tingvejen 19	8883 Gjern
Tingvejen 20	8883 Gjern
Tingvejen 22	8883 Gjern
Tingvejen 23	8883 Gjern

Kopi af endelig afgørelse med bilag er sendt til:

Ansøger:

Henrik Vestergård, Tingvejen 21, 8883 Gjern

Konsulent:

Miljøkonsulent Kjartan Einarson, E-mail: kje@lmo.dk

klageberettigede organisationer:

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 Kbh. Ø,	dnsilkeborg-sager@dn.dk
Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten, via e-mail	ta@sportsfiskerforbundet.dk post@sportsfiskerforbundet.dk lbt@sportsfiskerforbundet.dk
Det økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N,	husdyr@ecocouncil.dk
Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 Kbh. V,	natur@dof.dk
Sundhedsstyrelsen, Embedslægerne Midtjylland, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg,	senord@sst.dk
Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia,	mail@dkfisk.dk
Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark,	nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1. sal, 1651 Kbh. V,	ae@aeraadet.dk
Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, Postbox 2188, 1017 Kbh. K,	fbr@fbr.dk
Gjern Natur,	post@gjern-natur.dk

Baggrund for Miljøgodkendelsen

2 GENERELLE FORHOLD

2.1 BESKRIVELSE AF HUSDYRBRUGET

Miljøgodkendelsen omfatter kun de produktions- og landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen Tingvejen 21, 8883 Gjern.

Da produktionen ligger imellem 75 dyreenheder (DE.) og 250 DE. er der tale om en godkendelse i henhold til § 11 i "Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug".

Der søges om en udvidelse fra 12.500 årshøner (73,5 DE) til 18.500 årshøner (108,8 DE).

Der er den 5. august 2009 meddelt tilladelse efter Husdyrlovens §10 til 12.500 årshøns svarende til 74,9 DE (Daværende normtal) til økologisk ægproduktion, samt opførelse af en hønsesald på 1.340 m², en gyllebeholder på 1.500 m³ med teltoverdækning og 5 kornsiler/fodersiloer på en betonplads. Tilladelsen er udnyttet efter gældende regler.

Ansøger ejer desuden Blakgårdsvej 15, Gjern. Hvor der årligt produceres op til 21.600 hønniker svarende til maksimalt 15 DE. Hønnikerne leveres til Tingvejen 21 som æg producerende høns. Derudover modtages i ansøgt drift husdyrgødning svarende til 26 DE i kvæggylle.

Ejendommen drives økologisk og hønsene har adgang til græsfolde året rundt og skønnes at være ca. på græs samlet 1 måned om året.

Bygningsmæssige ændringer:

Udvidelsen af dyreholdet kan gennemføres i den eksisterende stald ved ændring fra "gulvdrift" til "etagesystem med gødningsbånd". Udvidelsen sker i den nordlige stald, hvor der laves en mindre udbygning af denne på ca. 100 m² mod vest. Hertil kommer godt 200 m² overdækket nyt verandaareal mod nord. En eksisterende fodersilo flyttes til pladsen mellem bygning 2 og 3, se situationsplan i bilag 1.

For etagesystemer gælder samme regler til belægning og adgang til reder, foder og vand som ved produktion i traditionelle, økologiske produktionssystemer. Fordelen er, at en del af arealerne ligger ovenover hinanden og det nødvendige staldareal bliver mindre.

Dyreholdets sammensætning i de enkelte staldafsnit fremgår af afsnit 4.1, og en kort beskrivelse af ansøgningens påvirkning af miljø, natur og naboer ses i afsnit 1.2. Situationsplan af husdyrbruget kan ses på bilag 1.

2.2 MEDDELELSESPLIGT – ANLÆG, AREALER, EJERFORHOLD

Inden etablering eller ændring af anlæg som fx stalde, afløb og anlæg til gødningsopbevaring skal der indgives anmeldelse til kommunen. Der skal ligeledes indgives anmeldelse, inden der foretages ændringer i dyrehold, drift eller udbringningsarealer. Kommunen tager herefter stilling til, om ændringen udløser krav om tillæg til miljøgodkendelsen.

Udskiftning af arealer inden for samme kategori (ejede/forpagtede og tredjemands arealer) kan ske uden en ny godkendelse, såfremt kommunen vurderer, at de nye arealer ikke er mere sårbare, jf. § 15 i ovennævnte bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

2.3 GYLDIGHED

Godkendelsen skal være udnyttet inden 2 år fra dato for meddelelse af miljøgodkendelse jf. § 33 stk. 1 i husdyrloven. Med udnyttet menes, at ansøgt byggeri er opført og taget i brug, og at der er indsat et dyrehold svarende til ansøgt produktion.

Hvis miljøgodkendelsen ikke har været helt eller delvist udnyttet i 3 på hinanden følgende år, bortfalder ifølge § 33 stk. 2 den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste 3 år.

2.4 RETSBESKYTTELSE

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Dato for retsbeskyttelsens udløb er den 27. juli 2023. Kommunen kan i særlige tilfælde meddele forbud eller påbud for godkendelser efter § 11, før der er forløbet 8 år, jf. § 40, stk. 2 i husdyrloven.

2.5 REVURDERING AF MILJØGODKENDELSEN

Virksomhedens miljøgodkendelse skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering jf. § 17 i Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse mv. af husdyrbrug. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år eller ved vedtagelsen af nye BAT konklusioner for branchen, hvor BAT skal være implementeret på husdyrbruget senest 4 år efter offentliggørelsen af nye BAT konklusioner, jf. § 41 i bekendtgørelsen. Det er planlagt at foretage den første revurdering i år 2023.

3 HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD.

3.1 BYGGE- OG BESKYTTELSESLINIER, FREDNINGER MV.

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Byggeri

Nyt byggeri opføres i tilknytning til eksisterende byggeri. Stalden mod nord (nr. 2) udbygges med ca. 100 m² mod vest (bygning 2D på nedenstående oversigtskort) og der bygges ca. 400 m² overdækket areal på nordsiden af bygningen (bygning 2B og 2C på nedenstående oversigtskort), så det samlede overdækkede areal er på ca. 600 m². Der foretages kun renovering af den nordlige eksisterende stald (stald nr. 2).

FASTE AFSTANDSKRAV

I henhold til husdyrlovens § 56 og 8 må staldanlæg mv. ikke etableres indenfor de afstande som fremgår af tabellen nedenfor. Afstandskravene i § 6 gælder desuden for eksisterende stalde mv. hvor der foretages ændringer som medfører forøget forurening.

Generelle afstandskrav vedr. staldanlæg		Overholdt ja/nej
Ikke-almene vandforsyningsanlæg (markvanding, drikkevandsboringer for < 9 brugere, private boringer)	25 m	Ja (godt 40 m)
Almene vandforsyningsanlæg	50 m	Ja
Vandløb	15 m	Ja
Dræn	15 m	Ja
Søer	15 m	Ja
Offentlig vej og privat fællesvej	15 m	Ja
Levnedsmiddelvirksomhed	25 m	Ja
Beboelse på samme ejendom	15 m	Ja
Afstandskravet gælder ikke ensilageopbevaringsanlæg		
Naboskel	30m	Ja (38 m)
Nabobeboelse	50 m	Ja
Eksisterende eller ifølge Kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområder	50 m	Ja

Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.	50 m	Ja
--	------	----

Nyt byggeri og eksisterende stalde, hvor der foretages ændringer (øget dyrehold) overholder alle generelle afstandskrav.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Generelle afstandskrav

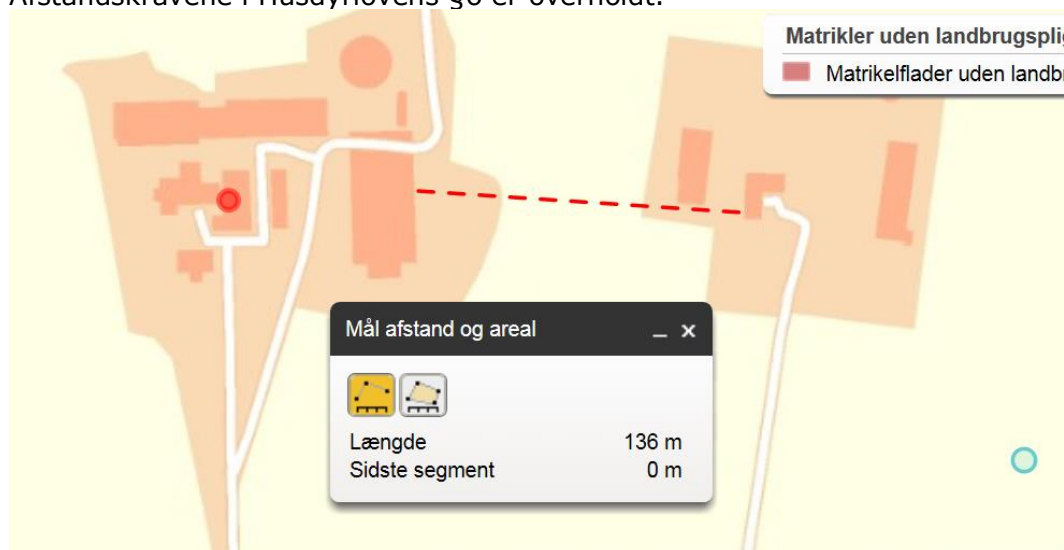
I følge § 6 i Husdyrloven er der forbud mod etablering af anlæg samt udvidelser og ændringer af eksisterende husdyrbrug for mere end 3 dyreenheder, der medfører forøget forurening indenfor de i tabel 3.1.1 nævnte afstande.

Afstanden skal måles fra nærmeste punkt på anlægget, som er genstand for udvidelsen (dvs. den stald, opbevaringslager og/eller ensilage- opbevaringsanlæg som udvidelsen skal gennemføres i), til det nærmeste punkt i det omhandlede område.

Tabel 3.1.1. Afstandskrav - jf. § 6 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug - samt aktuelle afstande fra produktionsanlægget

	Afstands krav meter	Afstand fra nærmeste stald-hjørne meter
Eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde.	50	Over 1,5 km Voel by
Område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign.	50	Over 1,5 km Voel by
Nabobeboelse	50	Ca. 135m

Afstandskravene i Husdyrlovens §6 er overholdt.

Oversigtskort, som viser afstand til nærmeste nabobeboelse.

I følge § 8 i Husdyrloven må der ikke etableres stalde og gødningsopbevaringsanlæg på husdyrbrug for mere end 3 dyreenheder, inden for følgende afstande: se tabel 3.1.2

Tabel 3.1.2. Afstandskrav - jf. § 8 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug - samt aktuelle afstande fra husdyrproduktionsanlægget.

	Afstandskrav meter	Afstand fra nærmeste stald- hjørne eller gyllebeholder meter
Ikke-almene vandforsyningsanlæg	25	26m Egen boring
Almene vandforsyningsanlæg	50	Ca. 750
Vandløb (herunder dræn) og søer	15	>15
Offentlig vej og privat fællesvej	15	>100
Levnedsmiddelvirksomhed	25	> 100
Beboelse på samme ejendom	15	> 40
Naboskel	30	> 35

Som det fremgår af tabellen, er alle afstandskravene overholdt.

Landskabsvurdering

Ifølge ansøgningsmaterialet er der tale om en tilbygning på 100 m².

Stalden har en bredde på 15 m, så tilbygningen strækker sig ca. 7-8m mod vest. Den samlede længde af stalden bliver ca. 98 m og et areal på ca. 1700 m². Bygningen har en højde på ca. 4,5 m og en taghældning på 15 grader. Tilbygningen til stalden opføres i samme højde og bredde, samt af bygningsmaterialer som den eksisterende staldbygning, dvs. at tilbygningen kommer til at ligne det eksisterende hønsehus.

To af siloerne er grønne med en højde på 11,2 m og en diameter på 4,6 m og en bliver sølvfarvet med en højde på 8,9 m og en diameter på 3,6 m. Derudover er der to glasfibersiloer til færdigblandet foder på betonpladsen (Bygning 9 og 11 på bygningsoversigten, bilag 1). Glasfibersiloerne er hvide med en højde på max. 10 m og en diameter på max. 4,5 m. Umiddelbart nord for betonpladsen ligger gyllebeholderen med teltoverdækning. Beholderen har en diameter på ca. 21 m og en højde på 5,7m med teltoverdækning.

Beplantning på ejendommen ændres ikke i forbindelse med det beskrevne projekt.

Landskabsvurdering og fredninger

Det eksisterende og det planlagte anlæg på Tingvejen 21 ligger i et åbent og ret fladt landskab. Der er tale om et typisk landbrugsområde, præget af åbne marker, spredte læhegn og landbrugsbebyggelse.

Husdyrbrugets projekterede anlæg ligger udenfor fredninger. Nærmeste fredede område ligger mere end 2 km nordvest for anlægget. Det projekterede anlæg ligger ligeledes udenfor Naturbeskyttelseslovens skovbyggelinjer, sø- og åbneskyttelseslinjer, kirkebyggelinjer og fortidsmindebekyttelseslinjer.

Ca. 500 nordvest for anlægget ligger en række gravhøje. Der er ingen sten- og jorddiger som er beskyttet efter museumlovens § 29 a i nærheden af det planlagte anlæg.

Der ligger ingen beskyttede naturområder i umiddelbar nærhed af det projekterede anlæg. Nærmeste naturområde, som er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3, er en række små og fragmenterede moser, overdrev og enge, som ligger i ådalen langs Voel Bæk ca. 600 m syd for anlægget. Nærmeste fredskov ligger ca. 500 m nord for det planlagte anlæg og berøres derfor ikke af byggeriet.

Anlægget ligger udenfor områder, der i kommuneplanen er udpeget som landskabelige interesseområder. Der er ca. 350 m til nærmeste landskabelige interesseområde nord for anlægget.

Der er ikke udpeget bevaringsværdige kulturmiljøer, geologiske interesseområder, kirkeindsigtsområder eller rekreative udpegninger som f.eks. regionale vandreruter eller cykelruter i nærheden af det planlagte anlæg. Anlægget ligger udenfor område som i den kommende kommuneplan er udlagt til vådområdegenopretning.

Syd for de nye anlæg forløber landevejen Tingvejen, hvor man på en kortere strækning kan have udsyn til anlægget. Anlægget er imidlertid trukket ca. 110 m tilbage fra vejen. Nabobeboelserne Tingvejen 23 og Tingvejen 20 ligger hhv. ca. 230 m øst for- og over 300 m sydøst for det planlagte byggeri.

Kommunen vurderer, at det samlede bygningsanlæg – efter udbygningen – vil fremstå som en driftsmæssig enhed. Det vurderes, at de nye driftsbygninger ikke vil ændre væsentligt på oplevelsen af landskabet. Det vurderes samlet, at udvidelsen og de deraf følgende ændringer i anlægget ikke vil være i strid med hensynet til landskabelige interesser i området.

Vilkår:

Der stilles ingen vilkår.

4. Husdyrhold, staldanlæg og drift

4.1 HUSDYRHOLD OG STALDINDRETNING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Husdyrholdets sammensætning før og efter udvidelsen:

Tilladt dyrehold			Ansøgt drift		
Dyretype	Antal	DE	Dyretype	Antal	DE
Årshøner	12.500	73,5	Årshøner	18.500	108,8
I alt	-	73,5	I alt	-	108,8

Kommunens bemærkninger og vurdering

Kommunen har vurderet konsekvenserne af at øge antallet af dyr. Beregningerne viser, at ammoniakfordampningen fra stalde og lagre vil stige med 70% i forhold til nudriften, se nedenstående tabel 4.1.1.

Tabel 4.1.1 uddrag fra ansøgningen

Resultat af beregninger af ammoniaktab på produktionsniveau

Staldnavn	Kode for staldsystem	Ammoniaktab fra reference staldsystem (kgN/år)	Ammoniaktab fra valgt staldsystem (kgN/år)	Effekt af valgt staldsystem (kgN/år)	Effekt af valgt staldsystem (%)	Effekt af miljøteknologi (kgN/år)	Effekt af foderoptimering m.m. (kgN/år)	Effekt af miljøtiltag lager (kgN/år)	Faktisk ammoniaktab fra stald og lager (kgN/år)
Hønsstald nord	FjH08	1916,57	859,49	1057,08	55,15%	0,00	0,00	42,63	816,86
		3673,43	1647,36	2026,07	55,15%	0,00	-194,33	-4,75	1846,44
Hønsstald gammel	FjH07	274,97	294,99	-20,02	-7,28%	0,00	0,00	32,21	262,79
		274,97	294,99	-20,02	-7,28%	0,00	5,35	-1,67	291,31
Hønsstald vest	FjH08	1692,97	759,22	933,75	55,15%	0,00	0,00	37,65	721,56
		1852,69	830,84	1021,84	55,15%	0,00	-98,01	-2,40	931,25
Sum	Nudrift	3884,51	1913,70	1970,81		0,00	0,00	112,49	1801,21
	Ansøgt	5801,09	2773,19	3027,89		0,00	-286,99	-8,82	3069,00

Der stilles vilkår til indretning og drift af gødningsbånd, se afsnit 1.4 Vilkår, under *Indretning og drift*.

Dokumentation for at der udmuges min. 1 gang om ugen kan ske via en timetæller, energimåler eller skriftlig registrering af gødningsbåndenes driftstid. Driftslederen skal ved tilsyn kunne dokumentere for, at der muges ud min. 1 gange om ugen i stalde med gødningsbånd.

BAT ammoniakemission

BAT-emissionsniveauet for ammoniak for de enkelte kategorier af dyr, er beregnet i henhold til Miljøstyrelsens vejledende BAT-standardvilkår. Der er anvendt emissionsgrænseværdier for ansøgninger indsendt efter 10. april 2011. Tabel 4.1.2 viser de beregnede emissionsgrænseværdier for nye og eksisterende stalde.

Tabel 4.1.2 De beregnede emissionsgrænseværdier for nye og eksisterende stalde.

Stald nr.	Dyre kategori	Ny/ eks. stald	Staldsystem	Antal	*1 Emissionsgrænseværdi (kg NH ₃ -N / 100 årshøner)	*2 Samlet emissionsgrænseværdi (kg NH ₃ -N/år)
1	Årshøner	Eks	Gulvdrift og Udeareal (med gødningskumme)	1200	26 (Tabel 2)	312

2	Årshøner	Renoveret = ny stald	Etager, gulv og udeareal (med gødningsbånd)	11.500	9,06 (Tabel 1)	1.042
3	Årshøner	Eks	Gulv, kummer og udeareal (med gødningsbånd)	5.800	28,5 (Tabel 2)	1.653
BAT emissionsniveau for hele anlægget						3.007
Ansøgt emissionsniveau for hele anlægget						3.069

Tabel 4.1.2 viser det emissionsniveau for ammoniak, der som udgangspunkt, vurderes at være opnåeligt ved anvendelse af bedst tilgængelig teknologi, jf. vejledningerne for emissionsgrænseværdier fra Miljøstyrelsen.

Emissionsgrænseværdien er beregnet til 3.007 kg N/år for hele anlægget. Ifølge IT-ansøgningen er ammoniakfordampning for hele anlægget beregnet til 3.069 kg N/år, hvilket er 62 kg større end grænseværdien.

Da der er tale om en økologisk ægproduktion er der ikke, på nuværende tidspunkt, de samme teknologier til begrænsning af ammoniakemissionen fra husdyrbruget, som for konventionelle brug. De vejledende emissionsgrænseværdier, som er opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), kan kun anvendes af kommunerne i forbindelse med godkendelser af husdyrbrug med konventionel produktion af konsum æg efter husdyrgodkendelseslovens § 11 og § 12.

Da økologiske produktioner ikke har de samme muligheder for fodertilpasninger, som konventionelle produktioner har Miljøstyrelsen ikke udarbejdet krav til begrænsning af ammoniakfordampningen på økologiske produktioner.

Den nuværende produktionsform accepteres på nuværende tidspunkt.

Opsummering af valgte teknologier til opfyldelse af krav om BAT (Ammoniak)

Ansøger bruger normtallene for foder på økologiske bedrifter. Disse normtal påvirker ansøgningen, da de vil virke som foderoptimering på bedriften.

Uddrag fra NaturErhvervstyrelsen vejledning og gødskning og harmoniregler,

Høns og hønniker	Foder * kg	Protein i foder pct.	Fosfor i foder pct.	Æg prod.* kg	Tilvækst* Kg
Fritgående	44,5	16,2	0,50	18,8	0,60
Økologiske	45,3	16,9	0,57	18,7	0,60
Skrabehøns	44,6	16,2	0,50	19,0	0,60
Burhøns	40,3	16,3	0,52	19,8	0,57
Rugeæg (HPR-høner)**	58,4	12,9	0,47	14,0	2,21
Hønniker, konsum	5,76	15,7	0,60		1,29
Hønniker, HPR (rugeæg)	6,06	14,8	0,68		1,95

* Mængderne er angivet pr. årshøne (svarer til 365 foderdage), henholdsvis pr. produceret hønnike

**Inkl.0,09 hane pr. årshøne

I ansøgningen anvendes 16,9 gram råprotein i foderet, hvilket svarer til normtallene. Der stilles ikke vilkår til normtal i husdyrgodkendelser, da det forudsættes, at de kontrolleres i andre sammenhænge.

Der anvendes dog andre fodertiltag i forhold til normtallene. Virkemidlerne kan ses i nedenstående tabel fra ansøgningen.

Effekt af foderoptimering og antal fravænnede smågrise

Staldnavn	Kode for staldsystem	Nudrift Ansøgt drift	FE	Gram råprotein pr. FE	Gram P pr. FE	Antal fravænnede grise	Fravænnings- vægt	Effekt foderoptimering
Hønestald nord	FjH08	Nudrift	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Ansøgt	44,90	16,90	0,52	0,00	0,00	-194,33
Hønestald gammel	FjH07	Nudrift	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Ansøgt	44,90	16,90	0,52	0,00	0,00	5,35
Hønestald vest	FjH08	Nudrift	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
		Ansøgt	44,90	16,90	0,52	0,00	0,00	-98,01

Der anvendes 0,52 g P pr FE., hvilket er et virkemiddel i forhold til fodernormerne, hvor der anvendes 0,57 g P pr FE.

Der anvendes 44,9 FE. Pr kg tilvækst, hvilket er et virkemiddel i forhold til fodernormerne, hvor der anvendes 45,3 FE. Pr kg tilvækst.

Med de anvendte teknologier øges ammoniakemissionen med 285 kg N / år. Dette er begrundet i, at det medfører reduktioner i fosfortilførslen til arealerne.

Silkeborg kommune vurderer, at de valgte teknologier på husdyrbruget lever op til BAT for et økologisk brug.

Der er ingen krav fra en tidligere miljøgodkendelse eller forudsætninger i en VVM-afgørelse på husdyrbruget, som skal indgå som nudrift i den aktuelle ansøgning.

Ansøger kan vælge at lade andet end normtal indgå i beregningerne ved f.eks. at udfylde felter om fodring med egne data, og herved bruge bedre fodereffektivitet end normen forudsætter, til at begrænse dyrenes næringsstofudskillelse. I disse tilfælde skal du stille vilkår, som fastholder at ansøger skal leve op til det oplyste, se nærmere i afsnit 4.3, hvor der blandt andet fremgår vilkår til fodring

Hønsene slagtes i et mobilt slagteri og bruges til minkfoder. For at kunne kontrollere dyreholdets størrelse er der sat vilkår om, at der ved afholdelse af tilsyn, skal kvitteringer for de seneste tre års levering af høniker til Minkfodercentralen kunne forevises.

VILKÅR:**Dyreholdets størrelse**

4.1.1. Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretningen udført som beskrevet nedenfor:

Dyrehold og staldtype	Staldafsnit nr.	Antal årsdyr	Stipladser	DE.
Årshøner på Gulvdrift og Udeareal (med gødningskumme)	Stald nr. 1 (FjH07)	1.200	1300	7,06
Årshøner med Etager, gulv og udeareal (med gødningsbånd)	Stald nr. 2 (FjH08)	11.500	12.200	67,65
Årshøner på Gulv, kummer og udeareal (med gødningsbånd)	Stald nr. 3 (FjH08)	5.800	6.200	34,12
I alt		18.500		108,8

4.1.2. Dyreholdet i vilkår 4.1.1 må som gennemsnit over det enkelte planår ikke overskrides.

4.1.3 Foder- og gødningsrester skal ved rengøring af staldene opsamles samme dag og opbevares i gyllebeholder.

Indretning og drift

4.1.4 Stald nr. 2 skal indrettes med etagesystem og gødningsbånd.

4.1.5 Gødningsbånd i stald nr. 2 og 3 skal tømmes mindst én gang ugentligt med et interval på syv dage.

4.1.6 Etagesystem, gødningsbånd og transportsystem skal vedligeholdes i overensstemmelse med producentens vejledning. Producentens vejledning skal opbevares på husdyrbruget.

Egenkontrol

4.1.7 Der skal føres en logbog, hvori følgende registreres:

- tidspunktet for tømning af gødningsbånd (start- og sluttidspunkt)
- enhver form for driftsstop med angivelse af årsag og varighed.

4.1.8 Tilsynsmyndigheden skal underrettes, såfremt gødningsbånd er ude af drift i en periode på mere end 5 dage.

4.1.9 Logbogen skal opbevares i mindst fem år på husdyrbruget og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

4.1.10 I forbindelse med afholdelse af tilsyn skal kvitteringer for de seneste tre års levering af hønniker til Minkfodercentralen kunne forevises.

4.2 VENTILATION

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

På ejendommen er der følgende ventilationsanlæg:

Staldafsnit	Type ventilation	Antal afkast	Højde af afkast
1	Naturlig og mekanisk	1	Ca. 0,5 – 1,0 m over tagfladen
2	Naturlig og mekanisk	Der er pt. afkast i gavle. Der forventes etableret 4 afkast i tagfladen – en i hver ende af stalden	Ca. 0,5 – 1,0 m over tagfladen
3	Naturlig og mekanisk	2	Ca. 0,5 – 1,0 m over tagfladen

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

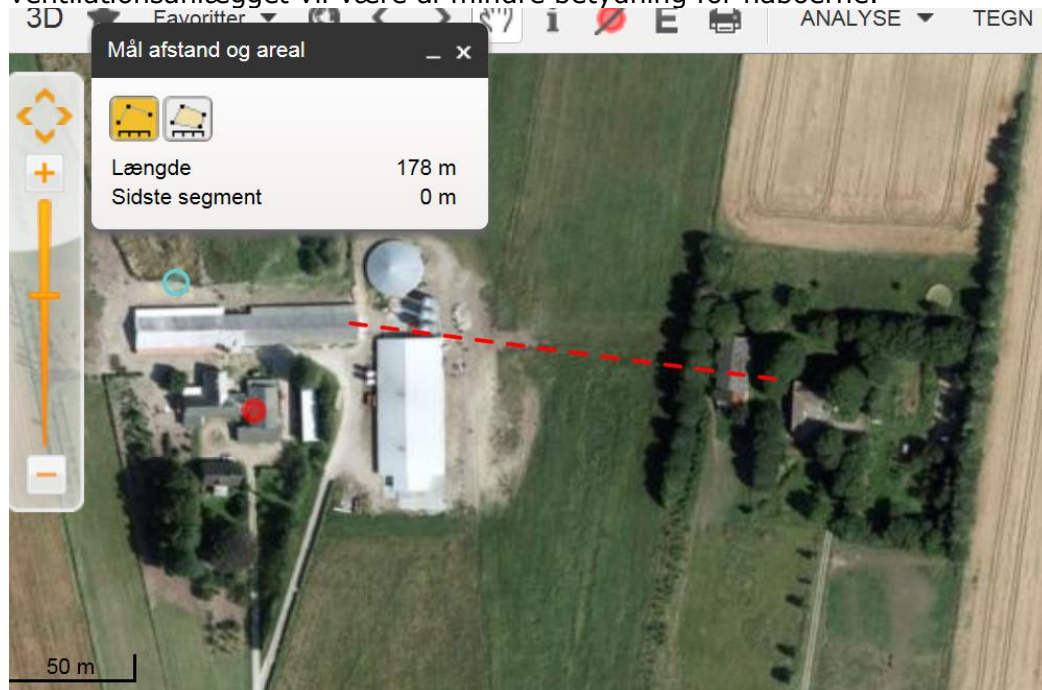
Ventilation har til formål at fjerne varme og vanddamp fra stalden, for at sikre et stabilt staldklima. Høj produktionsintensitet i husdyrbruget stiller krav til klima- og ventilationsanlæggets udformning og effektivitet.

Når udetemperaturen stiger, øges ventilationsbehovet i staldene. Den potentielle lugtemission er derfor størst om sommeren, og når der er en maksimal belægning i stalden.

Når der er naboer, samlet bebyggelse eller byzone nær staldanlægget, kan ændringer i ventilationsforholdene påvirke omfanget af lugtgener. Afkasthøjde og afkasthastigheder har væsentlig indflydelse på spredningen og fortyndingen af lugten. Dette er nærmere vurderet i afsnit 6.2 om lugt.

I den nordlige stald øges dyreholdet fra 6.000 årshøner til 11.500 årshøner i stort set den samme bygning. Det vil kræve mere ventilation i denne stald. Der søges om etablering af 2 afkast i taget (1 i hver ende), således at der i alt er 4 afkast fra bygningen.

Med en afstand på ca. 175m til nærmeste nabo vurderes det, at generne fra støj, lugt mv fra ventilationsanlægget vil være af mindre betydning for naboerne.

Løbende rengøring

Silkeborg kommune er af den opfattelse, at hyppig og grundig rengøring af såvel stalde og ventilationsanlæg er vigtige parametre til begrænsning af lugt og fluegenerne til omgivelserne og der er derfor stillet følgende vilkår:

Støjgener fra ventilationsanlægget er desuden vurderet og beskrevet i afsnit 6.5 om støj.

VILKÅR:

4.2.1. Ventilationsanlæg skal udføres således, at der ikke opstår væsentlige lugt- og støjgener. Staldventilatorer skal renholdes og justeres efter behov.

4.3 FODRING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

På ejendommen opbevares følgende typer og mængder af foder:

Fodertype	Mængde nudrift	Mængde ansøgt drift	Opbevaring
Korn	280 t	430 t	Siloer
Færdigblandinger	280 t	430 t	Siloer

Alle dyr vil blive fasefodret, med minimum to faser. Ved fasefodring anvendes der forskellige foderblandinger gennem dyrets vækstfaser, der er tilpasset dyrets behov for næring. Fasefodring giver derfor mulighed for at foderet kan udnyttes optimalt. Det er derfor muligt at reducere indholdet af råprotein i fodret ved fasefodring.

Der er ikke anvendt foderoptimeringstiltag til begrænsning af ammoniakfordampningen.

Fosfor

Fosfor i foderet er i IT ansøgningssystemet ændret til 0,52 % og her er fosforkravene opfyldt. Der må være 3555 kg P i gødningen fra hønsene.

Tabel 4.3.1. Oversigt over de ansøgte virkemidler til begrænsning af fosforindholdet i husdyrgødningen.

Normer for beregning af produktionseffektivitet og fodring samt oplysninger om fravæning i so

Tal i kursiv er standardtal (normtal), som anvendes i beregningerne når ansøger ikke har oplyst andet. Når et det, at ansøger har indtastet sine egne oplysninger.

Staldnavn	Staldsystem kode	Nudrift / ansøgt	FE / dyr eller kg foder per dyr (mink/fjerkræ)	Gram råprotein per FE / Protein % i foder (fjerkræ)	Gram P per FE / fosfor % i foder (fjerkræ)	Proteinprocent i mælk / kg æg per høne (fjerkræ)
Hønestald nord	FjH08	Nudrift	44,60	16,20	0,50	19,00
		Ansøgt	44,90	16,90	0,52	18,70
Hønestald gammel	FjH07	Nudrift	45,30	16,90	0,57	18,70
		Ansøgt	44,90	16,90	0,52	18,70
Hønestald vest	FjH08	Nudrift	44,60	16,20	0,50	19,00
		Ansøgt	44,90	16,90	0,52	18,70

I ansøgningen beskrives, at der anvendes 44 % fuldfoder til brug i starten af perioden og 56 % af foderet bruges med halvt indkøbt foder og halvt eget korn.

I det indkøbte fuldfoder er der 5,6 g P/kg.

I det indkøbte slutfoder er der 7,2 g P/kg og

i eget korn er der omkring 2,8 g P/kg.

Der bruges 96 % i alt, af den samlede mængde med det nævnte indhold, resten er skaller.

Det giver $(45,3 * 0,44 * 5,6) + (45,3 * 0,56 * (7,2+2,8)/2) * 0,96 = 233,39$ kg P.

Der fjernes ca. 41,4 g P/årshøne med æg og tilvækst.

Der er så 192 g P/årshøne i gødningen.

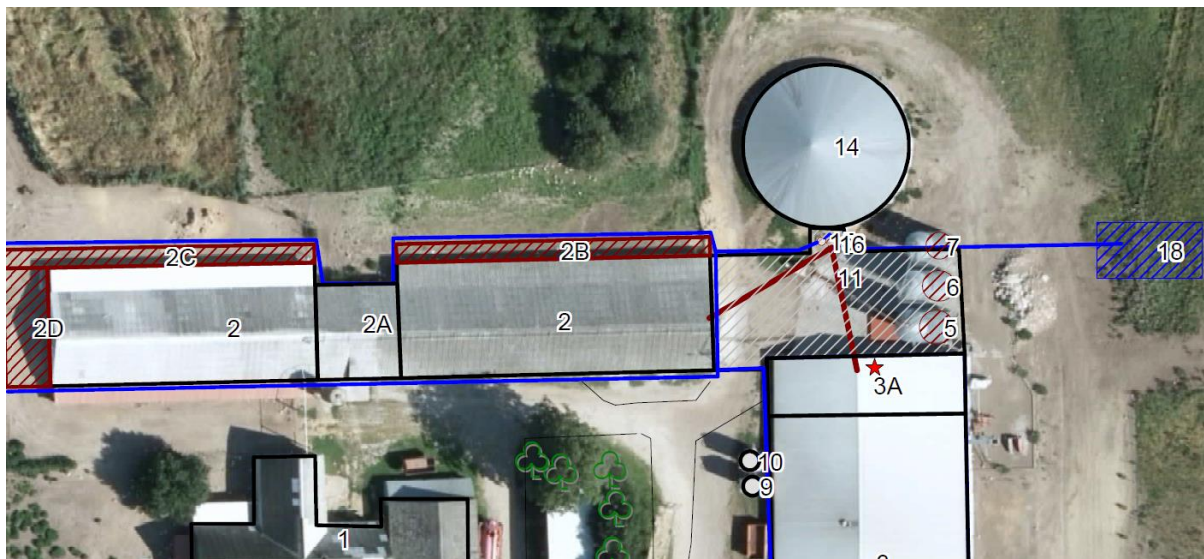
Det giver $192 * 18.500 = 3555$ kg P / år. Fra hønsene

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Opbevaring af foder

Alle typer af foder til fodring af dyrene opbevares i gastætte kornsiloer. Med denne løsning til opbevaring og håndtering af foder vurderes det, at der ikke sker en øget påvirkning af omgivelserne.

Der er 5 kornsiloer på ejendommen, se bygning nr. 5, 6, 7, 9 og 10 på nedenstående oversigtskort. Der kan opbevares ca. 100 tons korn i silo nr. 5, 6 og 7 og der opbevares færdigblandet foder i silo nr. 9 og 10.

Spild og foderrester fra fodersiloerne skal løbende opsamles, så der ikke opstår levevilkår for rotter og andre skadedyr. For at hindre udvaskning af næringsstoffer, er der stillet vilkår til at foder- og gødningsrester skal opsamles og opbevares i gyllebeholderen.

Produktionen kører i holddrift, hvor der er tid til rengøring og udbedring af evt. skader inden nye dyr indsættes. Nye dyr indsættes 1 gang hver 14 måned.

Fodertilpasninger:

I ovenstående tabel 4.3.1 ses de ansøgte virkemidler til begrænsning af fosforindholdet i husdyrgødningen. Tal i kursiv er standardtal (normtal), som anvendes i beregningerne når ansøger ikke har oplyst andet. Når et tal ikke vises i kursiv, betyder det, at ansøger har indtastet sine egne oplysninger

På ejendommen opbevares følgende typer og mængder af foder:

BAT niveau fosfor

Da der er tale om en økologisk ægproduktion findes der ingen teknologier til begrænsning af fosforindholdet i husdyrgødningen. De vejledende emissionsgrænseværdier, som er opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), kan kun anvendes af kommunerne i forbindelse med godkendelser af husdyrbrug med konventionel produktion af konsum æg efter husdyrgodkendelseslovens § 11 og § 12.

Økologiske produktioner har ikke de samme muligheder for fodertilpasninger som konventionelle produktioner og derfor har Miljøstyrelsen ikke udarbejdet krav til begrænsning af fosforindholdet i husdyrgødningen på økologiske produktioner.

Der er dog anvendt konkrete tiltag til begrænsning af fosforindholdet i foderet. Ansøger kan vælge at lade andet end normtal indgå i beregningerne ved f.eks. at udfylde felter om fodring med egne data, og herved bruge bedre fodereffektivitet end IT-ansøgningens normtal forudsætter, til at begrænse dyrenes næringsstofudskillelse.

I disse tilfælde skal der stilles vilkår, som fastholder, at ansøger skal leve op til det oplyste, se nedestående vilkår.

Vilkår

4.3.1 Evt. foderspild fra fodringsanlæggene skal løbende opsamles.

- 4.3.2 Indholdet af fosfor i husdyrgødningen tilført det samlede godkendte areal må maksimalt være 3.555 kg P.
- 4.3.3 Én gang årligt, i forbindelse med indsendelse af gødningsregnskab, skal der af ansøger laves en beregning over det gennemsnitlige indhold af fosfor pr. kg foder på årsbasis. Beregningen skal opbevares i logbogen.
- 4.3.4 Der skal foreligge en logbog, der dokumenterer datoer for ind- og udsætninger af høner, dødelighed, produceret ægmasse, faktisk og planlagt fordeling af foderforbrug samt indhold af fosfor pr. kg foder i de enkelte foderblandinger.
- 4.3.5 Foderforbruget skal opgives som det faktiske, registrerede forbrug af kg, og det gennemsnitlige fosforindhold beregnes ligeledes fra det faktiske, registrerede forbrug af de enkelte blandinger.
- 4.3.6 Logbogens oplysninger skal opbevares i minimum 5 år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.
- 4.3.7 Der skal minimum være en blandeforskrift for hver 3. måned, og for hver gang der skiftes foderblanding.
- 4.3.8 Beregningen af kg P i alt og pr. DE skal foretages efter følgende fremgangsmåde:
- Tilvækst pr. høne = (vægt ved slagtning – vægt ved indsætning).
 - Antal årshøner = ((antal indsatte – antal udsatte)x0,5 x antal dage)/365.
 - P udskilt pr. årshøne, kg = ((kg foder pr. årshøne x gennemsnitlig P-indhold i foder)-(tilvækst pr. høne x 0,067) + (ægmasse pr. årshøne x 0,002))/1000.
 - Fosfor i alt, kg = P udskilt pr. årshøne x antal årshøner.
 - DE i alt = Antal årshøner/166.
 - P pr. DE, kg = Fosfor i alt / antal DE.
 - P i alt (til det godkendte harmoniareal) = fosfor i alt – bortført fosfor + evt. indkøbt fosfor (for eksempel retur fra biogas).

4.4 ENSILAGE

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der opbevares ingen ensilage på bedriften.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Ingen bemærkninger.

4.5 ENERGI- OG VANDFORBRUG

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

På ejendommen anvendes energi i forbindelse med: Ventilation, varme, fodring, håndtering af æg, håndtering af gødning, skrbeanlæg, markvanding samt belysning.

Energikilder	Energi forbrug Nuværende drift*	Forventet energiforbrug i ansøgt drift**
Årligt Elforbrug	50.000 Kwh	60.000 Kwh

* Data vedr. forbruget i nuværende drift er hentet fra årsregnskabet. Privat forbrug indgår ikke i det totale elforbrug.

** Forbruget er skønnet ud fra nudriften.

Energiteknologi på anlægget

Energiforbruget afhænger af de driftsmæssige forhold på den enkelte ejendom, herunder hvilke teknologiske løsninger, der anvendes til begrænsning af forurening.

Miljøstyrelsen har ikke fastsat vejledende BAT- standardkrav vedr. energiforbrug, men i følge EU's referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion er det BAT at anvende følgende:

- Optimering af udformningen af ventilationssystemet i mekanisk ventilerede stalde for, at tilvejebringe god temperaturkontrol samt opnå minimumsventilation om vinteren. Undgåelse af modstand i ventilationssystemer gennem hyppige eftersyn og rengøring af luftkanaler og fans.
- Anvende lavenergi-belysning.

Lys:

- Der anvendes lysstofrør i alle stalde.
- Lys i staldanlægget styres efter hønsenes udviklingstrin.
- Udendørs belysning er censorstyret.

Ventilation:

- I valget af ventilationsanlæg vil der blive fokuseret på en ventilator til den nye stald, der kan yde flest m³ luft pr. kwh.
- Ventilationsanlægget vil blive rengjort jævnligt efter hvert hold høns. Ved rengøring fjernes snavs mv. der kan yde modstand og forøge strømforbruget.
- Ventilationen vil blive styret af et temperaturreguleret styringssystem, som sikrer, at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperaturen i staldene og elforbruget.
- Temperatur- og luftfugtighedsfølere vil blive kontrolleret hver 8. uge.
- Årligt eftersyn af ventilationsanlægget, som sikre at det kører optimalt.

Korntørring:

- Der anvendes gastætte siloer, og dermed forbruges der ikke energi til korntørring.

Foderfremstilling:

- Der anvendes skivemøller, (skivemøllens valser samt kornriver bruger mindre energi end en hammermøller)

Foderblanding:

- Der er ur-styring på blandeanlægget.
- Blandeanlægget vedligeholdes løbende.

Udfodring:

- Dimensioneringen er korrekt.
- Der anvendes centrifugalpumper i stedet for snækkepumper.
- Anlægget efterses og vedligeholdes jævnligt

Transport:

- Køretøjer vedligeholdes og tomgangskørsel undgås.

Det vurderes at den ansøgte produktion på baggrund af ovenstående tiltag lever op til kravet om BAT.

Vandforbrug

Ejendommen Tingvejen 21 har egen boring hvorfra der forbruges vand til privat forbrug og vand til dyrene, vask af stalde mv. Der forefindes derfor ingen opgørelser over vandforbruget i den nuværende drift. I nudriften er forbruget derfor skønnet ud fra nøgletal i Håndbog til driftsplanlægning.

Vandforbruget i ansøgt drift er skønnet ud fra nøgletal i Håndbog til driftsplanlægning.

Vandforbrug	Nudrift	Ansøgt drift
Årligt forbrug af drikkevand	1000 m ³	1550 m ³
Årligt forbrug af vaskevand til vask af stalde og maskiner.*	100 m ³	100 m ³

Vandteknologi på anlæg

Der henvises til kapitlet BAT, vandbesparende foranstaltninger.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

ELFORBRUG

Ifølge nøgletal fra EnergiMidt må det årlige el- og varmeforbrug helst ikke overstige 1,2 Kwh pr. årshøne. Ved beregning af forbruget er anvendt regneark udlevet af EnergiMidt. Der er indtastet brug af hjemmeblandet foder som en forudsætning.

Beregning udført for: Navn, adr., tlf., mail:		Tingvejen 21, 8600 Silkeborg				
		Hjemmeblanding	Forventeligt forbrug i kWh			
			El	Varme	El / enhed	Varme / enhed
Svineproduktion						
Antal årssøer		ja	-	-	-	-
Antal 7 - 30 kg's grise produceret pr. år			-	-	-	-
Antal producerede slagtesvin pr. år			-	-	-	-
Er der hjemmeblanding af foder?. Tast ja eller nej, til højre for antal			-	-		
Kvægproduktion						
Antal årskøer			-		-	
Bliver der malket med robotter						
Blandes og udfodres foder elektrisk, ja / nej						
Fjerkræproduktion						
Antal producerede slagtekyllinger pr. år			-	-	-	-
Antal æglæggende høns	18.500		21.970		1,2	-
Maksimalt el- og varmeforbrug:			= 21.970 kwh/år.			

Da olie kun er til opvarmning af privat stuehus og da der ikke kan etableres gyllekøling, da der er tale om fast gødning, er det Kommunens opfattelse, at olieforbruget vil være uændret efter udvidelsen af husdyrbruget.

Forbruget er skønnet til 60.000 kWh/år, hvilket ligger betydeligt over nøgletallene.

Ulempen med gødningsbånd er, at ved hyppig udmugning vil energiforbruget stige som følge af øget driftstid på motorerne, der driver båndene. Fordelene er, at hyppig udmugning reducerer ammoniakfordampningen fra stalden, støvkoncentrationen i stalden reduceres og der forventes en lavere lugtemission fra stalden (sidstnævnte er dog ikke dokumenteret).

Ved jævnlig aflæsning af energimåler kan landmanden hurtigt danne sig et overblik over energiforbruget og samtidigt sikre sig, mod uforudsete udgifter. Alene ved at forholde sig kritisk til forbruget, kan der erfaringsmæssigt opnås besparelser op til 5-10 % af årsforbruget.

Udover ovennævnte anbefaler Silkeborg Kommune, at der arbejdes med at indføre miljø- og ressourcestyring på husdyrbruget. Landbrugets konsulenttjeneste vil i den forbindelse kunne være behjælpelig med råd og vejledning.

Renere teknologi sigter bl.a. på:

- At minimere forbrug af energi, vand og andre råvarer pr. produceret enhed.
- At udskifte miljøfarlige stoffer med mere miljøvenlige.
- At gøre arbejdsgange og processer mindre belastende for miljøet.

Ud fra den miljøtekniske redegørelse kan Silkeborg kommune ikke på nuværende tidspunkt vurdere, hvorfor husdyrbruget har et betydeligt højere elforbrug end det vejledende niveau for BAT.

Energiforbruget bør derfor følges løbende, og forbruget bør af flere årsager til stadighed søges minimeret. Det vil også være i ejers egen interesse, at minimere driftsomkostningerne med hensyn til forbrug af energi.

Hos mange energiselskaber er der mulighed for at tilkoble sig et energi-styringsmodul som kan hjælpe med, at styre virksomhedens energiforbrug. Virksomheden kan derved se rapporter, tabeller m.v. samt virksomhedens energital sammenlignes med nøgletal fra tilsvarende produktioner.

Energistyring kan være et godt redskab til at give overblik og kontrol over virksomhedens energiforbrug. Idéen bag Energistyring er, at det skal være nemt for alle at få, forstå og følge de energioplysninger i virksomheden, som er relevante for den enkelte bruger. Det anbefales derfor, at husdyrbruget tilsluttes et energistyringsmodul.

Der stilles vilkår til at bedriften skal screenes af energikonsulent samt løbende registrering af elforbrug. Se afsnit 1.4 Vilkår.

VANDFORBRUG

Ejendommen forsynes med vand fra egen boring.

Til aktiviteter, hvor der bruges vand, er det følge EU's referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion BAT at reducere vandforbruget ved at udføre alt det følgende:

- Rengøring af stald og udstyr med højtryksrensere efter hver produktionscyklus. Til svineopstaldning løber spulevand typisk ned i gyllesystemet, og det er derfor vigtigt at finde en balance mellem rengøring og brug af så lidt vand som muligt.
- Udførelse af regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlægget for at undgå spild.
- Registrering af vandbrug gennem måling af forbrug, og
- Detektering og reparation af lækager.

Manger en vurdering af om teknologier og metoder til vandbesparelse beskrevet ovenfor så bruges på ejendommen.

KONKLUSION FOR ENERGI OG VANDFORBRUG

Kommunen mener, at der altid skal være fokus på at nedbringe husdyrbrugets energi- og vandforbrug, så de ligger under nøgletallene. Dette forventes opnået ved, at der udføres energifertsyn, og udarbejdes en rapport som beskriver hvilke muligheder der er for at reducere energiforbruget.

VILKÅR

- 4.5.1. Bedriften skal – i de første 2 år fra der køres fuld produktion- mindst 1 gang månedligt registrere elforbruget. Registreringerne skal gemmes i 5 år. Herefter skal elforbruget registreres 1 gang årligt.
- 4.5.2 Senest 2 år efter miljøgodkendelsen er givet skal bedriften screenes af en energikonsulent eller landbrugsrådgiver, som skriftligt skal redegøre for om husdyrbruget kan foretage tiltag til reduktion af energiforbruget. Redegørelsen skal beskrive til- og fravalg indenfor ventilation, belysning, valg af pumper, samt andre energitunge poster. Den skriftlige erklæring skal sendes til godkendelse hos kommunen.
- 4.5.3 Ventilationsanlægget, fodringsanlæg og kølerum til æg skal kontrolleres hvert år og vedligeholdes efter producentens anvisning, så det altid kører energimæssigt optimalt. Kontrolrapport af eftersynene skal gemmes i 5 år og kunne fremvises ved tilsyn.
- 4.5.4 Der skal opsættes vandmåler på boringen senest den 31. december 2015, så det er muligt at måle vandforbruget.
- 4.5.5 Vandforbruget skal registreres 1 gang årligt. Registreringerne skal gemmes i 5 år og kunne fremvises ved tilsynsbesøg.

4.6 Spildevand herunder regnvand

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ejendommens spildevandsmængde er opgjort for nudriften og den ansøgte drift og fremgår af skemaet nedenfor tillige med oplysning om hvortil vandet afledes.

Type	Mængde i nudrift	Mængde i ansøgt drift	Afledes til
Rengøringsvand fra vask af stalde	Indgår i normen	Indgår i normen	Gyllebeholder
Tagvand	En stor del bruges til opblanding af gødning	En stor del bruges til opblanding af gødning	Til gyllebeholder og resten til dræn/ vandløb eller til Faskine
Vand fra befæstet areal mellem stalde og gylletank	450 m ³	450 m ³	Til gyllebeholder
Interne befæstede transportveje	Ingen		løber af vej og nedsiver

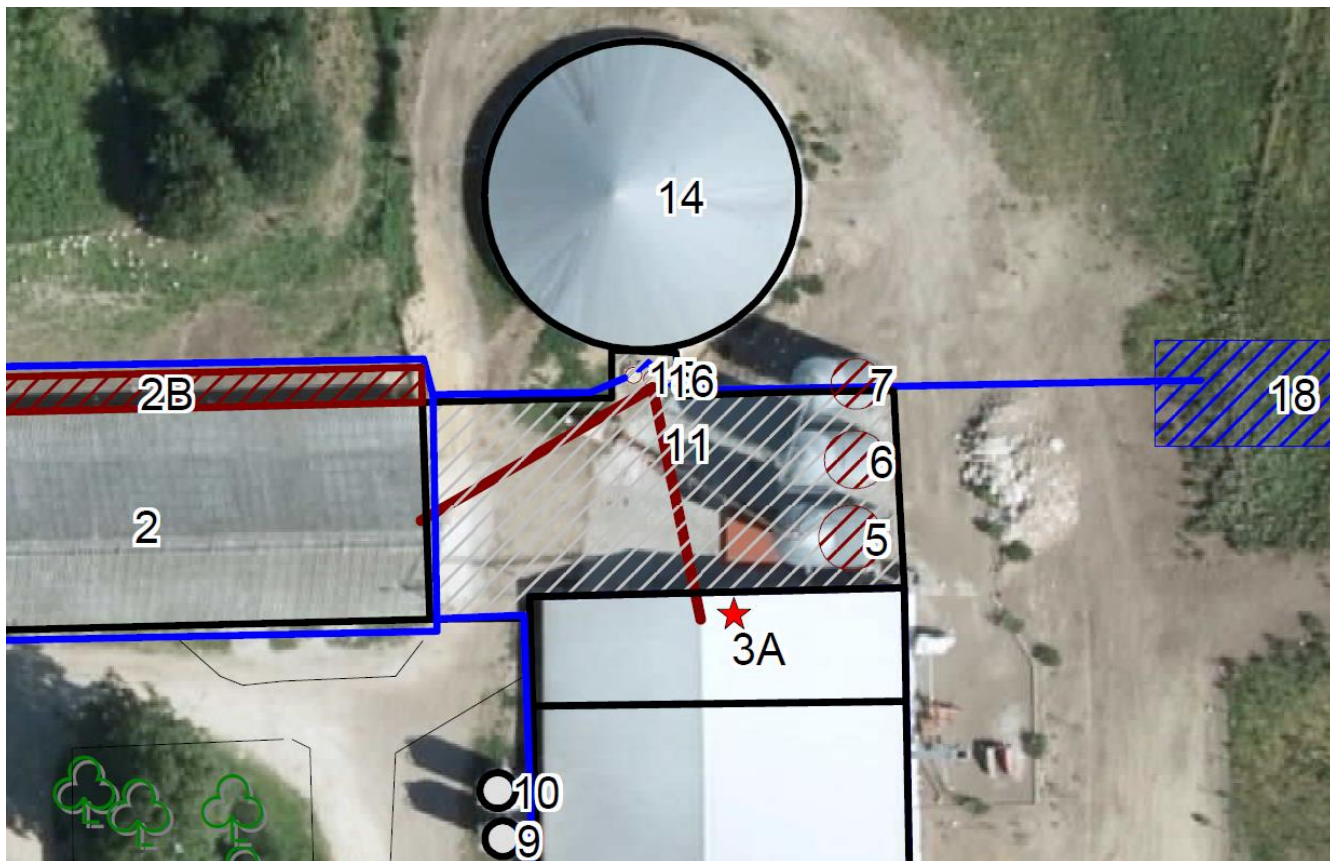
Placering af faskine med rørføringer fremgår af vedlagt situationsplan.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Afledning af regnvand

Det befæstede areal på 544m² mellem staldbygningerne har afløb til gylletank (14) via en fortank på 3 m³ (16). Der er etableret niveaufølere i fortanken som modtager vaskevand og overladevand fra det befæstede areal, således at pumpen automatisk går i gang, når fortanken er ved at være fuld.

Situationsplan som beskriver afløbsfoldene

Tilsætning af vand til den faste gødning foretages primært ved opsamling af regnvand fra staldbygningerne i en separat buffertank (15) på 3 m³. Når buffertanken er fuld løber regnvandet via nødoverløb til en faskine (18), som er placeret øst for de eksisterende staldbygninger, se af-løbsplan på bilag 1.

Kommunen vurderer af afledning af overfladevand (tagvand o.l.) sker i henhold til miljøbeskyttelseslovens bestemmelser.

VILKÅR

4.6.1 Tagvand fra de nye bygninger skal ledes til faskinen (18).

4.7 AFFALD

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Beskrivelse af døde dyr

Opbevaring

- Hønsene placeres som angivet på bygningsoversigten. Afhentningssted (19) er markeret på bilag 1..

Bortskaffelse

- Der er indgået aftale med Daka om afhentning af døde høns.

Mængder

- Der er ca. 15-20 døde høns om ugen. EAK-kode 020102.

Afhentningssted

- Afhentningssted er valgt i god afstand fra naboer.
- Afhentningsstedet er valgt på et skyggefuldt sted
- Afhentningspladsen er sikret mod ådselædende dyr ved at dyrene er overdækket med fast overdækning/kadaverkappe.
- Afhentningsstedet er ved fast tilkørselsvej og tilgængelig for afhentningsmateriellet

Det er ansøgers vurdering, at opbevaring af døde høns lever op til kravene herom og det vurderes, at omkringboende naboer ikke vil blive generet af evt. lugt fra døde høns.

Beskrivelse af fast affald

Tabel 4.7.1: Oplysninger om affaldstyper og mængder samt opbevaring og bortskaffelse heraf:

	Mængde nudrift (kg el. tons)	Mængde Ansøgt (kg el. tons)	Opbevaring	Bortskaffelse
Forbrændingseget affald. ISAG kode: 19.00	800 l/ 14 dage	800 l/ 14 dage	Container på ejendommen.	Bortskaffes med dagsrenovation Affald bortskaffes i henhold til kommunens affaldsregulativ.
Jern ISAG kode: 23.00	Små	Små	Opbevares på betonplads eller i maskin- hus	Afleveres til skrothandler Affald bortskaffes i henhold til kommunens affaldsregulativ.
Plastik ISAG kode: 52.00 EAK-kode: 02-01-04	Små	Små	Opbevares i maskinhus	Bortskaffes med dagrenovation eller afleveres til genbrugsplad- sen Affald bortskaffes i henhold til kommunens affaldsregulativ.
Papir og Pap ISAG kode: 50.00	Små	Små	Container	Afhentes af godkendt transportør

Affald bortskaffes så vidt muligt til genbrug.

Beskrivelse af kemikalier generelt

Ingen oplysninger

Beskrivelse af pesticider

Økologisk bedrift

Pesticider og sprøjteudstyr

Bedriften drives økologisk.

Beskrivelse af oliekemikalier

Dieselolie:

På ejendommen opbevares dieselolie i en overjordisk tank fra år 2005 på 1600 liter. Fremgår af BBR. Anvendes til motorbrændstof

Fyringsolie:

Der er ikke fyringsolie på ejendommen

Smøreolie:

Der er ikke smøreolier på ejendommen

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Registrering af affaldsmængder

Bedriften er omfattet af reglerne i affaldsbekendtgørelsen, derfor skal man på ejendommen føre en logbog med registrering over affaldsproduktionen, jvf. tabel 4.7.1 efter de gældende regler, samt sikre at bortskaffelsen sker i overensstemmelse med kommunes affaldsregulativ.

Det fremgår af Affaldsbekendtgørelsens § 64, at virksomheder skal kildesortere deres affald. Virksomheden skal derudover sikre sig, at væsentlige dele af deres kildesorterede affald går til materialenyttiggørelse. Der stilles desuden vilkår til dokumentation for korrekt bortskaffelse af affald.

Adgang til genbrugspladserne

Hvis et landbrug ønsker at aflevere affald på genbrugspladsen, skal de tilmelde sig genbrugspladsordningen. Kun virksomheder, der er tilmeldt ordningen, kan lovligt benytte genbrugspladsen.

Hvis et landbrug vil aflevere farligt affald på genbrugspladsen, skal du tilmelde virksomheden "Genbrugspladsordning inklusiv farligt affald". Virksomheden har hermed lov til at aflevere op til 200 kg farligt affald om året på genbrugspladsen.

Særligt for dokumentation af aflevering af farligt affald

Virksomheder har pligt til at dokumentere, at deres farlige affald bliver håndteret korrekt. Derfor skal du altid udfylde kvitteringsskema på Silkeborg Forsynings hjemmeside og medbringe det i to eksemplarer, så personalet kan stemple det, når du afleverer farligt affald fra virksomheden på genbrugspladsen. Alternativt kan du bruge en godkendt indsamler til at håndtere dit farlige affald.

Tilmelding

Virksomheden kan tilmelde sig ved henvendelse til Silkeborg Forsyning, Tietgensvej 3, 8600 Silkeborg.

Kommunen vurderer, at der ikke vil være problemer med hensyn til opbevaring og affaldsbortskaffelsen fra virksomheden, såfremt de i miljøtekniske redegørelse beskrevne procedurer overholdes.

Påvirkning af jord

Når traktorer og andre motoriserede landbrugsmaskiner påfyldes benzin eller diesel er der stor risiko for spild på jorden. Af den grund har Silkeborg Kommune stillet vilkår om, at påfyldningssteder skal være udformet, så der ikke kan ske afløb til - og forurening af jord, kloak, overflade eller grundvand. For at forhindre spild og forurening af jord og grundvand er der stillet vilkår til opbevaring og håndtering af gødningen.

VILKÅR

- 4.7.1 Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald, foderrester, gødning m.v.
- 4.7.2 Virksomheden skal hvert år lave en opgørelse over de affaldsfraktioner og mængder som produceres på husdyrbruget. Sammen med opgørelsen skal der vedlægges faktu-

raer, kvitteringer fra genbrugspladsen eller anden dokumentation for, at bortskaffelsen af affald er sket i henhold til gældende lovgivning. Logbogen skal gemmes mindst 5 år og fremvises på tilsyn.

- 4.7.3 Husdyrbruget skal, senest 6 måneder efter vedtagelsen af denne miljøgodkendelse, tilmelde sig genbrugspladsordningen eller på anden måde kunne dokumentere, at bortskaffelse af affald, herunder farligt affald, sker efter gældende lovgivning.
- 4.7.4 Der skal til enhver tid foreligge dokumentation for, at affald bortskaffes miljømæssigt forsvarligt.
- 4.7.5 Animalsk affald, herunder døde dyr, skal opbevares i lukkede beholdere og placeres på et egnet sted, således at der i tidsrummet indtil afhentning ikke opstår uhygiejniske forhold, herunder adgang for omstrejfende dyr.

4.8 RÅVARER OG HJÆLPESTOFFER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

- Foderlade m.m. er indrettet med fast underlag bestående af (beton mv.)
- Der findes opsugende materiale(kattegrus, savsmuld mv.) i maskinhuset, som anvendes ved spild af olie.
- Diesel til maskinerne opbevares i overjordisk olietank. Tanken er på 1200 liter og er fra 2005.
- Påfyldning af traktor sker altid under opsyn.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Renere teknologi sigter bl.a. på:

- At minimere forbrug af energi, vand og andre råvarer pr. produceret enhed.
- At udskifte miljøfarlige stoffer med mere miljøvenlige.
- At gøre arbejdsgange og processer mindre belastende for miljøet.

Opbevaring af olie og kemikalier

Alle kemikalier, olieprodukter, pesticider mv. skal opbevares forsvarligt, som eksempelvis i lukket maskinhus med støbt gulv og uden afløb. Det skal sikres, at selv om der sker et uheld og der tabes olie eller kemikalier på gulvet, kan dette samles op uden risiko for forurening af jord eller grundvand.

Opbevaring og håndtering af kemikalier, olieprodukter, pesticider mv. skal være i overensstemmelse med reglerne i Silkeborg Kommunes forskrift om håndtering og opbevaring af olie og kemikalier, version 2.0.

Ovennævnte produkter skal opbevares, så der ikke er risiko for afledning af spild til jord, kloaksystem eller vandløb. Oplag skal altid være overdækket eller afskærmet mod nedbør, samt sikres mod påkørsel og hærværk jf. § 5 i Silkeborg Kommunes forskrift for håndtering og opbevaring af olie og kemikalier.

Det skal i henhold til kommunens forskrift også sikres, at der ikke sker spild ved tankning af dieselolie på traktorer og andre maskiner. Der er stillet vilkår til håndtering og opbevaring af virksomhedens olie og kemikalier.

VILKÅR

- 4.8.1 Tankning af diesel skal foregå på en plads med fast og tæt bund, enten med afløb via olieudskiller, eller således at spild kan opsamles i henhold til reglerne i Silkeborg Kommunes forskrift om håndtering og opbevaring af olie og kemikalier.
- 4.8.2 Spildolie, samt kemikalier skal opbevares i original emballage og placeres i en spildbakke, som kan rumme indholdet af den største beholder.

4.9 DRIFTSFORSTYRELSE ER UHELD

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Beredskabsplan

På ejendommen er der ikke på nuværende tidspunkt udarbejdet en beredskabsplan, der beskriver hvilke forholdsregler medarbejder og ejer skal tage ved brand, udslip af gylle eller ved andre uheld og kritiske situationer.

Redegørelse for uheld

På landbrugsejendomme kan der være risici inden for primært følgende områder:

- Gylleudslip fra gyllebeholder samt lækager på gyllesystem
- Uheld ved gylleudbringning
- Strømsvigt
- Oliespild
- Kemikaliespild

Beskrivelse af risikominimering

Generelt

Anlæg og tekniske installationer renses, vedligeholdes og udskiftes i en sådan grad at der sikres korrekt brug og effekt. For at minimere risikoen for uheld, udføres opgaver der kan give anledning hertil under opsyn.

Alle ansatte introduceres grundigt til deres arbejde

Brand

Forebyggende foranstaltninger:

- Der forefindes brandslukkere i den enkelte bygninger samt i mejetærsker.
- Alle el-installationer efterses hvert 5. år. Produktions- og ventilations anlæg rengøres jævnligt

Akut håndtering ved uheld:

- Ved brand kontaktes brandmyndighederne

Gylleudslip fra gyllebeholder samt lækager på gyllesystem

Forebyggende foranstaltninger:

- Gyllebeholder er stabil og kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger
- Beholderens bund og vægge er tætte.
- Gyllebeholderne er underlagt 10 års beholderkontrol, hvilket vil minimere risikoen for sprængning af beholderen
- Beholderen tømmes hvert år og inspiceres visuelt
- Påfyldning af gylle til gyllevogn foregår under opsyn.
- Gyllebeholder er uden fastmonterede pumper, der ved tekniske fejl eller sabotage kan forårsage gylleudslip til miljøet, hermed er risikoen for utilsigtet gylleudslip minimal
- Der forefindes læsseudstyr samt bigballer på ejendommen, der vil kunne anvendes til at inddæmme gylleudslip

Akut håndtering ved uheld:

- Falck og evt. slamsuger tilkaldes
- Kommunen kontaktes
- Sker der brud på tanken eller lign. søges strømmen i første omgang dæmmet op med halmballer/jordvold.
- Der forefindes læsseudstyr samt bigballer på ejendommen, der vil kunne anvendes til at inddæmme gylleudslip
- Mindre mængder spildt gylle vil opsamles på vaskepladsen og pumpes retur til beholderne.

Uheld ved gylleudbringning

Forebyggende foranstaltninger:

- Gylle udbringes i henhold til gældende regler således, at der ikke er risiko for tilledning af gylle til dræn og vandløb.

Akut håndtering ved uheld:

- Falck og evt. slamsuger tilkaldes
- Kommunen kontaktes
- Ved uheld er der mulighed for pumpning af gylle til anden gyllevogn
- Ved haveri i mark med gyllevogn omlastes gyllen
- Ved overfladeafstrømning med gylle søges strømmen i første omgang dæmmet op med halmballer/jordvold.

Strømsvigt

Forebyggende foranstaltninger:

Hønsene kan frit gå ud

Akut håndtering ved uheld:

Hønsene kan frit gå ud

Oliespild

- Foderlade m.m. er indrettet med fast underlag bestående af (beton mv.)
- Der findes opsugende materiale(kattegrus, savsmuld mv.) i maskinhuset, som anvendes ved spild af olie.
- Diesel til maskinerne opbevares i overjordisk olietank. Tanken er på 1200 liter og er fra 2005.
- Påfyldning af traktor sker altid under opsyn.

Akut håndtering ved uheld:

- Spild af olie vil straks det konstateres blive opsamlet med opsugende materialer.

Kemikaliespild

Forebyggende foranstaltninger:

- Foderladen m.m. er indrettet med fast underlag bestående af beton mv.
- Der findes opsugende materiale(kattegrus, savsmuld mv.) i foderladen, som anvendes ved spild af kemikalier.

Akut håndtering ved uheld:

- Spild af kemikalier vil straks det konstateres blive opsamlet med opsugende materialer.

Beskrivelse af egen kontrol

Husdyrbruget varetager selv en del af kontrollen med den daglige drift som er følgende:

- Der udarbejdes obligatorisk gødningsplan med følgende gødningsregnskab
- Der udarbejdes foderplan til opfølgning på foderforbrug mm.

Bedriftens egenkontrol består primært af det lovpligtige gødningsregnskab, produktionsopgørelser i markbrug og hønsehold, driftsregnskab samt egne løbende registreringer.

- Gennemsyn af alle el-installationer hvert 5. år.
- Årligt eftersyn af ventilationsanlæg/fodringsanlæg af autoriseret installatør.
- Vand- og elforbruget vil blive fulgt løbende med henblik på at lokalisere eventuelle opståede fejl samt vurdere på muligheden for at reducere forbruget. Eventuelle automatiske foranstaltninger til dette overvejes.
- De tekniske installationer og hjælpemidler kontrolleres løbende for at imødegå driftsforstyrrelser og uheld.
 - 10 års kontrol af gyllebeholdere
 - Udarbejdelse af mark- og gødningsregnskab
 - Udarbejdelse af foderplan

Det vurderes at risikoen for gylleulykker er minimal.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det kan ikke undgås, at der sker uheld på et stort landbrug med mange medarbejdere. Det er derfor vigtigt, at der udarbejdes en beredskabsplan, så alle ved hvordan der skal reageres i de enkelte situationer.

Såfremt nedenstående vilkår og gældende lovgivning overholdes – herunder arbejdstilsynets regler - vurderes det, at ejendommen sikres i et rimeligt omfang mod driftsforstyrrelser og uheld.

Beredskabsplanen er et vigtigt redskab til sikring af, at der ikke sker uheld. Planen er desuden en orientering om hvordan uheldet stoppes og skaderne begrænses mest muligt. Det er derfor vigtigt at beredskabsplanen opdateres mindst 1 gang årligt og at planen er kendt af alle der arbejder på husdyrbruget.

For yderligere oplysninger henvises der til vurdering af Management i afsnit 8 om anvendelse af bedst tilgængelig teknik – BAT, samt til Beredskabsplanen, se bilag 12.

VILKÅR

4.9.1. Der skal udarbejdes en beredskabsplan inden 1. september 2015. Beredskabsplanen skal være kendt af husdyrbrugets personale.

4.9.2. Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:

- Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at "stoppe ulykken/uheldet" og begrænse udbredelsen.
- Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmes og hvordan.
- Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
- En opgørelse over materiel der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø, se bilag 3.

Se desuden afsnit 4.1 om husdyrhold og staldindretning, hvor der også er sat vilkår, som kan indgå under management.

5 GØDNINGSPRODUKTION OG – HÅNDTERING

5.1 GØDNINGSTYPER OG MÆNGDER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Ved opbevaring i gylletank blandes med vand til en flydende og pumpbar konsistens. Der iblandes vand så gyllemængden udgår $3,5 \cdot$ gødningsmængden. Det betyder, at de 252 t fast gødning $\cdot 3,5 = 882 \text{ m}^3$ gylle. De 70 t dybstrøelse kan også blandes med vand = 400 m^3 gylle. I alt er der 1300 m^3 gylle, hvis al gødningen opblandes i vand.

Heri indgår opsamlet regnvand og vaskevand fra det befæstede areal mellem stalde, siloer og gylletank. Arealet er på ca. 500 m^2 . Det giver med $0,7 \text{ m}^3/\text{m}^2$ ca. 350 m^3 . Hertil kommer vaskevandet, ca. 100 m^3 .

Tilstrækkelig opbevaringskapacitet (9. måneder) = ca. 1000 m^3 .

I gyllebeholderne er der en samlet opbevaringskapacitet på 1500 m^3 , det svarer til mere end 12 måneders kapacitet. Der er således tilstrækkelig opbevaringskapacitet til flydende husdyrgødning i ansøgt drift.

I praksis opblandes gødningen med regnvand svarende til beholderens kapacitet på 1500 m^3 både nu og i ansøgt drift.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Silkeborg Kommune accepterer systemet med opblanding af fast gødning og dybstrøelse med vand, så det i princippet får konsistens af gylle.

Det er kommunens vurdering, at det miljømæssigt er den bedste løsning at opbevare alt husdyrgødning i gyllebeholderen. Der stilles derfor vilkår om, at al husdyrgødning skal opbevares i gyllebeholderen.

Se vurderinger og beskrivelser i afsnit 5.2 om flydende husdyrgødning.

5.2 FLYDENDE HUSDYRGØDNING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Stalddnr.	Produktion	Antal årshøner	Dybstrøelse	Staldgødning	Udeareal
1	Gulvdrift med udeareal	1200	13 t	-	6 t
2	Etageanlæg m. gulv og udeareal	11.500	35 t	177 t	58 t
3	Gulvdrift med gødningskumme og udeareal	5.800	22 t	75 t	29 t
I alt		18500	70 t	252 t	

Ved opbevaring i gylletank blandes med vand til en flydende og pumpbar konsistens. Der iblandes vand så gyllemængden udgår ca. $3,5 \cdot$ gødningsmængden. Det betyder, at de 252 tons staldgødning $\cdot 3,5 = 882 \text{ m}^3$ gylle. De 70 t dybstrøelse kan også blandes med vand = 400 m^3 gylle. I alt er der 1300 m^3 gylle, hvis al gødningen opblandes i vand.

Heri indgår opsamlet regnvand og vaskevand fra det befæstede areal mellem stalde, siloer og gylletank. Arealet er på ca. 500 m². Det giver med 0,7 m³/ m² ca. 350 m³. Hertil kommer vaskevandet, ca. 100 m³.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Tilsætning af vand til gylletanken.

Det befæstede areal på 544m² mellem staldbygningerne etableres med afløb til gylletank (14) via en fortank på 3 m³ (16). Fortanken modtager også vaskevand fra stald 2 og 3.

Der er etableret niveaufølere i fortanken (16) som modtager vaskevand og overladevand fra det befæstede areal, således at pumpen automatisk går i gang, når fortanken er ved at være fuld.

Tilsætning af vand til den faste gødning foretages primært ved opsamling af regnvand fra staldbygningerne i en separat buffertank (15) på 3 m³. Når buffertanken er fuld løber regnvandet via nødoverløb til en faskine (18), som er placeret øst for de eksisterende staldbygninger, se afløbsplan på bilag 1.

Vaskevand fra stald nr. 1 ledes fortsat til den gamle ajlebeholder på ca. 50 m³. Da der er usikkerhed omkring, hvor tæt ajlebeholderen er og hvor gammel den er stilles der vilkår om, at senest dagen efter, at der er gjort rent i stalden skal ajlebeholderen tømmes. Da der kun muges en gang om året, vil beholderen således maksimalt være i brug i 2 dage om året.

Opbevaringskapacitet til husdyrgødning:

Der er en gylletank på 1.500 m³ med fast overdækning (teltdug).

Der produceres følgende mængde husdyrgødning.

		Staldgødning	Dybstrøelse	Total mængde
Økologiske	Antal dyr	Ton pr. 100 dyr	Ton pr. 100 dyr	Tons
Konsum æg, gulvdrift + gødningskumme + udeareal, fritgående	5.800	1,97	0,56	148
Gulvdrift med udeareal (dybstrøelse)	1200		1,73	21
Étageanlæg m. gulv og udeareal	11.500	2,45	0,48	337
I alt	18.500			506 tons

I følge normtallene produceres der 506 tons fast gødning pr. år. Ved tilsætning af 3-3,5m³ vand per tons fast gødning/ dybstrøelse giver det ca. 1.500-1.700 tons gylle pr. år.

Beregningen af opbevaringskapacitet vil med dette system være usikker, da landmanden selv kan regulere hvor meget vand der skal tilsættes. Det vil sige, at det er et spørgsmål om, hvor tyk (koncentreret) gyllen bliver.

Opbevaringskapacitet er på 1.500 m³/ 1.700 m³ x 12 mdr. = ca. 10 mdr.
Kravet om 9 måneders opbevaringskapacitet er dermed lige overholdt

Ifølge lovgivningen skal husdyrbrug, der oplagrer husdyrgødning, have opbevaringsanlæg for husdyrgødning med en kapacitet, der er tilstrækkelig til, at udbringningen kan ske i overensstemmelse med gældende regler herfor. Udnyttelsen af husdyrgødningens næringsstofindhold

skal opfylde kravene i bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække.

Den tilstrækkelige opbevaringskapacitet vil normalt svare til mindst 9 måneders tilførsel. Hvilket også vurderes, at være tilstrækkeligt på denne ejendom

Sikring mod uheld:

Der er drænområde ca. 25m syd for gyllebeholderen.

Da der er tale om en relativ lille beholder, som er placeret mere end 25m fra drænledninger, stilles der ikke krav om etablering af en påfyldningsplads ved gyllebeholderen.

Tanken tømmes med gyllevogn med fastmonteret sugekran og returløb.

VILKÅR

5.2.1 Der skal føres en logbog for gyllebeholderen, hvori eventuelle skader på teltoverdækningen noteres med angivelse af dato for skaden samt dato for reparation. Logbogen skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på kommunens forlangende.

5.2.2 Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at unødigt spild undgås, og risikoen for uheld minimeres. Automatisk oppumpning af regnvand og vaskevand fra buffertanken til gyllebeholderen (nr. 16 på bilag 1) kan dog ske uden opsyn, hvis pumpen er udstyret med en anordning, som sikrer, at pumpen maksimalt kører i 20 minutter pr. nat – eller svarende til en udpumpning på 60 m³ vand pr. nat. Det skal i dagtimerne kontrolleres, at der er plads i den pågældende gyllebeholder til den mængde vand, der udpumpes den følgende nat.

5.2.3. Dybstrøelse og fast gødning skal enten opbevares i gyllebeholder eller udbringes direkte.

5.2.4. Der skal etableres niveaufølere i buffertanken (nr.16 på bilag 1) som modtager vaskevand og overladevand fra det befæstede areal, således at pumpen automatisk går i gang, når fortanken er ved at være fuld.

5.2.5. Ajlebeholderen (nr. 17 på bilag 1) skal tømmes senest dagen efter, at der er gjort rent i den gamle stald (Stald nr.1 på bilag 1).

5.3 GYLLEFORSURING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Må ikke anvendes på økologiske bedrifter.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Ikke relevant

5.4 GYLLESEPARERING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der etableres ikke gylleseparering på husdyrbruget.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Der er ingen krav i lovgivningen om anvendelse af separering af gyllen. Lige som anvendelse af forsuring er der metodefrihed til at opnå de fastsatte afskæringskriterier for fosfor og ammoniak.

Emissionsgrænseværdien for fosfor fastsættes ud fra Miljøstyrelsen vejledende teknologiblad om opnåelige grænseværdier ved anvendelse af BAT for husdyrbrug med konventionelt hold af søer med pattegrise til fravæanning (gyllebaserede staldsystemer). Dette forhold er også vurderet nærmere i afsnit 4.3.

5.5 GYLLEKØLING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der installeres ikke gyllekøling, idet der er tale om en staldtype med fast gødning.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Ingen bemærkninger

5.6 FAST GØDNING INKL. DYBSTRØELSE

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Fast gødning og evt. dybstrøelsen opblandes med vand og opbevares som gylle i gyllebeholderen.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Vurderingerne er foretaget i afsnit 5.2 om håndtering af flydende gødning.

5.7 ANDEN ORGANISK GØDNING

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der er ikke søgt om anvendelse af anden organisk gødning som f.eks. slam, kartoffelfrugtsaft eller lignende.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Det vurderes at husdyrbruget ikke kan modtage anden organisk gødning, da der er sat vilkår for hvor meget fosfor der må udsprede pr. ha, se afsnit 7.3 Kvælstof og fosfor til fjord og hav.

6 FORURENING OG GENER FRA HUSDYRBRUGET

6.1 Ammoniak og natur

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Beskrivelse af teknologier til begrænsning af ammoniakfordampning

Ammoniakemissionen vedr. ammoniak kan begrænses ved en kombination af teknikker/ teknologier indenfor fodring, staldindretning og opbevaring af husdyrgødning.

Der er valgt følgende teknologer til begrænsning af ammoniakfordampningen:

Valg af staldsystemer og teknologi

I den eksisterende stald mod øst (nr. 3) er der gødningsbånd som henter gødningen under slats ud en gang pr. uge. På begge sider af slats er der gulvareal med dybstrøelse og adgang til udeareal. Gødningen fra båndet bliver fyldt i gylletanken og opblandet med vand.

I stalden mod nord (nr. 2) etableres etagesystem med gødningsbånd og dybstrøelse på gulvet og veranda med adgang til udeareal. Her vil gødningen under slats også blive fjernet en gang ugentligt og opblandet med vand i gylletanken.

Den ældste stald (nr. 1) med det mindste dyrehold fortsætter uændret.

Opbevaringen af den udmugede gødning fra båndene sker opblandet i vand som gylle. Fordampningen herfra er væsentligt mindre end det IT systemet regner med. IT systemets beregning er worst case. Ligeledes er dybstrøelsen beregnet som oplagret i markstak. IT systemet tager ikke højde for at hønsene er udenfor en del af tiden. Normalt regnes med at 10 % af gødningen lægges udenfor.

Beskrivelse af foderoptimeringstiltag til begrænsning af ammoniakfordampning

Alle dyr vil blive fasefodret, med minimum to faser. Ved fasefodring anvendes der forskellige foderblandinger gennem dyrets vækstfaser, der er tilpasset dyrets behov for næring. Fasefodring giver derfor mulighed for at foderet kan udnyttes optimalt. Det er derfor muligt at reducere indholdet af råprotein i fodret ved fasefodring.

Der er ikke anvendt foderoptimeringstiltag til begrænsning af ammoniakfordampningen.

Beskrivelse af ammoniakdepositionen i naturområder

Beregningerne af ammoniakdepositionen i naturområder skal tage udgangspunkt i den tilladte produktion 8 år tilbage. Her var den tilladte produktion 8.000 årshøner. I fiktiv IT skema 74589 er nudriften de 8.000 årshøner.

Kategori 1 natur

Nærmeste Kategori 1 natur er beliggende i en afstand af godt 2 km nordvest fra staldanlægget. Ruheden af oplandet er vurderet til: Åbent land (I). Ruheden af naturtypen er vurderet til: Skov (s). Kildehøjden er sat til 6 meter for stalde og 3 m for gylletank.

Ifølge it-systemets beregninger medfører den ansøgte produktion en totaldeposition på naturarealet på 0,0 kg N/år. Dette ligger indenfor afskæringskriteriet på maksimal totaldeposition på 0,2/ 0,4/ 0,7 kg N/ha/år.

Kategori 2 natur

Nærmeste Kategori 2 natur er beliggende i en afstand af godt 2 km nordøst fra staldanlægget. Ruheden af oplandet er vurderet til: Åbent land (I). Ruheden af naturtypen er vurderet til: Blandet natur med lav bevoksning (bn).

Kildehøjden er sat til 6 meter for stalde og 3 m for gylletank.

Ifølge it-systemets beregninger medfører den ansøgte produktion en totaldeposition på naturarealet på 0,0 kg N/år. Dette ligger indenfor afskæringskriteriet på maksimal totaldeposition på 1 kg N/ha/år.

Kategori 3 natur

Nærmeste potentielle Kategori 3 natur er beliggende i en afstand af godt 300 meter nord for staldanlægget.

Ruheden af oplandet er vurderet til: Åbent land (I).

Ruheden af naturtypen er vurderet til: Skov (s).

Kildehøjden er sat til 6 meter for stalde og 3 m for gylletank.

Ifølge it-systemets beregninger medfører de samlede ændringen/udvidelser siden 2007 en merdeposition på naturarealet på 0,4 kg N/år. Dette ligger indenfor afskæringskriteriet på maksimal merdeposition på 1 kg N/ha/år.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

I det følgende beskrives Kommunens bemærkninger og vurdering af det ansøgte i forhold til det fastlagte beskyttelsesniveau og i forhold til de nærtliggende naturtyper.

Det generelle ammoniakreduktionskrav

Det generelle ammoniakreduktionskrav fungerer på den måde, at der er fastsat et maksimalt acceptabelt ammoniaktab for de forskellige dyrekategorier (dvs. dyretype i kombination med staldsystem). Ammoniakreduktionskravet er opfyldt for projektet, hvis det samlede maksimalt acceptable ammoniaktab ikke overskrides ved den ansøgte produktion.

Det maksimalt acceptable ammoniaktab er fastsat ud fra en procentmæssig reduktion af ammoniakemissionen i forhold til det såkaldt "bedste staldsystem mht. ammoniakfordampning" i 2005/2006.

Kravet om ammoniakreduktion i forhold til "bedste staldsystem mht. ammoniakfordampning" adskiller sig fra kravet om brug af BAT, idet det generelle ammoniakreduktionskrav er et helt fast krav, som gælder for alle typer godkendelsespligtige husdyrbrug. Kravet indeholder således ikke konkrete proportionalitetsbetragtninger lige som BAT-kravet. Disse er foretaget på forhånd på nationalt niveau.

Kravet om 30 % reduktion (gældende fra 15. marts 2011) af NH₃ tabet fra lager og alle stalde, hvor der sker ændringer i staldsystem eller dyrehold, målt i forhold til de fastlagte referencestal, opnås ved etablering af gyllekøling, samt enten gylleforsuring eller luftrensning, se nedenstående beregning fra IT ansøgningssystemet.

Resultat af beregninger på generelt ammoniakreduktionskrav

Overstiger græsmarksafgrøder over 25 % af totalrationen for malkekøer inklusiv opdræt?	Nej
Er det generelle krav om reduktion af ammoniaktab fra stald og lager opfyldt?	Ja
Eventuel yderligere reduktion nødvendig for at opfylde kravet	-2301,79 kgN/år

Ammoniaktab i nudift og ansøgt drift fordelt på staldsystemer og opbevaringslagre

	Ansøgt(kgN/år)
Ammoniaktab fra staldsystemer mv. ikke omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav:	0
Ammoniaktab fra staldafsnit og lagre omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav, men eksisterende uændret produktion:	1539,96
Ammoniaktab fra husdyrproduktion omfattet af det generelle ammoniakreduktionskrav (etableringer udvidelser, ændringer):	678,15
Ammoniaktab fra lagre af flydende husdyrgødning:	0,00
Ammoniaktab fra lagre af fast husdyrgødning:	646,52

Som det ses af ovenstående tabeller er kravet er overholdt.

AMMONIAK OG NATUR

Kommunen har undersøgt, om de angivne oplysninger i ansøgningen om ruhed, kildehøjder og kumulation, som anvendes ved beregningen af ammoniakdepositionen, er korrekte. Kommunen har desuden kontrolleret om husdyrbruget ligger indenfor [forbudszonen](#). Forbudszonen for kategori 1-natur og kategori 2-natur er på 10 meter, inden for hvilken der ikke må etableres, udvides eller foretages ændring af stalde eller gødningsopbevaringsanlæg.

Kommunen skal undersøge om [kravene om maksimalt tilladt totaldeposition på naturarealer omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 7 \(kategori 1- og kategori 2-natur\)](#) er overholdt. De ammoniakfølsomme naturområder opdeles i kategori 1-natur, kategori 2-natur og kategori 3-natur.

Krav til totaldepositionen på kategori 1-natur og kategori 2-natur

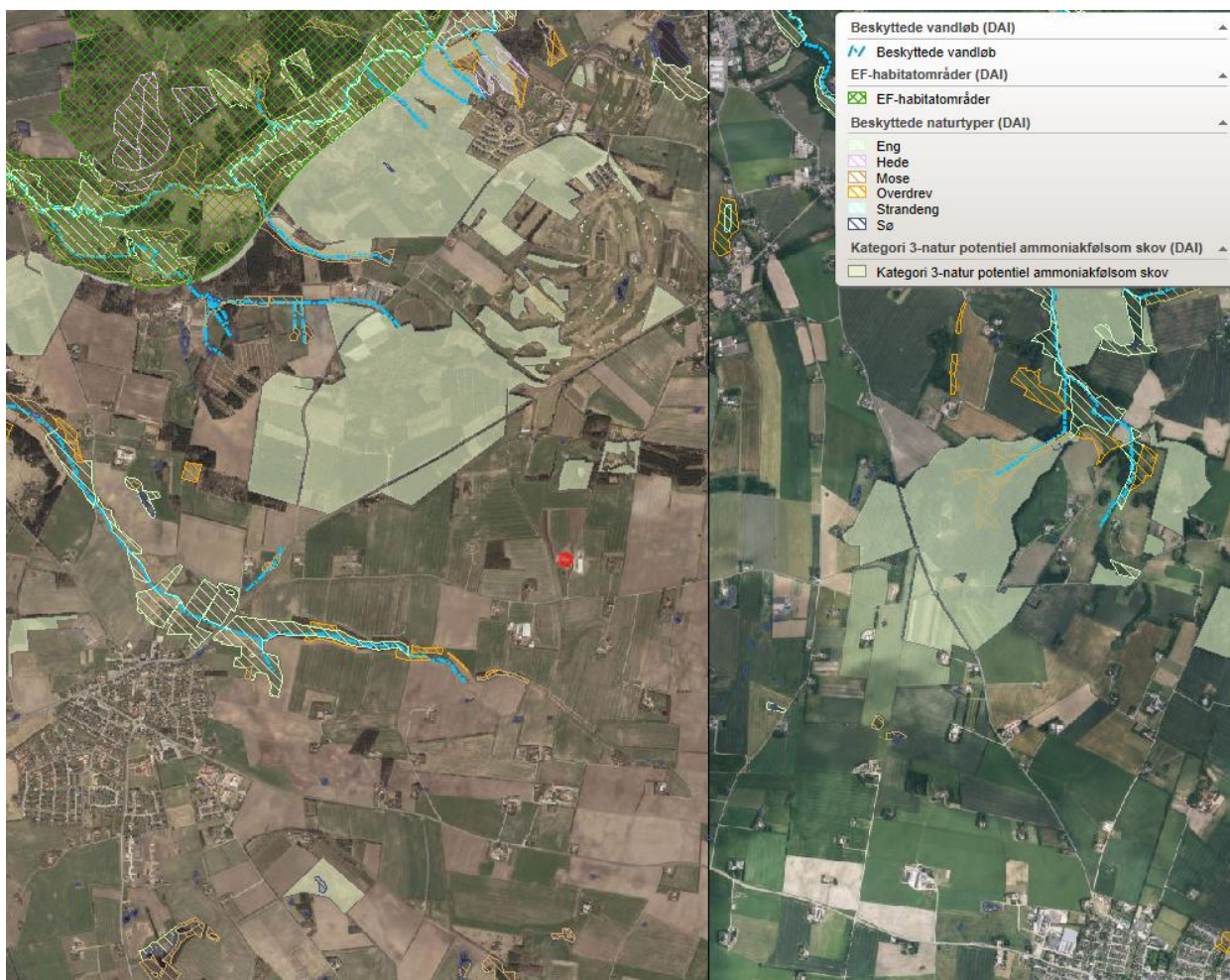
Kravet til totaldepositionen for kategori 1-natur og for kategori 2-natur er et krav til den maksimale totaldeposition, dvs. den ammoniakdepositionen, som stammer fra hele husdyrbrugets stald(e) og lager - både det, der vil komme fra det ansøgte, og det, der allerede kommer fra den eksisterende drift.

Kravet til den maksimale totaldeposition for kategori 1-natur ligger mellem 0,2-0,7 kg N/ha/år, afhængig af antallet af husdyrbrug i nærheden af naturområdet. Ved flere brug skærpes kravet til den maksimale totaldeposition. Kravet til maksimal ammoniakdepositionen på kategori 2-natur er 1 kg N/ha/år.

Beskrivelse af det ansøgte

Ifølge beregningerne i husdyrgodkendelse.dk (skema ID 74589) medfører de samlede udvidelser og ændringer siden 2007, at ammoniakemissionen fra stald og lager øges fra i alt 2231 kg N/år til 2865 kg N/år.

Beliggenhed af bedriften i forhold til diverse naturområder ses af nedenstående kort.

Anlæggets påvirkning af beskyttet natur

Kategori 1 natur (Kvælstoffølsomme naturtyper indenfor natura 2000)

Nærmeste Natura2000 område er Habitatområde nr. 45 Gudenå og Gjern Bakker, som ligger ca. 2,3 km nordvest for ejendommen. På grund af afstanden vil den ønskede udvidelse ikke medføre risiko for påvirkning af kvælstoffølsomme naturtyper i habitatområdet.

Kategori 2 natur (Højmoser, lobeliesøer, heder større end 10 ha og overdrev større end 2,5 ha)

Der er ikke kategori 2 naturtyper i nærheden af ejendommen. Nærmeste kategori 2 naturtype er et overdrev ved Skannerup ca. 1,75 km mod nordøst. På grund af afstanden vil der ikke være risiko for at overdrevet bliver påvirket af den ansøgte udvidelse.

Kategori 3 natur (Heder, moser og overdrev og ammoniakfølsomme skove)

Potentiel ammoniakfølsom skov

Ca. 350 meter nord for ejendommen ligger der en lille skov i kuperet terræn. Skoven er udpeget som potentiel ammoniakfølsom. Skoven kan ses på luftfotos fra 1954, men den fremgår ikke af historiske kort og der har heller ikke tidligere været hede eller overdrev på arealet. Skoven består hovedsagelig af nåletræer med lidt løvtræer ind imellem. Der kan muligvis findes kvælstoffølsom natur i skoven, men generelt vurderes skoven ikke at være særlig ammoniakfølsom.

Beregninger viser, at merdepositionen på skoven er på 0,6 kg N/ha/år, hvilket ikke overstiger 1,0 kg N/ha/år, som det er muligt at stille vilkår til.

§ 3-Mose og overdrev

600 -1000 meter syd for anlægget ligger der en række mindre overdrev og moser langs med Voel Bæk. Her forekommer der fine pletter med kvælstoffølsom natur hist og her. Beregningerne viser, at merdepositionen på den nærmeste mose er på 0,1 kg N/ha/år. På den baggrund vurderes det, at depositionen er så lille, at den ønskede udvidelse ikke vil påvirke mosen eller andre kvælstoffølsomme naturtyper langs Voel Bæk.

Natur på eller nær udbringningsarealerne

Mark 40-0

Arealet er anmeldt til 15 års genopdykningsret. Før arealet kan godkendes som udbringningsareal skal genopdykningsretten afmeldes skriftligt til Silkeborg Kommune.

Type	Størrelse	Navn	Bemærkning
Udbringning	6,9	1-0	Ok
Udbringning	5,3	12-0	Ok
Udbringning	4,5	6-0	Ok
Udbringning	2	16-0	Ok
Udbringning	0,5	17-0	Ok
Udbringning	8,9	4-0	Ok
Udbringning	1,5	20-3	Ok
Udbringning	3,1	30-0	Ok
Udbringning	2,4	30-1	Ok
Udbringning	1,5	40-0	15. års genopd.
Udbringning	4,2	20-1	Ok
Udbringning	2,7	20-2	Ok
Udbringning	7,4	5-0	Ok
Udbringning	4	52-0	Ok
Udbringning	1	1-4	Ok
Udbringning	4,2	54-0	Ok
Udbringning	2,8	55-0	Ok
Udbringning	5,7	51-0	Ok
Udbringning	3,2	20-0	Ok
Udbringning	3,4	53-0	Ok
Udbringning	2,8	40-3	Ok
Udbringning	3,2	11-0	Ok
Udbringning	1,8	40-5	Ok
Udbringning	3,4	40-2	Ok
Udbringning	4,1	3-0	Ok
Udbringning	4,6	40-4	Ok
Udbringning	2,4	2-0	Ok
Udbringning	3,9	13-0	Ok
Udbringning	3,2	40-1	Ok

I §10 tilladelsen af 5. august 2009 er der lavet nedenstående vurderinger:

På mark nr. 6-0 på kortbilag 5 og figur 5.3.1 (matr. Nr. 7h Skannerup By; Sk) ligger en sø, som er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3. Søen er B-målsat i Naturkvalitetsplanen. Ved besigtigelsen d. 21.01.09 ses en del opfyldt i og ved søen og der pløjes tæt på en del af søen. Opfyldning af søen er i strid med naturbeskyttelsesloven, og det udlagte fyldmateriale bør fjernes fra området.

Søen vurderes at have en god vandkvalitet, og den lavvandede sø med flade skrænter kan være velegnet som levested for padder. Søen indgår som en del af et netværk af småsøer i et område der ellers er fattigt på vådområder og kan fungere som spredningskorridor/levested for padder, herunder spidssnudet frø. Der er på den baggrund stillet vilkår om etablering af en udyrket bræmme på 5 m omkring søen.

Ifølge nedenstående registreringer er der i dag et landsdækkende krav om etablering af 9m bræmmer rundt om søen, se nedenstående oversigtskort.

Figur 6.3.1 Oversigtskort over den § 3 beskyttede sø på mark nr. 6-0.

Der er usikkerhed om randzonereglernes forbliven fastholdes vilkåret, vilkåret om 5 meter udyrket bræmme opretholdes derfor.:

6.1.1. Der skal etableres en udyrket bræmme på 5 m omkring den § 3 beskyttede sø på mark nr. 6-0 (matr. Nr. 7h Skannerup By; Sk), (se kortbilag 6 og fig. 6.3.1).

Den nordlige mark nr. 13-0 på Blagårdsvej 15 er delvist stærkt skrånende (> 12 grader) (se bilag 6). Nord for arealet ligger to overdrev som er omfattet af Naturbeskyttelseslovens § 3. Overdrevene er B-målsatte i Naturkvalitetsplanen.

Det vestlige overdrev ligger ca. 23 m fra udbringningsarealet og det østlige overdrev ligger 5-7 m fra arealet. Overdrevene er besigtiget d. 21.02.2009.

Overdrevene er hovedsageligt græsbevokset, tætgræssede, med en del mos. Der er registreret knoldranunkel, tveskægget ærenpris, fløjlsgræs, hedelyng, en art af snerre og røllike. Langs overdrevene er der plantet et tre-rækket læhegn, som giver en vis beskyttelse mod afstrømning og afdrift fra marken.

Der er ikke skrånende udbringningsarealer mod det vestlige overdrev og med en afstand på 23 m til naturarealet, vurderes det, at der ikke er risiko for afstrømning af næringsstoffer. Der er et mindre stærkt skrånende areal i kanten af marken op mod det østlige overdrev. Men arealet afgrænses mod naturområdet af en 5-7 m bræmme med læhegn. På baggrund af den beskudne størrelse af det skrånende areal og den udyrkede bræmme med læhegn vurderes det, at der ikke vil være væsentlig risiko for afstrømning af næringsstoffer til overdrevet.

Areal 20-1 ved Blagårdsvej 15 grænser mod syd op til et areal registreret som hede (se bilag 6). Hedearealet er tilgroet med vedplanter på store dele af området, der er også mindre åbne

områder med hedelyng. Der er både et tæt hegn og en markvej mellem hedearealet og dyrket mark, det vurderes derfor ikke at der er behov for yderligere bræmmer her.

De nye ca.17,2 ha forpagtet areal på Dalby Kirkevej omfatter 6 marker, beliggende lang ådalskrænterne på nordsiden af Lyngbygård Å. Markerne 40-1, 40-2 og 40-3 grænser op til et § 3 beskyttet overdrev på ådalskrænten og omfatter partier, der skråner mod naturarealet. Mark nr. 40-5 ligger i ådalen, omgivet af § 3-beskyttet overdrev og eng. Mark nr. 40-0 som ligger nord for ådalen, grænser ikke op til naturområder og omtales derfor ikke yderligere (se bilag 6 og fig. 5.3.2)

Figur 5.3.2. Udspretningsarealer og § 3 naturområder ved Dalby Kirkevej. Blå skravering er udspretningsarealer, gul markerer § 3 overdrev, grøn markerer § 3 eng, pink markerer § 3 mose, rød markerer naturområder omfattet af husdyrlovens § 7.

Figur 5.3.3 Oversigtskort med nye marknumre.

Udspretningsarealerne og naturarealerne i ådalen er besøgt d. 29.04.2009. Besigtigelsen omfatter overdrev og eng på dele af matrikel nr. 4d, 2h, 2v, 2b og 2c, alle Dallerup By, Dallerup. På ådalens sydvendte skrånninger findes et stort, A-målsat overdrev. Der er tale om skrånninger af vekslende hældning, hvor de mest stejle partier indeholder de største naturværdier. På disse dele af overdrevet blev der bl.a. registreret blåhat, mark-frytle, vellugtende gulaks, håret høgeurt, knoldranunkel, kornet stenbræk og hundeviøl. Andre områder er mere jævne, og bærer præg af kulturpåvirkning, i form af gødkning og/eller omlægning. Disse arealer har vegetation domineret af div. kulturgræsser, mælkebøtte og tusindfryd.

Ved foden af skråningerne er der en glidende overgang i eng. Engen der er A-målsat, er stedvis våd, tuet og artsrig, men andre dele er tørre og kulturpåvirket. På engen blev der bl.a. registreret baldrian, eng-nellikrod, lyse-siv, almindelig star, kær-star, stinkende storkenæb, kærtidse, tusindfryd, engkarse, bredbladet dunhammer og gul iris.

Mark 40-4 og mark 40-34, som har partier med hældning over 6 grader, flader ud ned mod overdrevet og er adskilt fra dette af en bræmme med skov, hvorfor der ikke vurderes at være risiko for afstrømning af næringsstoffer fra disse marker.

For mark 40-2 og 40-5, som har skrånende partier med hældning over 6 grader og 12 grader, gælder at der kun er en lille hældning ned mod hhv. overdrevet og engen, som arealerne grænser direkte op til uden mellemliggende bræmme. Her vurderes en 2 m dyrkningsfri bræmme langs hhv. overdrevet og engen at være tilstrækkeligt til at sikre at der ikke sker spild af næringsstoffer til naturområderne.

Der er stillet vilkår om dette i afgørelsen.

Mark 40-33 omfatter partier, der skråner stærkt ned mod overdrevet. Der vurderes derfor at være fare for afstrømning af næringsstoffer til naturarealet i forbindelse med landbrugsdriften.

Der stilles derfor vilkår om, at der skal være en 10 m. bred gødningsfri zone langs naturarealerne, samt benyttes langsgående pløjeretning. De yderste 2 m. mod naturarealet skal herudover også være dyrkningsfrie, men må gerne slås eller græsses.

Det A-målsatte overdrev nedenfor udspretningsarealerne er omfattet af beskyttelsen i husdyrlovens § 7. Ifølge husdyrgødningsbekendtgørelsens § 38, stk. 5, og § 24, stk. 3, skal marker, som ligger indenfor 1.000 m til de i § 7 i husdyrloven beskyttede naturtyper, have nedfældet gylle på sort jord og græs. Det drejer sig om mark nr. 40-1, 40-2, 40-3, 40-4, 40-5 og 40-6 på figur 5.3.2 og kortbilag 6.

Det er kommunens samlede vurdering, at anvendelse af de ansøgte udbringningsarealer, med de i afgørelsens beskrevne vilkår, ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af de tilgrænsende naturområder, herunder enge, overdrev, heder og søer.

Der er indsat vilkår om følgende:

- 6.1.2 Der skal etableres en udyrket bræmme på 5 m omkring den § 3 beskyttede sø på mark nr. 40-6 (matr. Nr. 7h Skannerup By; Sk), (se fig. 5.3.1).
- 6.1.3 På mark 40-2, 40-3 og 40-5 skal der etableres en udyrket bræmme på 2 m langs § 3 beskyttet overdrev og eng (fig. 5.3.2).
- 6.1.4 På mark 40-3 skal der desuden være en 10 m bred gødningsfri zone langs overdrevet og indenfor den samme zone skal al jordbearbejdning foregå parallelt med højdekurverne (se fig. 5.3.2).

6.2 LUGT

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Generelt vedr. lugt

Forhold som kan have betydning for lugtemissionen kan være arten, antallet og størrelsen af dyr, staldindretning, ventilationsanlæggets udformning, belægningsgrad, strøelse, gødningshåndtering, fodring, drikkevandssystem samt hygiejne i stalden samt opbevaring.

I IT-ansøgningssystemet vurderes og beregnes lugt udelukkende ud fra staldanlæggene til dyrehold. Lugtgener fra opbevaringsanlæg og lugtgener ved udbringning indgår ikke i lugtberetningen og håndteres derfor ved hjælp af de generelle regler.

For alle ejendommens staldafsnit er der ud fra angivelser på lokalmiljøkortet i it-systemet beregnet afstand og retning fra anlægget til enkeltbeboelse, samlet bebyggelse og byzone.

Ejendommens beliggenhed i forhold til naboer

Den nærmeste nabo uden landbrugspligt er ejendommen Tingvejen 20, som ligger godt 200 meter sydøst for ejendommens staldanlæg. Nærmeste samlede bebyggelse er Skannerup, som ligger i en afstand af ca. 1500 meter nordøst for anlægget. Nærmeste by med byzone er Voel beliggende ca. 2 km sydvest for anlægget.

Ca. 800 m nord for anlægget er der et lokalplanlagt rekreativt område. Ifølge husdyrbrugsloven beregnes lugt fra anlægget til dette punkt som for en samlet bebyggelse. Som worst case beregnes tillige lugt til byzone for dette punkt. Nærmeste sommerhusområde ligger dog noget længere mod nord.

Kumulation i forhold til lugtberegning

Ved beregning af geneafstanden vedr. lugt skal der indregnes kumulation fra andre husdyrproducenter såfremt der er husdyrproducenter med mere end 75 DE indenfor en radius af 100 meter fra enkeltbeboelsen og såfremt der er husdyrproducenter med mere end 75 DE indenfor en radius af 300 meter fra samlet bebyggelse og byzone.

	0 andre ejendomme	1 anden ejendom	2 eller flere andre ejendomme
Antal ejendomme med over 75 DE indenfor 100 meter (nabobeboelse uden landbrugspligt)	x		
Antal ejendomme med over 75 DE indenfor 300 meter (samlet bebyggelse/lokalplanlagt område)	x		

Antal ejendomme med over 75 DE indenfor 300 meter (byzone/sommerhusområde)	x		
--	---	--	--

Ved 0 andre ejendomme skal der ikke regnes med kumulation.

Ved 1 anden ejendom med mere end 75 DE forøges geneafstanden med 10 %

Ved 2 eller flere andre ejendomme med mere end 75 DE forøges geneafstanden med 20 %

Oplysninger om husdyrhold fra andre ejendomme er hentet fra CHR.

Resultatet af it-systemets lugtberegning

It-systemets lugtberegninger viser, at staldanlægget overholder afstandskravene til naboer, samlet bebyggelse og by vedr. lugt. Der forventes derfor ingen væsentlige gener som følge af udvidelsen i form af lugt.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERINGER

Lugtgener fra staldanlæg

Lugtens udbredelse i nærområdet, afhænger bl.a. af antal og typer af husdyr og geografisk placering. Disse faktorer indgår i lugtberegningen.

Hvis der er andre husdyrbrug over 75 DE, der ligger inden for 100 meter fra den samme nabo (enkeltbeboelse) og 300 meter fra samlet bebyggelse og byzone tages der højde for lugtbidraget fra disse husdyrbrug. Er der ét andet husdyrbrug med over 75 DE inden for de nævnte afstande øges geneafstanden med 10 %, mens geneafstanden ved 2 eller flere ejendomme øges med 20 %. I dette tilfælde er der ikke andre husdyrbrug indenfor ovennævnte afstande.

Løbende rengøring, samt management med henblik på at sikre en veldefineret gødeadfærd er især vigtig, da lugten først og fremmest stammer fra gødningen.

Ved vurdering af, om husdyrbruget kan etableres og drives på en sådan måde, at hensynet til naboer tilgodeses for så vidt angår lugtgener, skal der tages udgangspunkt i de beregnede geneafstande for beboelsesområder, som fremgår af ansøgningen. Af nedenstående tabel ses de genekriterier, som fremgår af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3.

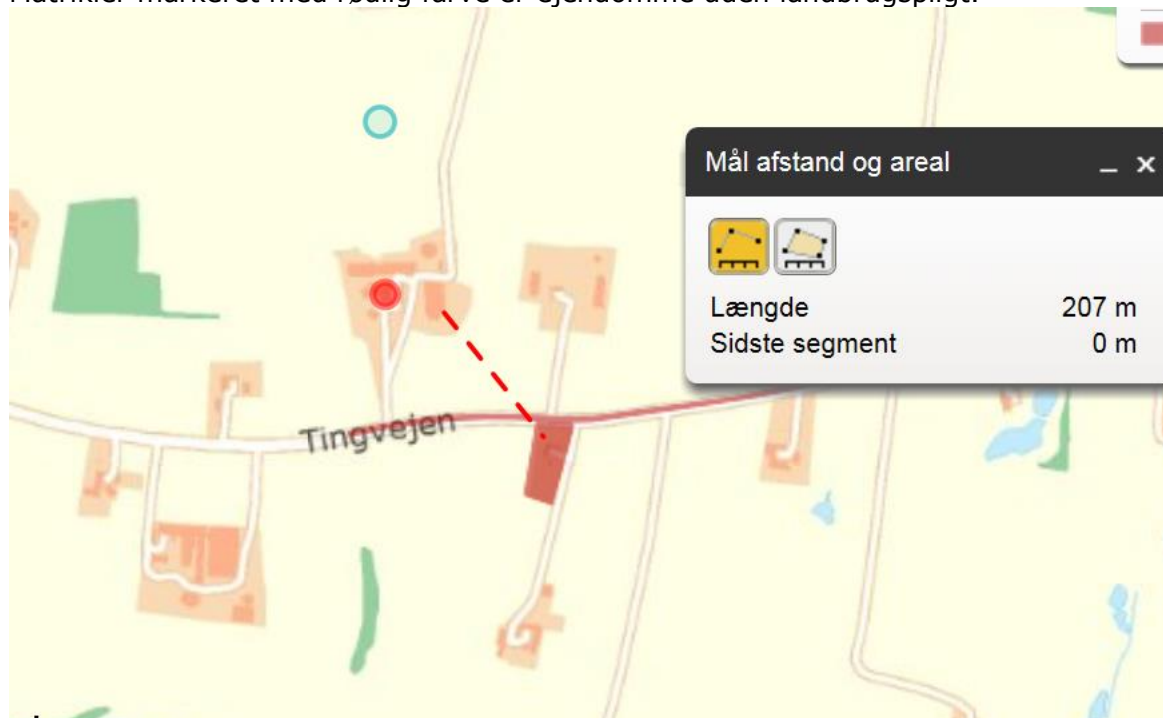
Beboelsesområder	Genekriterier
Eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde.	5 OUE/m ³
Samlet bebyggelse i landzone ifølge definitionen fastsat i bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. eller område i landzone, er i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende.	7 OUE/m ³
Etablering, udvidelse eller ændring ved enkeltboliger	15 OUE/m ³

Lugt fastsættes i lugt enheder (Odour Units), OUE

Genekriterierne kan betragtes som et givet områdes tålegrænse, dvs. den maksimale miljømæssigt acceptable belastning af et område.

På nedenstående oversigtskort er vist placeringen af naboer indenfor ca. 500 m fra husdyrbruget. Nærmeste nabo (uden landbrugspligt) er Tingvej 22 som ligger ca. 260m sydøst for det vægtede lugtcentrum af staldbygningerne og ca. 200m fra nærmeste staldbygning. Lugtgeneafstanden (fra et vægtet lugtcentrum) er beregnet til 142m. Kravet er dermed overholdt.

Figur 6.2.1 Oversigtskort som viser placering af naboer indenfor ca. 500 m fra husdyrbruget. Matrikler markeret med rødlig farve er ejendomme uden landbrugspligt.

I følge nedenstående tabel overholder husdyrbruget lugtgenekriteriet til nærmeste nabo, samlet bebyggelse og byzone, da den ukorrigerede eller den korrigerede lugtgeneafstand er kortere end den vægtede gennemsnits afstand. Når lugtgeneafstanden er overholdt, er der pr. definition ikke væsentlige lugtgener for de omkringboende.

Samlet resultat af lugtberegning

Område	Andre ejendomme med mere end 75 DE(antal)	Beregnings model	Samlet ukorrigeret	Korrigeret geneafstand (ansøgt drift)	Korrigeret geneafstand (nudrift)	Vægtet gennemsnits afstand	Genekriterie overholdt
Eksisterende eller fremtidig byzone	0	Ny	307,51	0,00	0,00	0,00	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Samlet bebyggelse	0	Ny	172,86	0,00	0,00	0,00	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.
Enkelt bolig	0	Ny	97,24	0,00	0,00	0,00	Genekriterie overholdt. Ingen nabobeboelser/byzone indenfor 1,2 gange geneafstand.

I ansøgningen har ansøger angivet alle lugtkilder og deres afstand og retning i forhold til de tre typer omboende, samt den angivne kumulation fra øvrige husdyrbrug i området. Miljøvurdering af lugtgenerne bliver beregnet efter to modeller. FMK-modellen, som tidligere var den mest udbredte, og Miljøstyrelsens lugtvejledning. I det konkrete tilfælde anvendes den model, som giver den længste geneafstand. Systemet angiver, hvilken model der på den baggrund er anvendt.

Den ukorrigerede geneafstand er den brutto geneafstand, som kan beregnes på baggrund af lugtemissionen fra alle staldafsnit uden korrektioner mht. vindretning og kumulation.

Den korrigerede geneafstand er geneafstanden, hvor der er korrigeret for vindretning og kumulation i forhold til en situation, hvor Miljøstyrelsens lugtmodel anvendes. Den indeholder desuden en korrektion baseret på en bortscrening af staldafsnit, som er placeret længere væk end 1,2 gange geneafstanden.

Den vægtede gennemsnitsafstand er en beskrivelse af den reelle afstand mellem staldafsnittene og omboende. Den vægtede gennemsnitsafstand beregnes kun for de staldafsnit, som ikke er bortscrenet ved at ligge længere væk end 1,2 gange geneafstanden.

Beregningsforudsætninger:

Lugtemission fra produktioner - Ansøgt

Staldnavn	Kode for staldsystem	Antal dyr	Antal stipladser	Ton dyr på stald	Antal måneder udegående	Lugt fra produktion (LE)	Lugt fra produktion (OU)	Effekt af teknologi (%)	Faktisk lugt emission fra produktion (LE)	Faktisk lugt emission fra produktion (OU)
Hønestald nord	FjHø08	11500	12200	48,80	0,00	5856,00	7808,00	0,00%	5856,00	7808,00
Hønestald gammel	FjHø07	1200	1300	5,20	0,00	624,00	832,00	0,00%	624,00	832,00
Hønestald vest	FjHø08	5800	6200	24,80	0,00	2976,00	3968,00	0,00%	2976,00	3968,00
SUM		18500	19700	78,80	-	9456,00	12608,00	-	9456,00	12608,00

Vejledende konsekvenszone: $1,6 * 9456,00^{0,6} = 388,64$ meter

Lugtemissionen beregnes ikke som et gennemsnit i løbet af året, men beregnes ud fra perioder med spidsbelastning. Det er derfor den maksimale belægning, som giver den maksimale belastning. For høns regnes der med nedenstående antal OUE/S. pr. dyr.

Fjerkræ	
Årshøner – gulvdrift og voliere	160 OUE/S/1000 kg
Årshøner - burdrift	220 OUE/S/1000 kg
Hønniker, gæs, ænder, kalkuner og andet fjerkræ	400 OUE/S/1000 kg
Slagtekyllinger	400 OUE/S/1000 kg

På baggrund af dette vurderer kommunen, at husdyrholdet kan drives på stedet, uden at genere omgivelserne. Der skal dog altid opretholdes en god staldhygiejne og ryddelighed på ejendommen.

Vilkår

6.2.1 Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne, bl.a. skal sti-arealer og båse holdes tørre, og stalde og fodringsanlæg holdes rene.

Lugtgener fra udbringning af husdyrgødning

Gyllen køres typisk ud med 25 m³ gyllevogn. På vinterafgrøder køres ud på veletablerede afgrøder, og her anvendes udstyr med slæbeslanger. Til vårafgrøder nedfældes gyllen i sort jord før såning.

Der vil forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvor der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold og evt. nedbør). Med den beskrevne teknik og praksis minimeres ammoniakfordampning og lugtgener.

Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal. Gylleudbringning sker normalt kun på hverdage.

Der udbringes husdyrgødning tæt på Voel by, se mark 30-0 1, hvilket kan genere indbyggerne. Ansøger ønsker at tage hensyn til naboer ved udbringning af gylle og vil i det omfang det er muligt tage hensyn til vejrforhold, tidspunkter på dagen m.v.

VILKÅR

På baggrund af ansøgers positive indstilling til de omkringboende, vurderes det, at nedenstående vilkår til udbringning af husdyrgødning er tilstrækkeligt.

- 6.2.2 Der må ikke udbringes husdyrgødning på mark nr. 30-0 og 30-1 på lørdage, eller søn- og helligdage.

6.3 FLUER OG SKADEDYR

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Generel bekæmpelse af skadedyr

På landbrugsejendomme kan der forekomme skadedyr som eksempelvis fluer og rotter mv.

- Den generelle bekæmpelse af skadedyr sker ved, at der generelt holdes rent og ryddeligt i og omkring ejendommen, og ved at foderspild og rester fjernes.
- Bekæmpelse af skadedyr foretages efter anvisninger fra Statens Skadedyrslaboratorium.

Fluegener

Der er normalt ikke fluer af betydning på hønsefarme, da larver spises af hønsene.

Rottebekæmpelse

Der er indgået sikringsaftale med et rottebekæmpelsesfirma. Aftalen indebærer, at der opstilles rottekasser rundt om ejendommens bygninger. Rottekasserne placeres, tilses og fyldes efter behov. Ved forekomst af rotter kontaktes firmaet som står for bekæmpelsen.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra skadedyr (rotter, mosegrise m.v.), som skal afhjælpes, samt gener fra fluer, som skal bekæmpes effektivt. Hos økologiske høns vil hønsene normalt æde pupper og larver inden de når at udklækkes

På alle husdyrbrug er der en risiko for opformering af fluer og andre skadedyr. Det er derfor vigtigt at der opretholdes en god hygiejne, og daglig rengøring er en væsentlig parameter til bekæmpelse af fluer.

Denne lille stueflue kan sprede sig op til 1 km fra udklækningsstedet, men plagen er dog størst inden for en lille halv kilometer. Ejeren af husdyrbruget har pligt til at bekæmpe fluer, og den grundlæggende kendsgerning er, at en ordentlig staldhygiejne er en væsentlig forudsætning for en succesfuld bekæmpelse af fluerne. Den vigtigste forholdsregel er, at holde husdyrbruget ren for gødnings- og foderester. Foder- og gødningsrester er ideelle udklækkesteder for fluer, som kan udvikle sig til enorme flueforekomster, der ikke kan bekæmpes biologisk.

Bemærk at retningslinjerne fra Statens Skadedyrslaboratorium opdateres 1 gang årligt.

Ejendommen anvender biologisk fluebekæmpelse, hvilket er et rigtig godt middel til fluebekæmpelse

VILKÅR

6.3.1. Opbevaring af foder skal ske på en måde, så der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter mv.).

6.3.2 Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse i overensstemmelse med de af Århus Universitet, Institut for Agroøkologi, foreskrevne retningslinjer for fluebekæmpelse på landbrug. Retningslinjerne opdateres årligt. Vejledningen kan hentes på <http://www.dpil.dk/dpil2005/sporgom.htm>.

6.3.3 Området langs bygningerne skal holdes kortklippet. Alle huller / Rørgennemføringer til bygningerne skal straks repareres og efterses regelmæssigt.

6.3.4 Der skal opstilles rottefælder langs bygningerne.

6.4 TRANSPORT

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Udviklingen i antallet af forskellige typer transport ses af tabellen nedenfor. Det skal bemærkes, at antal og kapacitet pr. læs ikke er bindene.

Af følgende skema vises en oversigt over transporttyper og over antallet af transportere i nudrift og ansøgt drift.

Tabel 6.4.1 Fordeling af antal transportere til husdyrbruget

Transporttype	Antal transportere pr. år i nudrift	Antal transportere pr. år i ansøgt drift	Tidsinterval	Hypighed	Forskel i antallet af transportere
Lastbiltransporter					
Foder	24	24	Dagtimerne	Hele året	0
Korn	3	5	Dagtimerne	Hele året	2
Døde dyr	52	52	Dagtimerne	Hele året	0

Brændstof (diesel)	5	5	Dagtimerne		0
Høns	2	2	Dagtimerne		0
Afhentning af æg	104	104	Dagtimerne	Hele året	0
Traktortransporter					
Gyllekørsler	80	80	Dagtimerne	Sæson	0
Andet					

Bemærkninger vedr. transporter:

- Kun transporter på offentlig vej. Udbringning af husdyrgødning sker over en begrænset periode primært i foråret.
- Arbejds kørsel til og fra ejendommen sker via Tingvejen. Der er gode til- og frakørselsforhold til Tingvejen. Transporter vil normalt foregå i dagtimerne, dog må der påregnes transporter udover dagtimerne i forbindelse med sæsonbestemt arbejde ved eksempelvis forårsarbejde, høst og efterårsarbejde i marken.
- Transporter med husdyrgødning er sæsonbetonet i forhold til markarbejde. De øvrige transporter er jævnt fordelt over året.
- Køretøjer vedligeholdes og tomgangskørsel undgås.

Der er vedlagt bilag, der viser Transportvej for udbringning af husdyrgødning.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Transport foregår på Tingvejen eller de andre offentlige veje i området. Vejen er smal og ikke særlig trafikeret, men hvis der skulle komme andre trafikanter er det vigtigt, at der vises agtpågivenhed, da kørsel med store landbrugsmaskiner kan medføre farlige situationer.

I den nuværende drift er der årligt ca. 170 transporter til og fra ejendommen. Efter udvidelsen forventes en meget lille stigning i antallet af eksterne transporter. Hertil kommer et antal interne transporter, svarende til gennemsnitlig 3-5 transporter til og fra husdyrbruget på hverdage.

Udviklingen i antallet af de forskellige typer af transporter kan ses af tabel 6.4.1. Det skal bemærkes, at antallet ikke er bindene (med mindre der er knyttet vilkår til).

Transport af gylle til udbringning på markerne, vil hovedsageligt foregå ad de veje, der er indtegnet på bilag 2. Omfanget af markarbejde i årets løb er helt uafhængig af udvidelsesprojektet. De enkelte marker vil få samme behandling, uanset om der sker en udvidelse på Tingvejen 21 eller ej.

Der kan være få døgn i høstperioden, hvor vejret kan være så tørt, at der kan høstes dag og nat.

Silkeborg Kommune vurderer på baggrund af det oplyste, at transporterne til og fra husdyrbrugets produktionsanlæg ikke vil være til væsentlig gene for nabobeboelser og omgivelser i øvrigt, når nedenstående vilkår for miljøgodkendelsen overholdes.

VILKÅR

6.4.1. Ved tilsmudsning af offentlig vej, som følge af landbrugsmæssige aktiviteter herunder kørsel med markmaskiner og udkørsel til og fra markarealer, skal vejen rengøres umiddelbart efter ophør af aktiviteten.

6.5 STØJ FRA ANLÆGGET OG MASKINER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der kan forekomme støj fra følgende kilder:

- Ventilationsanlæg
- Højtryksrensere
- Kornmølle
- Foderblander
- Udfodring
- Transport til og fra ejendommen (se afsnit vedr. transport)
- Andet

Driftsperiode og tiltag for støjkilder

Af følgende skema fremgår driftsperioderne og placeringen af støjkilder på ejendommen.

Støjkilde	Tidsinterval	Tiltag mod støjkilder
Ventilationsanlæg	Ventilationsanlæg kører alle døgnets 24 timer med varierende effekt	Ventilationsanlægget er placeret inden døre og forventes derfor ikke at påføre omgivelserne væsentlig støj.
Højtryksrensere	Højtryksrensere anvendes en gang om året i forbindelse med rengøring af stalde m.m. Rengøring sker i dagtimerne	
Kornmølle (formaling af korn)	Typisk i dagtimerne	
Foderblander	Typisk i dagtimerne	
Aflæsning af foder	Indblæsning af foder vil have en varighed af max.30 min. pr. levering	Svag støj fra indblæsning af foder i siloerne vil kunne høres ved nærmeste naboer. Støjen dæmpes dog væsentligt, fordi siloer og indblæsningsrør er placeret bag skærmende bygninger.
Håndtering af gylle	Der vil være periodisk støj ved omrøring og pumpning af gylle	
Håndtering af dybstrøelse	Der vil være periodisk støj ved læsning af dybstrøelse	
Transport til og fra ejendommen ved bl.a. aflæsning af foder, afhentning af æg og ved ind- og udlevering af høns	Der kan lejlighedsvis forekomme støj ved af- og pålæsning af høns	

Generelt vedr. støj:

De fleste støjkilder er placeret i lukkede bygninger

Det forsøges så vidt muligt at holde støjperioden inden for normal arbejdstid. Anvendelse af de øvrige støjende anlæg og maskiner tilstræbes holdt inden for normal arbejdstid.

Der forventes ingen driftsstøj i øvrigt, og det ansøgte vurderes ikke at give støjgener for omgivelserne grundet ejendommens placering

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Silkeborg Kommune vurderer, at støjafgivelsen fra husdyrbrugets produktionsanlæg generelt vil være lavt.

Eventuel støj fra bedriftens interne transport samt støj fra de forskellige transport til og fra anlægget, må forventes at blive mere hyppigt forekommende i takt med, at antallet af transport øges i forbindelse med produktionsudvidelsen, se tabel 6.4.1.

Silkeborg Kommune vurderer dog, at støjen fra produktionsanlægget med tilknyttede aktiviteter generelt ikke vil give anledning til væsentlige støjgener ved de omkringliggende nabobeboelser, i det de fleste støjklender er placeret indendørs eller er placeret hensigtsmæssigt i forhold til naboerne.

Såfremt der indkommer klager over støj fra produktionsanlægget med tilknyttede aktiviteter, vil Kommunen indhente dokumentation for, at støjkravene i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 om 'Ekstern støj fra virksomheder' overholdes.

Med en afstand på ca. 125m til nærmeste nabo vurderes det, at støj fra ejendommen ikke er eller forventes at blive et problem for de omkringboende. Der er ikke foretaget støjberegninger eller fastsat

VILKÅR

6.5.1. Virksomhedens bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer: Støjbidraget (bortset fra maksimal-værdien) måles som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau i dB(A). Tallene i parenteserne angiver referencetiden inden for den pågældende periode.

Mandag-fredag kl. 07-18 (8 timer)	Alle dage kl. 18-22 (1 time)	Alle dage kl. 22-07 (½ time)	Alle dage kl. 22-07
Lørdag kl. 07-14 (7 timer)	Lørdag kl. 14-18 (4 timer) Søn- og helligdag kl. 07-18 (8 timer)		
Maksimal værdi 55 db (A)	45 db (A)	40 db (A)	55 db (A)

6.6 STØV FRA ANLÆG OG MASKINER

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

I forbindelse med håndtering af halm, foder og ved transport kan der opstå støv. Forhold, som kan medvirke til støv, er af begrænset karakter og varighed. Der vil blive produceret mere foder i ansøgt drift, hvorfor der vil forekomme mere transport i ansøgt drift.

- Al indblæsning af foder sker via lukkede rørsystemer. Der er således ingen kilder til væsentlige støjgener for naboerne
- Da støv ikke hidtil har været et problem, forventes det heller ikke fremover. Der er samtidig forholdsvis langt til naboer.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Ved udvidelsen vil foderforbruget stige, men da blandingen af foder ikke forårsager væsentlige støjgener, vil der ikke ske en forøgelse af eventuelle støjgener ved udvidelsen.

Da der kun sker en marginal stigning i antallet af transporter og da transporten til og fra bedriften sker ad egen privat vej uden naboer indenfor 100m, vurderes det, at der ikke opstår væsentlige støvgener fra de omkring boende.

Silkeborg Kommune vurderer, at produktionsanlægget med tilknyttede aktiviteter generelt ikke vil give anledning til væsentlige støvgener ved de omkringliggende nabobeboelser.

Såfremt der modtages klager over støvgener, vil Kommunen lave en mere konkret vurdering og evt. stille mere specifikke krav for at undgå støvgener.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående er der stillet følgende vilkår for drift og egenkontrol:

6.6.1. Driften må ikke medføre væsentlige støvgener uden for ejendommens eget areal.

6.6.2. Fodersiloer skal indrettes således, at støvgener i forbindelse med indblæsning af foder undgås.

6.7 LYS

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der er ophængt lamper ved stuehus og ved æg pakkeriet. Lyset vil være tændt efter behov.

Der forventes ikke nogen fjernpåvirkning fra anlægget, som kan genere naboer eller trafikanter

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kommunen vurderer at der ikke er nogen, væsentligt øget gene fra lyskilder, for de omkringboende. Der er over 100m til de nærmeste naboer og da der ikke etableres flere lyskilder i forbindelse med udvidelse af produktionen, vil der ikke være nogen ændring af lysforholdene i forhold til den nuværende drift.

Der er spredt beplantning omkring dele af husdyrbruget, men da der kun er lys ved stuehuset og æg pakkeriet og ingen permanent belysning vurderes det, at der ikke behov for vilkår til lys.

Der er en del afskærmende beplantning på naboernes arealer, se nedenstående oversigtskort.

Belysningen vil derfor ikke give anledning til væsentlige problemer eller gener for omkringboende, for trafikken eller de landskabelige hensyn.

Såfremt der modtages klager over lysgener, vil Kommunen lave en mere konkret vurdering og evt. stille mere specifikke krav for at undgå lysgener.

VILKÅR

På baggrund af ovenstående vurderes det, at der ikke er behov for at stille supplerende vilkår.

7. PÅVIRKNING FRA AREALERNE

7.1 UDBRINGNINGSAREALERNE

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

De grundlæggende arealoplysninger anvendes både til fastlæggelsen af bedriftens referencesædskifte og indeholder valg af arealrelaterede virkemidler på bedriftsniveau. Referencesædskiftet er det sædskifte, som anvendes i forbindelse med beskyttelsesniveauet for nitrat og fosfor.

% ekstra efterafgrøder og kvælstofnorm

Den samlede kvælstofnorm reduceres med 2 %. Ved økologisk drift er dette krav så rigeligt opfyldt. Ved ikke økologisk drift kan den reducerede N-kvote omregnes efter NaturErhvervstyrelsens regler.

Referencesædskifte

Ejendommens referencesædskifte er fastlagt til et S4 sædskifte.

Harmonikrav

Harmonikravet på ejendommen er 1,4 DE pr. ha pr. planperiode. Harmonikravet er opfyldt.

Udbringningsarealer i ansøgt drift:

Udbringningsarealer	Areal i ha. i Silkeborg kommune
Ejede	41,1
Forpagtede	63,3
I alt areal til rådighed for udbringning	104,4

Navn og adresse på ejere af forpagtede arealer:

Navn	Adresse
Kent Lejsgaard Poulsen	Tingvejen 19, 8883 Gjern
Finn Ryge Petersen	Sørkelvej 125, 8600 Silkeborg
Aksel Toft	Larixvej 6, 8471 Sabro
Ole Christensen	Dallerup Kirkevej 60, 8641 Sorring
40-3ApS	Tingvejen 39, 8641 Sorring

Der tilføres en mindre mængde kvæggylle.

Bilag: Der er vedlagt bilag der viser samtlige arealer under bedriften.

Bilag: Der er vedlagt bilag der viser udspretningsarealer fordelt på ejet, forpagtet og aftalearealer.

Nitrat til overfladevand

Arealerne afvander til Randers Fjord og Århus Bugt.

Beskyttelsesniveauet for nitratudvaskning til overfladevand er defineret som en skærpelse af det generelle harmonikrav for arealer beliggende indenfor nitratklasse 1-3. Afhængig af udbringningsarealernes placering, vil der på bedriftsniveau blive beregnet et samlet krav til maksimal udvaskning på bedrift niveau.

Ingen af arealerne i det ansøgte projekt ligger indenfor nitratklasser, idet reduktionspotentialet vurderes at være mellem 75-100%. Der er derfor ikke foretaget en beregning i it-systemet af størrelsen af udvaskningen af kvælstof til overfladevand. De generelle harmoniregler vurderes her at være tilstrækkelige til at sikre, at der ikke sker en væsentlig påvirkning af overfladevand.

Afskæringskriterierne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 3 vedr. udledning af kvælstof til overfladevand er derfor opfyldt.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Alle arealerne fremgår af bilag 2 og 3.

IT-ansøgningssystemet fastlægger et referencesædskifte for alle bedriftens arealer, bortset fra arealer, der angives at have vedvarende græs per 1. januar 2007. På alle arealer er anvendt S4 sædskifte, som er et referencesædskifte.

For hver mark skal desuden aktivt vælges et sædskifte. Vælges samme sædskifte som referencesædskiftet i alle marker stilles ingen krav til sædskiftet i miljøgodkendelsen, og referencesædskiftet anvendes i beregningerne af udvaskningen og fosforoverskuddet.

Vælges der på mindst én mark et andet sædskifte end referencesædskiftet skal der i miljøgodkendelsen stilles vilkår svarende til kriteriet for de pågældende sædskifter for hele bedriftens areal.

Økologisk bedrift

Hvis det angives, at bedriften er økologisk, vil harmonikravet ændres til 1,4 DE/ha og kvælstofnormen reduceres med 100 %. Dette kan virke forkert, da kvælstofnormen normalt henviser til den samlede kvælstofkvote, men i praksis bliver det korrekt, da Farm-N altid vil fordele og indregne den ansøgte mængde husdyrgødning. Bedriften Tingvejen 21 drives pt. økologisk, men der er i ansøgningen søgt som konventionel produktion.

Der er desuden ikke anvendt ekstra arealer med efterafgrøder udover Plantedirektoratets krav, som virkemiddel.

Afgrødernes kvælstofnorm er den økonomisk optimale gødskning minus normreduktionen som den er fastsat i Vandmiljøplan II. En afgrødes kvælstofnorm angives i kg N/ha (forstået som handelsgødnings-N eller effektiv husdyrgødnings-N).

Ved reduktion af kvælstofnormen i forbindelse med en miljøgodkendelse til dit husdyrbrug fra kommunen, skal du medtage denne reduktion i din gødningsplanlægning i kolonnen om kvælstofkorrektion

Reduceret kvælstofnorm

Hermed forstås reduktion af den samlede kvælstofnorm fastsat på baggrund af afgrødevalg, forfrugt osv. før anvendelsen af husdyrgødning indregnes.

I denne ansøgning er der valgt 2 % reduceret kvælstofnorm, hvilket betyder, at den samlede kvælstofgødskning (husdyrgødningen med den lovpligtige udnyttelsesprocent + handelsgødningsmængden) skal reduceres med 2 %.

VILKÅR

7.1.1 Kvælstofnormen skal reduceres med 2 % i forhold til den til enhver tid gældende kvælstofnorm. Der skal ved tilsyn foreligge dokumentation herfor for de seneste 5 år f.eks. i form af kopier af de indsendte gødningsregnskaber eller ansøgninger vedrørende enkeltbetalingsordningen. Kravet er overholdt så længe husdyrbruget økologisk.

Alle miljøpåvirkningerne fra arealer er beskrevet i afsnit 7.2 til 7.5.

7.2 Påvirkninger af søer og vandløb

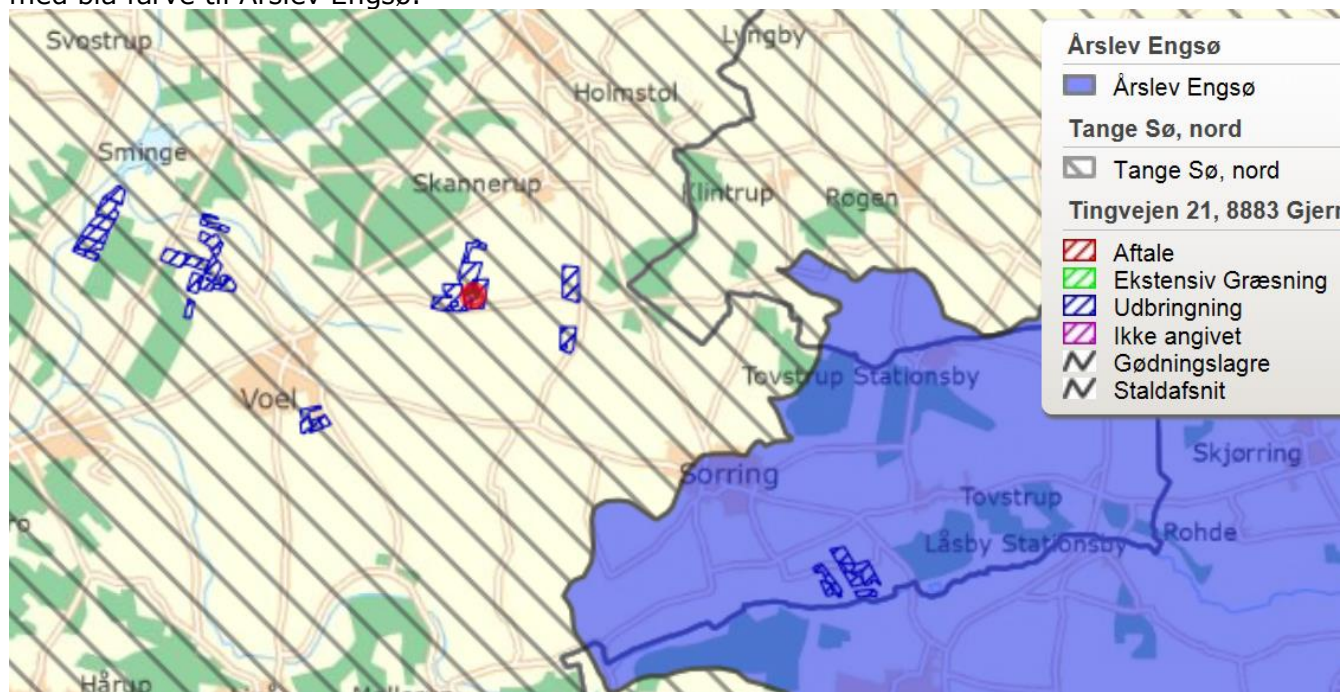
MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der udbringes ikke husdyrgødning på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal. Der er ingen stærkt hældende arealer eller vandløb nær udbringningsarealerne.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Silkeborg Kommune har med baggrund i nedenstående vurdering af arealerne fastsat vilkår om maksimalt fosforoverskud og vilkår om maksimal tilførsel af fosfor til arealerne. Arealerne skal placeres i de fosforklasser, som kommunen vurderer, er de rigtige. Kommunen har beregnet det tilladte overskud via husdyrgodkendelse.dk i en scenarieberegning. Se vurdering i nedenstående.

Hovedparten af udbringningsarealerne ligger i oplandet til Tange sø Syd. Resten af arealerne afvander til Årsløv Eng sø. På nedenstående oversigtskort afvander de udbringningsarealer som ligger i det skraverede område til Tange sø Syd og de udbringningsarealer som ligger i området med blå farve til Årsløv Eng sø.

Figur 7:2.1 Udbringningsarealerne i det blå område afvander via Lyngbygård Å til Århus Å, som ender i Årsløv Eng sø/Brabrand Sø og videre til Århus Bugt. Udbringningsarealerne i det skraverede område afvander via Voel Bæk til Gudenåen som ender i Tange sø Syd og videre til Randers Fjord.

En del af kvælstof- og fosforindholdet fra husdyrgødningen, som ikke bliver tilbageholdt på udbringningsarealerne, vil derfor strømme til disse søer og fjorde/bugt.

Randers Fjord er et internationalt naturbeskyttelsesområde. Påvirkningen af Randers Fjord og Århus bugt er vurderet i afsnit 7.3.

Udover beskyttelsen af internationale naturbeskyttelsesområder har Kommune også en forpligtelse til, at beskytte søerne, som ligger indskudt mellem udspretningsarealerne og fjorde/havet. I indeværende afsnit 7.2 er der tekniske beskrivelser og vurdering af hver enkelt sø med angivelse af målsætning, oplandskarakteristik og tilstand. Randers Fjord og Århus Bugt er behandlet i afsnit 7.3 Kvælstof og fosfor til fjorde og hav.

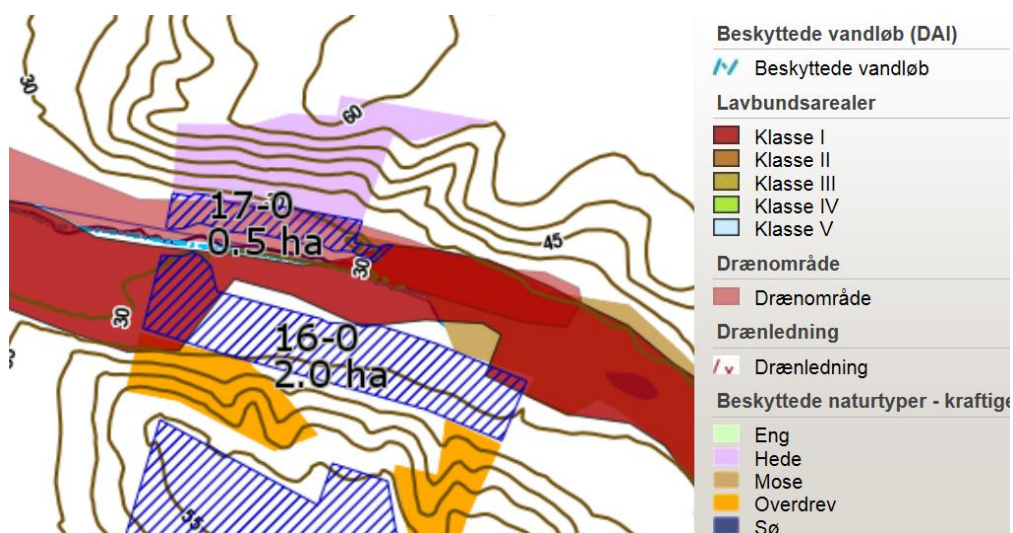
Vandløb

Vandløb anses generelt ikke for, at være særligt følsomme overfor tilførsel af næringsstoffer. Direkte afstrømning af husdyrgødning kan dog skade levevilkårene for flora og især fauna i vandløbene.

De mest vandløbsnære udbringningsarealer er mark nr. 15-0, 17-0 og 55-0, som ligger ca. 10m fra Voel bæk, se nedenstående kortudsnit. Voel bæk løber ud i Gudenåen Å. Der indgår ikke stærkt skrånende arealer direkte mod vandløbet.

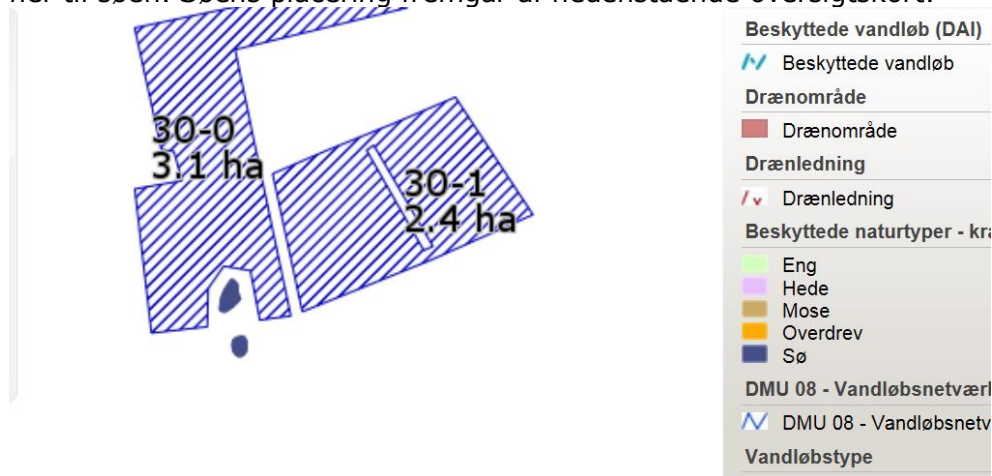
Arealerne vurderes som vandløbs nære men ikke drænedede. Mark nr. 16-0 er dog delvist lavbundsområde. Da der ikke er stærkt skrånende partier mod vandløbet og da der er etableret de lovpligtige 9m randzone, som ikke må dyrkes eller gødskes vurderes det, at der ikke er risiko for direkte afstrømning af husdyrgødning til vandløbet, se drænområde på nedenstående kortudsnit.

Det vurderes, at det lovpligtige krav til randzoner på 9m er tilstrækkelig beskyttelse mod direkte afstrømning af overfladevand fra arealerne til vandløbene. Samlet set vurderes det, at der ikke er væsentlig risiko for påvirkning af vandløbets tilstand med husdyrgødning.

Små lokale søer

Arealerne grænser op til søer på mark nr. 30-0a. Der er udlagt mindst 2m bræmmer / randzoner til søen. Søens placering fremgår af nedenstående oversigtskort.

Søen vurderes ikke, at være særskilt kvælstoffølsom.

Beregninger af fosforoverskuddet viser, at der er et overskud på 20,5 P/ha på markerne, når afgrøderne er høstet og fjernet. Silkeborg Kommune vurderer, at et fosforoverskud på 20,5 kg P/ha kan medføre udvaskning af fosfor med overfladevand med negative følger.

Det vurderes, at det lovpligtige krav til randzoner på 9 m er tilstrækkelig beskyttelse mod direkte afstrømning af overfladevand fra arealerne til søerne. Samlet set vurderes det, at den ansøgte udbringning af husdyrgødning ikke vil medføre en væsentlig forringelse af søernes tilstand

Tange Sø

Søbeskrivelse og oplandskarakteristik

Tange Sø er med 5,41 km² en efter danske forhold meget stor sø. Den ligger med areal i både Silkeborg-, Viborg og Favrskov kommuner. Søen er opstået i forbindelse med opstemning ved anlæggelse af Tangeværket i årene 1918-21. Søen ligger i Gudenåens hovedløb og modtager primært vand fra denne og i mindre omfang fra Tange Å og Borre Å. Derudover løber flere små vandløb til søen. Fra Tange Sø strømmer Gudenåen videre til Randers Fjord.

Søen har et oplandsareal på 1790 km², hvoraf 67 % er dyrket. Resten består primært af skov (17 %), natur, andre vandområder og befæstede eller bebyggede arealer. Søen er ikke omfattet af Natura 2000 eller fredninger.

Søen er karakteriseret som søtype 9 i den statslige vandplanlægning, hvilket vil sige en kalkrig, ikke brunvandet, fersk, lavvandet sø. Middeldybden er 2,8 m, maks. dybden er godt 6 m, og vandets opholdstid (den tid det tager at skifte alt vandet i søen ud) er ca. 10 dage.

Målsætning

I den statslige vandplan for Randers Fjord er Tange Sø målsat med et godt økologisk potentiale og et krav til den øvre grænse for klorofyl for lavvandede søer på 25 µg/l. Klorofyl er det kvalitetskrav, som anvendes i vandplanen som udtryk for vandets kvalitet og indholdet af svævealger i søvandet. Det er svævealger som fx blågrønalger, der gør søvandet uklart i de fleste søer. Algevæksten i søer er primært forårsaget af plantenæringsstofferne kvælstof og fosfor. I vandplanen er fastsat et niveau for støtteparametrene fosfor og kvælstof på henholdsvis 0,07 mg P/l og 0,96 mg N/l. Tange Sø er målsat som badevandsområde i kommuneplanen for Silkeborg Kommune. Miljømålet og badevandsmålsætningen anses ikke for at være helt opfyldt, men ind-

vandring af vandremuslingen i Gudenå-systemet har ført til en forbedring af vandets gennem-sigtighed.

Tilstand

Naturstyrelsen, som står for overvågningen af miljøtilstanden i Tange Sø, har ikke besøgt søen, men det fremgår af det tekniske baggrundsnotat til vandplanen, at søen med et klorofylindhold på 48 µg/l (sommergennemsnit) i 2002 er i moderat tilstand.

Tange Sø er gennem flere årtier blevet forurenede med næringsstoffer og organisk materiale. Der er gjort en stor indsats i oplandet til søerne i Gudenå-systemet for at formindske udledningen af næringsstoffer fra renseanlæg og dambrug. Effekten af disse tiltag er dog ikke slået helt igennem ved Tange Sø, bl.a. fordi de opstrøms liggende søer endnu ikke har opnået en stabil miljøtilstand. Den reducerede fosfortilførsel har ført til et fald i søvandets fosforkoncentration fra 0,20 mg P/l i 1980-81 til 0,127 mg P/l i 2002. Faldet i kvælstofkoncentrationen er derimod lavt – fra 1,8 mg N/l i 1980-81 til 1,6 mg N/l i 2002. Klorofylkoncentrationen er i samme periode faldet fra 69 µg/l til 48 µg/l, og der er en sket en svag forbedring af sigtddybden (fra 0,8 m i 1980-81 til 1,1 m i 2002). Ved vegetationsundersøgelsen i Tange Sø i 2002 blev der registreret 11 arter af undervandsplanter, og dybdegrænsen for rodfæstede planter i søen blev målt til 1,5 m.

Badevandsmålsætningen anses ikke for opfyldt, fordi der kan optræde perioder om sommeren, hvor blågrønalger forhindrer en tilfredsstillende badevandskvalitet.

Belastning og indsatsbehov

Belastningen til søen kommer fra et meget stort opland, og miljøet i søen er meget påvirket af Gudenåen, som tilfører store vandmængder og næringsstoffer fra det åbne land, rensningsanlæg, dambrug, regnvandsudledninger og spredt bebyggelse. Ifølge vandplanen forudsættes en indsats ved baseline i 2015 på 1248 kg P/år på grund af allerede planlagte eller gennemførte tiltag.

Ifølge vandplanen synes der ikke at være behov for yderligere indsats overfor den eksterne belastning for at opfylde miljømålet, når indsatsen frem mod 2015 og tiltag i opstrøms liggende søer medregnes. Det vurderes dog ud fra de foreliggende data, at der er en intern belastning i søen, som vil hindre målopfyldelse i 2015. Datagrundlaget er utilstrækkeligt til at vurdere, om det er relevant at restaurere søen. Det fremgår, at der skal foretages en nærmere vurdering af søens tilstand, når det er klarlagt, hvordan en løsningsmodel for passage ved søen skal udformes.

Af retningslinje 35 i vandplanen fremgår, at kvalitetsmålet for badevand er, at alt badevand ved udgangen af 2015 i det mindste skal være klassificeret som tilfredsstillende.

Silkeborg Kommune vurderer, at det med den aktuelle fosforkoncentration i søen (2002-data) er væsentligt at sikre, at der ikke er væsentlig risiko for yderligere tilførsel af fosfor, idet der er behov for at få den interne belastning bragt under kontrol. Dette vil blive lagt til grund ved administration af husdyrområdet, indtil der er skabt klarhed over den fremtidige passage ved Tange Sø. Samme vurdering med hensyn til fosfor anlægges af hensyn til at sikre en tilfredsstillende badevandskvalitet.

De lokale interesser i form af sikring af badevandsmålsætningen i Tange sø, vil blive vurderet nærmere i afsnit 7.3. Vilklårene til fosforoverskud er derfor begrundet såvel i målsætningen til Tange Sø som i målsætningen for Randers Fjord.

7.3 Kvælstof og fosfor til fjorde & hav

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Til ejendommen Tingvejen 21, 8600 Silkeborg hører i alt **104,4** ha ejede og forpagtede udbringningsarealer og 0 ha aftalearealer. Alle udbringningsarealerne ligger i Silkeborg Kommune. I ansøgt drift udbringes der husdyrgødning fra i alt 134,81 DE.

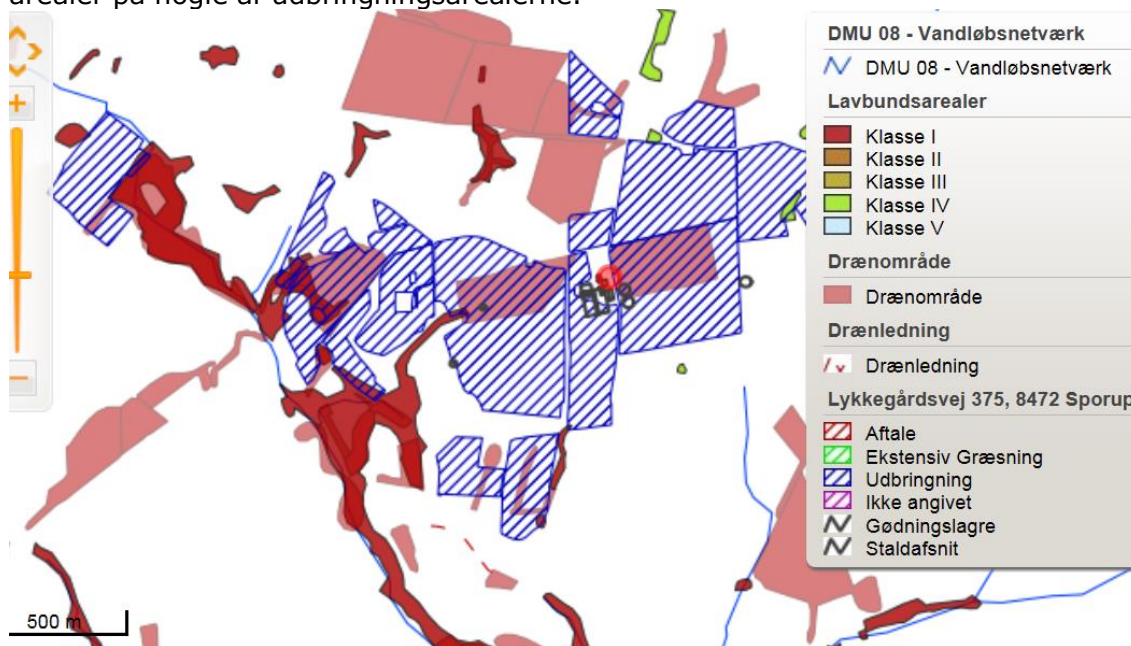
Udbringningsarealernes placering fremgår af oversigtskortet på bilag 2. Dyretrykket på arealerne er på 1,29 DE./ha. Der er et fosforoverskud på arealerne på 20,5 kg P i den nyeste version af ansøgningen.

Kommunen har vurderet alle arealer i forhold til udvaskning med overfladevand i nedenstående.

Der anvendes referencesædskifte på alle arealer. Der er anvendt 2 % reduceret kvælstofnorm og der anvendes ikke ekstra efterafgrøder udover Plantedirektoratets krav.

Udbringningsarealerne afvander dels via Gudenå til Tange Sø syd og Randers Fjord og dels via Lyngbygård Å og Årslev Engsø, Brabrand Sø til Århus Bugt.

Af kortudsnittet kan det ses, at der er en del arealer som er drænedede, samt at der er lavbundsarealer på nogle af udbringningsarealerne.

Kvælstof og fosfor fra husdyrgødning

Af gødningsregnskabet i IT-ansøgningen, fremgår mængden af produceret, tilført og fraført husdyrgødning på denne bedrift. Den totale mængde husdyrgødning der udbringes på de ejede og forpagtede arealer fremgår af tabel 7.3.2 nedenfor.

Tabel 7.2.2 – Total mængde husdyrgødning i ansøgt drift udbragt på ejede og forpagtede arealer.

Total husdyrgødning

Gødningstype	KgN	KgP	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Dybstrøelse	2936,75	1039,59	0	31,79
Kvæggylle	2600,00	442,00	0	26,00
Fast gødning	8466,48	2491,97	0	76,32
Afsat ved græsning	63,81	23,04	0	0,70
Total	14067,04	3996,60	0	134,81

Med et udbringningsareal på **104,4** ha., hvor der udbringes 142,81 DE. er det samlede dyretryk på ejede og forpagtede arealer 1,29 DE/ha i ansøgt drift.

Kommunens bemærkninger og vurdering

Ca. 17,3 ha. af de ejede og forpagtede udbringningsarealer ligger i oplandet til Årslev Eng-sø/Brabrand sø og ca. 87,1 ha. ligger i oplandet til Tange Sø. Tange sø er en del af Gudenåens vandsystem med udløb i Randers Fjord, hvor der indgår internationale beskyttelsesområder.

TABEL 7.3.1 GRUNDLÆGGENDE SOM BRUGES DET VIDERE SAGSFORLØB.

Faktaboks 1 - overfladevand		
Tingvejen 21, 8600 Silkeborg		
Udspredningsareal	Silkeborg Kommune	104,4 ha
Gylleaftaler	Silkeborg Kommune	0 ha
Dyretryk	DE _{reel}	1,29 DE/ha
Sædskiye	Reference	S4
Nedsat kvælstofnorm	Ja	2 %
Husdyrgødning	Kvælstoftilførsel	14.067 kg N/år
	Fosfortilførsel	3.997 kg P/år
	Dyreenheder	134,81 DE
Kvælstofudvaskning (overfladevand)	Samlet	70,4 kg N
	Bidrag fra husdyrgødning	3,1 kg N
Reduktionspotentiale	Randers Fjord	82 %
Fosforbudget	Overskud	20,5 kg P/ha
Slutrecipienter	Århus bugt og Randers Fjord	

Kommunen har gennemgået alle udspredningsarealer mht. sårbarhed for udvaskning af fosfor som er den primære årsag til påvirkning af søerne. Sårbarheden er vurderet ud fra

- afstand til vandløb,
- graden af dræning,

- jordbund,
- hældning af arealerne,
- forekomst af lavbundsarealer,
- de vejledende udpegninger af fosforklasseområder og endelig
- størrelsen af fosforoverskuddet beregnet i ansøgningssystemet

Bilag 3 viser en detaljeret gennemgang af alle arealerne. Marker som vurderes, at have en høj risiko for tab af fosfor flyttes i P-klasser ud fra kriterier for skærpelse af vilkår i bilag 4 til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Bilag 3 viser de marker som vurderes, at have en høj eller moderat risiko for tab af fosfor med overfladevand. Disse marker skal flyttes i p-klasser, som bilaget angiver og det samlede fosforoverskud skal reduceres for, at ansøgningen overholder de skærpede afskæringskriterier for fosfor.

Ansøgningssystemet sætter automatisk dræned lavbundsarealer i P-klasse II og de er derfor ikke taget med i tabellen.

Krav om P-overskud overholdt: Ja

Evt. yderligere reduktion nødvendig for at overholde kravet: **-0,5 kg P.**

Maksimalt tilladt P-overskud/ha/år i gennemsnit for hele bedriften (ifølge tabel) : **20,5 kg P/ha/år.**

P tilført pr. ha/år i ansøgt drift: **38,3 kg P/ha/år.**

P-fracørsel per ha/år i ansøgt drift (arealvægtet gennemsnit): **17,8 kg P/ha/år.**

P-overskud/ha/år for ansøgt projekt: **20,5 kg P/ha/år.**

De arealer som har en høj risiko for fosforudvaskning, står alle i tæt forbindelse med vandløbssystemet. De er enten dræned eller grøftede og der er en tydelig forbindelse mellem dræn og vandløbssystem. Flere af højrisikoarealerne indeholder drænet lavbund og/eller de ligger inden for vejledende udpegninger af fosforklasse I/III.

På marker med en moderat risiko har der generelt kunne erkendes en tæt og tydelig forbindelse til vandløbssystemet via dræn og vandløb, , men da der er indsendt fosfortal under 4. Disse marker er ud fra en konkret vurdering placeret i fosforklasse I, se nærmere i bilag 3.

Jordtype og dræningsforhold har betydning for, hvor meget fosfor der tabes til vandmiljøet. Det fastlagte beskyttelsesniveau for fosforoverskud er derfor fastlagt ud fra jordtype, dræningsforhold og jordens fosfortal, der er en indikator for fosforpuljens størrelse.

Vurdering overfladevand: Årslev Engsø, Brabrand Sø og Århus Bugt

17,3 ha af udbringningsarealerne afvander via Lyngbygård Å og Århus Å til Årslev Engsø/Brabrand Sø og videre til Århus Bugt. En del af kvælstof- og fosforindholdet fra husdyrgødningen, som ikke bliver tilbageholdt på udbringningsarealerne, vil derfor strømme til disse søer og bugten.

Brabrand Sø og Årslev Engsø er udpeget som EF-habitatområde nr. 233, "Brabrand Sø med omgivelser". Den nyetablerede Årslev Engsø er også omfattet af udpegningen. habitatområde 233 er udpeget af hensyn til 5 habitattyper: 3150 Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks, 7230 Rigkær, 9130 Bøgeskove på muldbund, 9160 Egeskove og blandskove på mere eller mindre rig jordbund og 91E0 Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld. Årslev Engsø er opstået som vådområde i forbindelse med et naturgenopretningsprojekt og ikke målsat i regionplanen.

Brabrand Sø er C målsat (lempet målsætning), da Brabrand Sø tidligere har været stærkt forurenede af spildevand. Tilstanden i søen er forbedret på grund af forbedret spildevandsrensning, ophør af dambrugsdrift og fjernelse af fosforholdigt sediment i søen.

Tilstanden er dog ikke tilfredsstillende, fordi fosfortilførsel og intern belastning fra søbunden fortsat er for høj. Ifølge basisanalysen i den statslige vandplanlægning er målsætningen ikke opfyldt, og det er angivet, at der vil være behov for yderligere fosforreduktion end angivet i regionplanen for spildevand fra renseanlæg, dambrug og enkeltejendomme i det åbne land for at få målsætningen opfyldt. Den aktuelle fosfortilførsel er opgjort til 6500 kg P/år, og den forventede fremtidige fosfortilførsel i 2015 er opgjort til 5000 kg P/år.

Området ud for Århus Å's udløb i Århus Havn er udlagt med en lempet målsætning i Århus Amts Regionplan 2005. Den lempede målsætning er kun udlagt med hensyn til havneaktiviteterne og udledningen af kølevand og betyder ikke, at der generelt kan tillades en påvirkning af miljøet i området med lempet målsætning. Uden for havnen er Århus Bugt udlagt med generel målsætning. Målsætningen betyder, at området skal være upåvirket eller kun svagt forureningspåvirket. Målsætningen for området er ikke opfyldt på grund af den generelle eutrofiering af Kattegat. Basisanalysen bekræfter, at målsætningen ikke er opfyldt.

Vurdering

Kvælstof

Oplandet til habitatområdet Brabrand Sø med omgivelser er i statens kortværk udpeget som opland til sårbart Natura 2000 område i forhold til kvælstof. Kvælstofreduktionspotentialet mellem rodzone og recipient ligger ifølge statens kortværk mellem 51-75 % for det pågældende opland. Ifølge beskyttelsesniveauet i bilag 3 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er der ikke behov for at skærpe de generelle regler (harmoniregler) vedrørende den maksimale mængde husdyrgødning som må udbringes, hvis reduktionspotentialet er over 50 % i et opland til sårbart Natura 2000 område (kolonne Mindre kvælstof sårbare i nedenstående tabel).

Tabel. Krav til skærpelse af de generelle regler vedrørende den maksimale mængde husdyrgødning, som må udbringes pr. ha ved etablering, udvidelse og ændring af husdyrbrug i oplande til sårbare natura 2000 områder. (Beskyttelsesniveau for nitrat til overfladevand i bilag 3 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen)

	Meget kvælstof sårbare	Mindre kvælstof sårbare	Øvrige områder
Reduktionspotentialer i % fra rodzonen til vandområdet			
0-50	50 % af de generelle regler (Nitratklasse 3)	85 % af de generelle regler (Nitratklasse 1)	Generelle regler
51-75	65 % af de generelle regler (Nitratklasse 2)	Generelle regler	Generelle regler
76-100	Generelle regler	Generelle regler	Generelle regler

Der vurderes ikke, at være væsentlig risiko for påvirkning af Årslev Engsø og Brabrand Sø som følge af tilførsel af kvælstof fra husdyrgødning, fordi eutrofiering og algevækst i søerne primært er reguleret af fosfor.

Der vurderes ikke at være væsentlig risiko for påvirkning af habitatområdet Brabrand Sø med omgivelser med kvælstof, fordi tilbageholdelsen er skønnet at ligge mellem 50- 75 % og altså indenfor det interval, som er angivet for sårbare vandområder i den statslige kortlægning. På

grund af tilbageholdelsen vurderes derfor heller ikke, at den kumulative effekt fra det konkrete projekt i kumulation med andre husdyrbedrifter i oplandet bør tillægges vægt.

Fosfor

Af de ca. 17 ha. udspretningsarealer der ligger i oplandet til Årslev Engsø og Brabrand Sø er ingen af arealerne drænedede. Til trods for det høje fosforoverskud på alle udspretningsarealerne, vurderes arealerne som robuste, da de ikke er drænedede. Arealerne er derfor placeret i fosfor-klasse 0, jvf Wiki-vejledningens Tabel 2 om fosfor. (Miljøstyrelsens vejledning)

Ikke drænedede jorde uanset fosfortal	Fosforkrav svarende til harmoniregler. (Ikke omfattet af bilag 4)	Fosforkrav svarende til harmoniregler. (Ikke omfattet af bilag 4)
---------------------------------------	--	--

Tabel 2. Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen fastlægger et beskyttelsesniveau for fosforoverskud i forhold til de generelle harmonikrav. Beskyttelsesniveauet afhænger blandt andet af jordtype, dræningsforhold og fosfortal.

Silkeborg Kommune vurderer, at der ikke er væsentlig risiko for at udspretning af fosfor med husdyrgødning fra det ansøgte projekt vil påvirke Årslev Engsø og Brabrand Sø negativt. Kommunen har foretaget en konkret vurdering af risikoen for fosforudvaskning fra hvert enkelt areal.. Det samlede beregnede fosforoverskud på 20,5 kg fosfor pr. hektar overholder husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens afskæringskriterier.

Århus Bugt

Området ud for Århus Å's udløb i Århus Havn er udlagt med en lempet målsætning i Århus Amts Regionplan 2005. Den lempede målsætning er kun udlagt med hensyn til hayneaktiviteterne og udledningen af kølevand og betyder ikke, at der generelt kan tillades en påvirkning af miljøet i området med lempet målsætning. Uden for havnen er Århus Bugt udlagt med generel målsætning. Målsætningen betyder, at området skal være upåvirket eller kun svagt forureningspåvirket. Målsætningen for området er ikke opfyldt på grund af den generelle eutrofiering af Kattegat. Målsætningen ifølge det statslige vandplanforslag er heller ikke opfyldt. Miljømålet er fastsat som god økologisk tilstand med en dybdegrænse for ålegræs på 7 meters dybde. Målet for den samlede kvælstofreduktion er minimum 19.000 tons. Heraf fastlægger vandplanerne den konkrete indsats i forhold til 9.000 tons.

Der vurderes ikke at være en væsentlig risiko for påvirkning af Århus Bugt med kvælstof, fordi tilbageholdelsen er skønnet at ligge på mindst 75 % og altså indenfor det interval, som er angivet for sårbare vandområder i den statslige kortlægning. På grund af den høje tilbageholdelse vurderes derfor heller ikke, at den kumulative effekt fra det konkrete projekt i kumulation med andre husdyrbedrifter i oplandet bør tillægges vægt.

Det er beregnet, at der i ansøgt drift udbringes et overskud af fosfor på i alt ca. 356 kg P/år med husdyrgødning på arealerne i oplandet til Århus bugt. Den gennemsnitlige fraførsel af fosfor med de anvendte referencesædskifter er 20,5 kg P/år med afgrøderne (sædskiftenotat). Da Årslev Engsø og Brabrand Sø alt andet lige vurderes at være mere sårbare end Århus Bugt overfor fosfortilførsel fra enkeltprojekter, er vurderingen af risiko for påvirkning af søerne også dækkende for Århus bugt.

Randers Fjord

Kystvandene tilknyttet Hovedvandoplandet Randers Fjord omfatter selve Randers Fjord inklusiv kystvandet umiddelbart ud for indsejlingen til Randers Fjord samt Grund Fjord. Kystvandene er opdelt i 3 særskilte vandområder: Randers Fjord fra Randers til Mellerup, Randers Yderfjord og Grund Fjord. Randers Yderfjord har et vandområdeareal på 18,2 km² og et oplandsareal på 3255 km². Randers Fjord fra Randers til Mellerup har et vandområdeareal på 6,2 km² og et oplandsareal på 3150 km². Grund Fjord har et vandområdeareal på 1,9 km² og et oplandsareal på 266 km². I alt er fjorden 26,3 km² stor med et oplandsareal på 6671 km².

Dele af Randers Fjord er en del af EF-fuglebeskyttelsesområde, EF-habitatområde og Ramsar-område. Fra Uggelhuse er Randers Fjord en del af EF-habitatområde nr. 14 "Ålborg Bugt, Randers Fjord og Mariager Fjord". Fra Mellerup og til Udbyhøj er fjorden en del af EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 15 og Ramsar-område nr. 11.

De marine områder af Randers Fjord, som omfatter Randers Yderfjord, Randers Fjord fra Randers til Mellerup og Grund Fjord, er omfattet af miljømålet "god økologisk tilstand" i Vandplan 2010-2015 for hovedvandopland Randers Fjord.

Grund Fjord og den inderste del af Randers Fjord er udlagt med generel målsætning i Regionplan 2005 for Århus Amt. Fra Uggelhuse og til Udbyhøj har fjorden skærpet målsætning i Regionplan 2005. Målsætningen for Randers Fjord er ikke opfyldt, idet miljøtilstanden er kraftigt påvirket af for store tilførsler af næringsstoffer til fjorden og dens opland.

Ifølge vandplanen er landbrugsaktiviteter den dominerende årsag til påvirkning af Randers Fjord med kvælstof (66 %). Fosfor fra det åbne land udgør 77 % af den samlede belastning, men bidraget er ikke opsplittet på landbrug og andre diffuse kilder, som det er tilfældet for kvælstof. Ifølge vandplanen tilføres Randers Fjord i alt ca. 3500 tons kvælstof og ca. 100 tons fosfor årligt som gennemsnit for perioden 2005-2009. Silkeborg Kommune har ikke kendskab til nyere opgørelser.

Der er ikke målopfyldelse for miljøkvaliteten i Randers Fjord, idet dybdegrænsen for ålegræs i Randers Yderfjord ikke er opfyldt, og observationer af iltsvind/trådalger/bundfauna mv. i de resterende områder af fjorden ikke understøtter målopfyldelse.

Indsatsprogrammet i vandplanen med hensyn til påvirkning af Randers Fjord er et krav om en reduktion af kvælstoftilførslen på 460 tons/år. Specifikke tiltag over for husdyrbrug indgår ikke i indsatsprogrammet for kvælstof. Der er ikke angivet en indsats for fosfor, men i vandplanen anføres, at der er behov for at sikre en fortsat progressiv reduktion af fosforpåvirkningen af kystvandområderne fra diffuse kilder (herunder især landbruget) og punktkilder. Belastning med kvælstof og fosfor fra spildevand og landbrugsarealer i Silkeborg Kommune er medvirkende årsag til, at målsætningen ikke er opfyldt.

Oplandet til Randers Fjord er af staten udpeget som opland til meget kvælstof-sårbart Natura 2000-vandområde.

Den del af oplandet til Randers Fjord, som ligger indenfor Silkeborg Kommune, er på Statens kortværk registreret som opland til Natura 2000-område, der er overbelastet med fosfor.

Kvælstof

Ifølge sårbarhedskortlægningen i forbindelse med husdyrgodkendelsesloven er Randers Fjord et meget sårbart område med hensyn til belastning med kvælstof. Ifølge Statens reviderede nitratklassekort er kvælstoftilbageholdelsen 75 – 100 % i den del af oplandet til Randers Fjord, som ligger i Silkeborg Kommune. Dette medfører ifølge beskyttelsesniveauet i bilag 3 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, at det generelle beskyttelse niveau (harmonikravene) kan anses

for tilstrækkelige og at der derfor ikke skal stilles skærpede kvælstof-krav på de ansøgte arealer.

Silkeborg Kommune tolker nitratklassekortet som nyeste viden om kvælstoftilbageholdelsespotentialer i kommunens andel af oplandet til Randers Fjord og finder derfor ikke grundlag for, at hele eller dele af udbringningsarealet på grund af lokale forhold bør skifte nitratklasse.

Habitatvurdering for Randers Fjord

EU's habitatdirektiv er i Danmark udmøntet i miljømålsloven. Ifølge habitatdirektivets artikel 6 kan kommunen ikke give tilladelse til et projekt, som vurderes at ville skade et internationalt naturbeskyttelsesområde, og ifølge artikel 12 om strengt beskyttede arter må kommunen ikke give tilladelse til noget, der kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for de arter, der er omfattet af direktivets bilag IV.

Habitatområdet Randers Fjord er i nitratklassekortlægningen i husdyrgodkendelseslovgivningen klassificeret som meget sårbart. Ifølge basianalysen for området i forbindelse med vandplanlægningen i henhold til miljømålsloven er Randers Fjord overbelastet med kvælstof, og kvælstofbelastning anses for at være en trussel imod at opnå gunstig bevaringsstatus. Kommunen skal foretage en vurdering af, om det ansøgte projektet kan medføre skade på habitatområdet Randers Fjord som følge af nitratudvaskning.

Påvirkning fra projektet i kumulation med andre projekter - Udvikling i husdyrtrykket

Udtræk for det centrale husdyrregister (CHR) viser, at det samlede antal af dyreenheder inden for oplandet til Randers Fjord siden 2007 generelt har været faldende. Etableringer og udvidelser af husdyrbrug er således blevet modsvaret af nedlæggelser af andre husdyrbrug. Kommunens øvrige viden om ophørte husdyrbrug og meddelte tilladelser/miljøgodkendelser, som endnu ikke er udnyttede, giver ikke anledning til justering af udviklingstendensen for husdyrtrykket i oplandet. Det vurderes endvidere, at andre kilder til nitratudvaskning, fx ny bebyggelse og dambrug, ikke har givet anledning til en øget nitratudvaskning fra det aktuelle opland siden 1. januar 2007.

Da dyretrykket og den samlede nitratudvaskning fra Gudenå-oplandet til Randers Fjord har været faldende siden 2007 vurderes det, at det ansøgte i kumulation med andre husdyrprojekter (andre projekter) i oplandet ikke vil have en skadevirkning på det aktuelle Natura 2000 område, og at det generelle beskyttelsesniveau vil være tilstrækkeligt for at sikre, at der ikke sker en væsentlig påvirkning af habitatområdet, Randers Fjord.

Påvirkning fra projektet i sig selv

Randers Fjord er klassificeres som et meget sårbart vandområde, da fjorden kan karakteriseres som et lukket bassin med ringe vandudskiftning. Fjorden omfatter habitat-naturtypen flodmundinger (naturtype nr. 1130). Da der er tale om et meget sårbart vandområde, skal nitratudvaskningen fra det samlede husdyrbrug være mindre end 1 % af den samlede nitratudvaskning til fjorden (fra Gudenå-oplandet), for at det uden rimelig videnskabelig tvivl kan udelukkes, at projektet ikke medfører skadevirkninger på habitatområdet.

Der udbringes 14.067 kg N på de **104,4** ha udspretningsarealer. Udvasning med overfladevand er beregnet i det digitale ansøgningssystem til 70,4 kg N pr. ha. Der udvaskes samlet 7.350 kg N pr. år i ansøgt drift. Kvælstofreduktionspotentialer for hele Silkeborg Kommune er skønnet til 82 % (baseret på oplysninger fra Miljøportalen, hvoraf det fremgår, at det estimerede kvælstofreduktionspotentialer er 82 %). Den mængde kvælstof der udvaskes til Randers Fjord er derfor 1.323 kg N/år. Heraf udgør bidraget fra husdyrgødning ca. 3,1 kg N/ha. Det samlede bidrag fra husdyrgødning er lig 58 kg N/år. Ifølge vandplanen tilføres Randers Fjord i alt ca. 3500 tons kvælstof som gennemsnit for perioden 2005-2009. Den samlede tilførsel af kvælstof fra Gudenå-oplandet vurderes at være ca. 2.919 tons kvælstof. Det ansøgte projekt bidrager således maksimalt med **0,02 %**.

Da projektet bidrager med under 1 % af den samlede nitratudvaskning via Gudenåsystemet vurderes det, at det ansøgte ikke i sig selv vil have en skadevirkning på habitatområdet Randers Fjord.

Det er Silkeborg Kommunes samlede vurdering, at det ansøgte projekt ikke vil medføre en skadevirkning på Natura 2000-området Randers Fjord, hverken i sig selv eller i kumulation med andre planer og projekter.

Fosfor

Fosforoverskuddet er beregnet til at være på 20,5 kg P/ha/år på de ejede arealer i ansøgt drift. Det svarer til et samlet fosforoverskud på ca. 1786 kg P pr. år fra de 87,1 ha. beliggende i oplandet til Randers Fjord med den producerede mængde husdyrgødning.

Silkeborg Kommune har vurderet alle udbringningsarealer for tabsrisiko for fosfor. Kommunen har anvendt kortmateriale fra Hedeselskabet, luftfotos (ortofoto) og høje og lave målebordskort.

Ved vurderingen er lagt vægt på arealernes beskaffenhed med hensyn til jordbundstype, nærhed til vandløb, skrånende partier mod vandløb/sø, dræning og lavbund. Ved vurderingen indgår desuden størrelsen af det ansøgte fosforoverskud på 20,5 kg P pr. ha pr. år. Der er lagt vægt på at der er et højt fosforoverskud.

Kommunen vurderer, at der med det pågældende fosforoverskud ikke er nogen risiko for en væsentlig negativ påvirkning af Tange sø nord, herunder badevandsmålsætningen i Tange sø, samt at der ikke er en risiko for en negativ påvirkning af habitatområdet Randers Fjord.

Der er med udgangspunkt i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 4 stillet krav om, at placere markerne i andre P-klasser end dem, de var placeret i den første ansøgning. Bilag 3 til indeværende afgørelse viser en detaljeret gennemgang af forskellige risikoparametre på hver enkelt mark.

Der er i vurderingen af de enkelte arealers risiko for fosfortab bl.a. lagt vægt på, om arealerne står i tæt forbindelse med vandmiljøet via dræn og vandløb. Størrelsen af det ansøgte fosforoverskud indgår også i vurderingen. Ifølge kommunens beregninger vil et fosforoverskud på bedriftsniveau i størrelsesordenen 20 kg P/ha/år være det maksimale som kan accepteres for ikke at påvirke de førnævnte vandområder i væsentlig negativ retning.

Kommunens samlede vurdering af arealerne er, at der ikke er risiko for at Randers Fjord eller de søer markerne afvander til påvirkes væsentligt i negativ retning såfremt det samlede fosforoverskud for bedriften ikke er højere end 20,5 kg P/ha/år.

Vilkår

7.3.1. Der må højst udbringes 14.467 kg N pr. år og 3.997 kg P pr. år, med husdyrgødning, på bedriftens udbringningsarealer, som fremgår af bilag 2.

7.4 Påvirkning af arter med særligt strenge beskyttelseskrav (Bilag IV arter)

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Beskyttede og sjældne arter (Bilag IV, rødliste mv.)

En række dyr og planter, der er omfattet af habitatdirektivets bilag IV kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk levested på eller omkring arealerne. På baggrund af faglig rapport nr. 635 fra Danmarks Miljøundersøgelser samt kommunens øvrige kendskab vurderes det umiddelbart, at der kan være brunflagermus, langøret flagermus, sydflagermus, troldflagermus, dværgflagermus, stor vandsalamander, spidssnudet frø og markfirben.

Silkeborg Kommune har ikke kendskab til forekomst af de nævnte arter på ejendommen, på udbringningsarealerne eller på de tilstødende naturarealer. Det vurderes, at udvidelsen ikke vil have negativ indflydelse på de nævnte arter.

7.5 KVÆLSTOF TIL GRUNDVAND

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Der er foretaget en udvaskningsberegning via it-systemet, da 14,6 ha udbringningsarealer er registreret nitratfølsomme.

Der er endnu ikke udarbejdet en indsatsplan for området.

Beregningen i husdyrgodkendelse.dk viser, at der ikke sker en merudvaskning som følge af det ansøgte projekt.

Udvaskningen i nudrift er beregnet ud fra den tilladte drift i §10 tilladelsen.

Afskæringskriterierne for kvælstofudvaskning til grundvand i medfør af husdyrloven er derfor opfyldt.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

I henhold til de generelle beskyttelsesniveauer i bilag 3 i *Bekendtgørelse nr. 648 af 18. juni 2007 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug* kan der i forbindelse med udvidelse af husdyrproduktion ikke tillades nogen merbelastning, inden for nitratfølsomme indvindingsområder, hvis udvaskningen fra rodzonen overstiger 50 mg nitrat pr. liter ved den ansøgte drift. En miljøgodkendelse skal endvidere leve op til udarbejdede indsatsplaner med hensyn til drikkevandsbeskyttelse.

Vælges der på mindst én mark et andet sædskifte end referencesædskiftet skal der i miljøgodkendelsen stilles vilkår svarende til kriteriet for de pågældende sædskifter for hele bedriftens areal. Det gælder dog ikke, hvis man kun vælger et eller flere grundvandssædskifter som standardsædskifte. Hvis man kun vælger grundvandssædskifter på en del af bedriftens marker, kan man således undgå at blive bundet af vilkår om sædskifte på bedriftens øvrige marker.

Reduceret kvælstofnorm

Hermed forstås reduktion af den samlede kvælstofnorm fastsat på baggrund af afgrødevalg, forfrugt osv. før anvendelsen af husdyrgødning indregnes.

I denne ansøgning er der valgt 2% reduceret kvælstofnorm, hvilket betyder, at den samlede kvælstofgødskning (husdyrgødningen med den lovpligtige udnyttelsesprocent + handelsgødningsmængden) skal reduceres med 2 %.

VILKÅR

7.1.1 Kvælstofnormen skal reduceres med 2 % i forhold til den til enhver tid gældende kvælstofnorm. Der skal ved tilsyn foreligge dokumentation herfor for de seneste 5 år f.eks. i form af kopier af de indsendte gødningsregnskaber eller ansøgninger vedrørende enkeltbetalingsordningen.

Silkeborg Kommune vurderer, at det beskrevne projekt ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af drikkevands interesser og grundvandsressurser i området, såfremt vilkårene hertil overholdes.

8. BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)

ANSØGERS BAT-REDEGØRELSE

Begrebet BAT

BAT betyder Best Available Techniques (Bedst Tilgængelige Teknik) og er en fællesbetegnelse for teknikker og teknologier, som kan begrænse forurening fra stalde eller lager. BAT- begrebet dækker endvidere over teknikker og teknologier til begrænsning af vand- og energiforbruget.

I en ansøgning om udvidelse for mere end 75 DE (ansøgninger efter husdyrlovens §11 og §12), skal der redegøres for hvordan den ansøgte drift vil leve op til kravene om anvendelse af BAT. Det er en del af princippet om anvendelse af BAT, at der ikke kan stiles krav om anvendelse af en bestemt teknik - dette valg skal ansøger selv træffe. Derimod kan kommunen fastlægge emissionsgrænseværdier for anlægget, som er opnåelige ved anvendelse af BAT.

På et husdyrbrug er kvælstof, fosfor og ammoniak de væsentligste næringsstoffer, som kan give anledning til påvirkning af det omgivende miljø.

De mest betydende faktorer for omfanget af påvirkningen med næringsstoffer er valget af:

Foderteknologi

Staldindretning

Opbevaring af husdyrgødning

Management

Udbringningsteknologi

BAT-standardvilkår

For anlægget (husdyrhold, stald og lager) defineres kravet om Bat som en maksimal emissionsgrænse afhængig af udvidelses størrelse og afhængig af, om udvidelsen sker i nyt eller eksisterende byggeri. Emissionsgrænserne er fastlagt i BAT- standardvilkår udarbejdet af miljøstyrelsen og omfatter bl.a. grænseværdier for udledningen af ammoniak og fosfor.

Miljøstyrelsen har udarbejdet vejledende BAT-standardvilkår for de enkelte produktionsgrene.

Slagtesvin (gyllebaserede staldsystemer) - endeligt godkendt

Malkekvæg (gyllebaserede staldsystemer) - endeligt godkendt

Smågrise (gyllebaserede staldsystemer) - endeligt godkendt

Søer (gyllebaserede staldsystemer) - endeligt godkendt

Fjerkræ (konventionel produktion) - endeligt godkendt

Svin (uden for gyllebaseret system) - endeligt godkendt

Malkekvæg (uden for gyllebaseret system) - endeligt godkendt

I de følgende afsnit beskrives det, hvordan den ansøgte produktion indrettes med henblik på at leve op til kravet om BAT.

VEJLEDENDE BAT- STANDARDKRAV (AMMONIAK)

Der søges om en udvidelse fra 12.500 årshøner (73,5 DE) til 18.500 årshøner (108,8 DE). Den ansøgte udvidelse udgør 35,3 DE., se nedenstående tabel.

Tabellen viser hvilke dyrekategorier, der indgår i ansøgningen i henholdsvis nudrift og ansøgt drift. Staldsystemkoder er forklaret i den ovenstående tabel. Tal i kursiv er standardtal (normtal), som anvendes i beregningerne, når ansøger ikke har oplyst andet. Når et tal ikke vises i kursiv, betyder det, at ansøger har indtastet sine egne oplysninger.

Staldnavn	Godk. pligtig renovering	Staldsystem kode	Nudrift/ansøgt	Antal dyr	Antal Stipladser	Evt. vægt (kg)/alder (mdr.)		Evt. mælkeydelse (EKM) /ændret fravænningsvægt i alt per årssø*	Antal DE
						Ind	Ud		
Hønestald nord	Nej	FjHø08	Nudrift	6000	6400				35,29
			Ansøgt	11500	12200				67,65
Hønestald gammel	Nej	FjHø07	Nudrift	1200	1300				7,06
			Ansøgt	1200	1300				7,06
Hønestald vest	Nej	FjHø08	Nudrift	5300	5700				31,18
			Ansøgt	5800	6200				34,12
Sum			Nudrift						73,53
			Ansøgt						108,82
Ændring alle produktioner:									35,29

BAT emissionsniveau beregnet i henhold til Miljøstyrelsens vejledende BAT-standardvilkår for de enkelte kategorier af dyr i hhv. nye og eksisterende stalde i nedenstående tabel. Det samlede BAT-emissionsniveau for anlægget er beregnet til 3007 kg N pr. år.

De vejledende BAT standardkrav gælder for konventionel ægproduktion. Der er ikke udarbejdet et tilsvarende krav for økologisk ægproduktion. Beregningen kan derfor ikke umiddelbart overføres til produktionen på Tingvejen 21.

Kommunens vurdering af staldindretning

Den samlede emissionsgrænseværdien, som er opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) er beregnet med udgangspunkt i Miljøstyrelsens vejledende BAT-standardvilkår for de enkelte kategorier af dyr i hhv. nye og eksisterende stalde.

Miljøstyrelsen har udarbejdet et vejledende notat om BAT-emissionsgrænseværdier for konventionelle æglæggere, som kan anvendes af kommunerne i forbindelse med ansøgninger om godkendelse af etableringer, udvidelser eller ændringer af husdyrbrug med konventionel produktion af konsum æg efter husdyrgodkendelseslovens § 11 og § 12.

BAT emissionsniveau beregnet i henhold til Miljøstyrelsens vejledende BAT-standardvilkår for de enkelte kategorier af dyr i hhv. nye og eksisterende stalde, med vurdering som fritgående høns:

Stald nr.	Dyre kategori	Ny/eks. stald	Staldsystem	Antal	*1 Emissions grænseværdi (kg NH3-N / 100 årshøner)	*2 Samlet emissionsgrænseværdi kg NH3-N / år
1	Årshøner	Eks	Gulvdrift og Udeareal (med gødningskumme)	1200	26 (Tabel 2)	312
2	Årshøner	Renoveret = ny stald	Etager, gulv og udeareal (med gødningsbånd)	11.500	9,06 (Tabel 1)	1.042
3	Årshøner	Eks	Gulv, kumme og udeareal (med gødningsbånd)	5.800	28,5 (Tabel 2)	1.653
Sum for anlægget						3.007

*1 Aflæst i Miljøstyrelsens Vejledende standard BAT- vilkår

*2 Samlet emissionsgrænse = emissionsgrænseværdi x korrektionsfaktor for afvigende vægtintervaller x antal dyr.

BAT opfyldes ikke helt på ejendommen, da den ansøgte ammoniakemissionen er beregnet til 3.124 kg N. Se nedenstående tabel fra ansøgningen.

Resultat af beregninger af ammoniaktab på produktionsniveau

Staldnavn	Kode for staldsystem	Ammoniaktab fra reference staldsystem (kgN/år)	Ammoniaktab fra valgt staldsystem (kgN/år)	Effekt af valgt staldsystem (kgN/år)	Effekt af valgt staldsystem (%)	Effekt af miljøteknologi (kgN/år)	Effekt af foderoptimering m.m. (kgN/år)	Effekt af miljøtiltag lager (kgN/år)	Faktisk ammoniaktab fra stald og lager (kgN/år)
Hønestald nord	FjH08	1916,57	859,49	1057,08	55,15%	0,00	0,00	42,63	816,86
		3673,43	1647,36	2026,07	55,15%	0,00	-227,50	-4,83	1879,69
Hønestald gammel	FjH07	274,97	294,99	-20,02	-7,28%	0,00	0,00	32,21	262,79
		274,97	294,99	-20,02	-7,28%	0,00	0,00	-1,70	296,69
Hønestald vest	FjH08	1692,97	759,22	933,75	55,15%	0,00	0,00	37,65	721,56
		1852,69	830,84	1021,84	55,15%	0,00	-114,74	-2,44	948,02
Sum	Nudrift	3884,51	1913,70	1970,81		0,00	0,00	112,49	1801,21
	Ansøgt	5801,09	2773,19	3027,89		0,00	-342,24	-8,97	3124,40

Da der er tale om en økologisk produktion er der ikke de samme muligheder i form af fodertilpasninger, som for konventionelle brug. Silkeborg Kommune accepterer derfor på nuværende tidspunkt, at der ikke kan opnås samme ammoniakreduktion som på konventionelle husdyrbrug.

Emissionsgrænseværdi for fosfor

Ved udbringning af husdyrgødning svarende til harmonikravet for kvælstof vil fosfortilførslen til udbringningsarealerne for flere husdyrtyper at overstige afgrødernes behov, som ligger på 20-25 kg P/ha. Ved en fortsat ophobning af fosfor i landbrugsjorden er der risiko for, at fosforbidraget fra landbrugsjorden til vandmiljøet kan øges.

Med husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveau er der mulighed for at regulere udledningen af fosfor til de udbringningsarealer, der afvander til særligt fosforfølsomme naturområder.

Fastlæggelsen af BAT indebærer, at der skal findes et passende balancepunkt mellem de forskellige miljøpåvirkninger overfor dertil svarende omkostninger.

Den overordnede ambition ved vurdering af BAT har som udgangspunkt været at opnå fosforbalance på alle landbrugsarealer, dvs. både de arealer, som indgår i en ansøgning og evt. andre arealer, som modtager husdyrgødning fra det ansøgte anlæg.

Det kan imidlertid være omkostningstungt for mange dyretyper ved de gældende harmonikrav. Miljøstyrelsen har derfor valgt at fastsætte et vejledende indhold af fosfor i gødning som leveres fra anlægget til udbringning på egne arealer eller på aftalearealer.

De teknikker og teknologier, der er rettet mod at reducere tilførslen af fosfor til udbringningsarealerne omfatter enten fodringsteknikker, der mindsker husdyrgødningens indhold af fosfor, reduceret dyretryk eller separeringsteknikker, der medfører, at den mest fosforholdige del af husdyrgødningen kan afsættes til udbringning på andre arealer eller til forbrænding eller afgasning i biogasanlæg.

Miljøstyrelsen har derfor baseret emissionsgrænseværdien for fosfor på en enkelt fosforreducerende teknik, som omfatter optimering af fosforudnyttelsen hos æglæggende høns.

Den vejledende emissionsgrænseværdi for fosfor opnåelig ved anvendelse af BAT for husdyrbrug med konventionel produktion af konsum æg omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 11 kan fastlægges, så fosforindholdet i den mængde husdyrgødning der produceres på anlægget maksimalt må have et indhold af fosfor som angivet i tabel 8.1.3.

Det skal dog pointeres, at da der er tale om en økologisk produktion er nedenstående beregning ikke gældende for denne bedrift, men giver kun en indikation af, hvor stor forskellen er på økologiske husdyrbrug i forhold til konventionelle husdyrbrug.

Tabel 8.1.3. Vejledende emissionsgrænseværdier for fosfor fra husdyrholdet på anlæg til husdyrbrug med konventionel produktion af konsum æg.

Produktionsgren	Kg P pr. DE	Kg P pr. 1,4 DE
Buræg	25,7	36
Skrabeæg	26,1	36,5
Æg fra fritgående høner*	23,6	33

*For fritgående høner antages det, at 10 % af husdyrgødningen afsættes på udendørsarealet. Denne del af gødningen indgår derfor ikke ved fastsættelse af emissionsgrænseværdien for fosfor.

Der regnes med en maksimal tilførsel på 23,6 kg P/DE.

Det giver en samlet fosformængde på 23,6 x 108,82 DE.

= 2.568 kg P.

Ifølge ansøgningen tilføres markerne

3.476 Kg P

hvilket er 908 kg P mere end grænseværdien på 2.568 kg P.

Produceret husdyrgødning

Anlæg	Gødningstype	KgN	KgP	Udnyttelses%	DE - kvæg, får, geder	DE - svin og andre dyr
Ingen adresse	Fjerkrægylle	0,00	0,00	70,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Svinegylle	0,00	0,00	75,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Kvæggylle	0,00	0,00	70,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Minkgylle	0,00	0,00	70,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Dybstrøelse	2840,60	1023,75	45,00	0,00	31,79
Ingen adresse	Fast gødning	8054,52	2452,40	65,00	0,00	76,32
Ingen adresse	Ajle	0,00	0,00	65,00	0,00	0,00
Ingen adresse	Afsat ved græsning	64,60	22,75	0,00	0,00	0,70

Der kan ikke ud fra BAT vurderingen stilles vilkår til maksimalt fosforoverskud på udbringningsarealerne. Der vil ud fra en konkret vurdering af udbringningsarealerne foretages en vurdering om fosforoverskuddet pr. hektar skal reduceres.

Teknologivalg til opfyldelse af krav om BAT (ammoniak)

BAT emissionskravet vedr. ammoniak kan opnås ved en kombination af teknikker/ teknologier indenfor fodring, staldindretning og opbevaring af husdyrgødning.

Valg af teknologi til opbevaring af husdyrgødning

I henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen skal der etableres fast overdækning på nye gyllebeholdere, med mindre, der kan opretholdes et naturligt tæt flydelag. Der skal altid etableres fast overdækning hvis en ny beholder placeres inden for en radius af 300 meter fra nærmeste nabo.

Der er fast overdækning på gyllebeholderen. Overdækning vurderes at reducere ammoniakemissionen fra 2 til 1% i forhold til naturligt flydelag.

Ansøger bruger foderoptimering og teltoverdækning af gyllebeholderen som virkemiddel, se vurdering i afsnit 4.3 om fodring

Det vurderes, at den ansøgte drift lever op til kravet om BAT vedr. ammoniakemission med ovenstående tiltag.

RENOVERING AF EKSISTERENDE STALDE

Der er ingen planer om yderligere renovering af eksisterende staldanlæg inden for den 8 årige periode, hvorefter kommunalbestyrelsen skal foretage den første regelmæssige revurdering af det miljøgodkendte.

VEJLEDENDE BAT – STANDARDKRAV (FOSFOR)

Der er ikke udarbejdet vejledende BAT standardkrav for fosfor for økologisk ægproduktion. Der må ikke tilsættes fytase ved økologisk produktion. Det betyder, at varmebehandlet korn skal indeholde en relativt høj mængde fosfor for at hønens behov kan opfyldes. For at begrænse fosformængden mest muligt benyttes udelukkende indkøbt foder i starten. I resten af perioden bruges ca. halv indkøbt foder og ca. halv egen kornavl.

Ifølge normtallene bruges der 45,3 kg foder/årshøne. 44 % af foderet forventes at være fuldfoder til brug i starten af perioden og 56 % af foderet bruges med halvt indkøbt foder og halvt eget korn.

Se nærmere beregning i afsnit 3 om foder.

Det vurderes, at bedriften lever op til kravet om BAT for fosfor med det beregnede overskud

BEDSTE TILGÆNGELIGE OPBEVARINGSTEKNIK

Husdyrgødning opbevares på følgende vis:

Gylle:

- Beholderen er opført af bestandige og for fugtighed vanskeligt gennemtrængelige materialer. Beholderen er dimensioneret i forhold til kapaciteten, således at den kan modstå påvirkninger i forbindelse med omrøring, overdækning og tømning.
- Der er fast overdækning på gyllebeholderen. Ammoniakfordampningen fra gylletanken reduceres herved med ca. 50% i forhold til naturligt flydelag.
- Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle. Det sikres endvidere, at der senest 14 dage efter omrøring/udbringning er genetableret flydelag.

BAT- KRAV VEDR. UDBRINGNING AF HUSDYRGØDNING OG UDNYTTELSE AF NÆRINGSSTOFFER I MARKEN

De teknikker, der i marken kan reducere ammoniakfordampningen ved udbringning, er rettet mod at begrænse det tidsrum, i hvilket den mineralske del af kvælstofindholdet i gyllen er i kontakt med luften, eller sikrer, at den mineralske del forbliver på opløst form. Konkret omfatter det teknikker, der sørger for, at gyllen hurtigt kommer ned på eller i jorden, eller som giver gyllen en lavere PH- værdi (svovlsyrebehandling),

En stor del af de virkemidler, der kan reducere ammoniak tabet i forbindelse med udbringning af husdyrgødning er allerede implementeret via husdyrgødningsbekendtgørelsen, der fastsætter generelle regler for, hvornår og hvordan husdyrgødning må udbringes. For udbringning af husdyrgødning gælder således følgende:

- Regler for udbringningstidspunkter (forbud mod udbringning 200 m fra byområder på weekend- og helligdage)
- Gylle skal som minimum udbringes med slæbeslanger (bredspreddning forbudt)
- Gylle der udbringes på sort jord (ubevokset mark) skal være nedbragt senest 6 timer efter udbringning.

- Fra 1. januar 2011 skulle al udbringning af husdyrgødning på sort jord og græsmarker ske ved nedfældning.

En yderligere reduktion af ammoniakfordampningen ved udbringning af husdyrgødning vil kunne nås ved krav om nedfældning af al husdyrgødning eller ved tilsætning af svovlsyre til husdyrgødningen.

Miljøstyrelsen har imidlertid vurderet, at de samfundsøkonomiske omkostninger ved nedfældning af husdyrgødning er uforholdsmæssige høje, da nedfældning af husdyrgødning kan give skader på afgrøderne og dermed udbyttetab. Desuden vil nedfældning føre til øget udledning af drivhusgasser.

Tilsvarende vurderer miljøstyrelsen, at svovlsyrebehandling af gylle er en uforholdsmæssig dyr teknologi at indføre alene af hensyn til miljøeffekten i marken.

På denne baggrund vurderer Miljøstyrelsen at gældende lovgivning vedr. udbringning er BAT.

Kvælstof er et vigtigt plantenæringsstof. Optimal udnyttelse af de tilførte næringsstoffer med gyllen medfører mindre udvaskning af kvælstof til grundvand og overfladevand. Teknikker til reduktion af kvælstof er derfor rettet mod at øge afgrødernes optagelse af kvælstof. Der er følgende teknikker:

- Teknikker til optimal fordeling af husdyrgødningen i marken
- Teknikker, som er målrettet mod at tilbageholde mineraliseret kvælstof i jorden udenfor afgrødernes vækstsæson
- Teknikker, som øger husdyrgødningens andel af mineralisk kvælstof i forhold til organisk kvælstof.

En stor del af de teknikker, der kan reducere udvaskningen af kvælstof i marken er allerede implementeret via husdyrgødningsbekendtgørelsen. Eksisterende lovgivning der tager sigte på at reducere udvaskningen af kvælstof er:

- Fastsatte harmonikrav (dvs. hvor meget husdyrgødning der må udbringes pr. ha).
- Regler for hvornår og hvordan husdyrgødning må udbringes.
- Regler for hvor meget kvælstof der må tilføres den enkelte afgrøde totalt.
- Regler for hvor stor en andel af kvælstoffet der skal udnyttes i husdyrgødningen.
- Krav om udarbejdelse af mark- og gødningsplaner.

En yderligere reduktion af tabet af nitrat fra marken vil kunne opnås ved nedfældning eller separation af husdyrgødningen og afsætning af den faste fraktion til biogasanlæg eller forbrænding.

Miljøstyrelsen har imidlertid vurderet, at de samfundsøkonomiske omkostninger ved nedfældning af husdyrgødning er uforholdsmæssige høje, da nedfældning af husdyrgødning kan give skader på afgrøderne og dermed udbyttetab. Desuden vil nedfældning føre til øget udledning af drivhusgasser.

På den baggrund vurderer Miljøstyrelsen, at det niveau, som er opnåeligt ved eksisterende lovkrav er BAT.

Kommunens vurdering

For så vidt angår BAT i relation til udbringning af husdyrgødning på arealerne er det Kommunens vurdering, at bedriften lever op til kravet om BAT for udbringning Miljøstyrelsens opfattelse, at gældende lovregulering er BAT.

BAT- KRAV ENERGIBESPARENDE FORANSTALTNINGER

Energiforbruget afhænger af de driftsmæssige forhold på den enkelte ejendom, herunder hvilke teknologiske løsninger, der anvendes til begrænsning af forurening.

Miljøstyrelsen har ikke fastsat vejledende BAT- standardkrav vedr. energiforbrug.

Ifølge EU's referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion er det BAT at anvende følgende:

- Optimering af udformningen af ventilationssystemet i mekanisk ventilerede stalde for at tilvejebringe god temperaturkontrol samt opnå minimumsventilation om vinteren.
- Undgå modstand i ventilationssystemer gennem hyppige eftersyn og rengøring af luftkanaler og fans.
- Anvende lavenergi-belysning.

Lys:

- Der anvendes lysstofrør i alle stalde.
- Lys i staldanlægget styres efter hønsenes udviklingstrin.
- Udendørs belysning er censorstyret.

Ventilation:

- I valget af ventilationsanlæg vil der blive fokuseret på en ventilator til den nye stald, der kan yde flest m³ luft pr. kwh.
- Ventilationsanlægget vil blive rengjort jævnlige efter hvert hold høns. Ved rengøring fjernes snavs mv. der kan yde modstand og forøge strømforbruget.
- Ventilationen vil blive styret af et temperaturreguleret styringssystem, som sikrer, at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperaturen i staldene og elforbruget.
- Temperatur- og luftfugtighedsfølere vil blive kontrolleret hver 8. uge.
- Årligt eftersyn af ventilationsanlægget, som sikre at det kører optimalt.

Korntørring:

- Der anvendes gastætte siloer, og dermed forbruges der ikke energi til korntørring.

Foderfremstilling:

- Der anvendes skivemøller, (skivemøllens valser samt kornriver bruger mindre energi end en hammermøller)

Foderblanding:

- Der er ur-styring på blandeanlægget.
- Blandeanlægget vedligeholdes løbende.

Udfodring:

- Dimensioneringen er korrekt.
- Der anvendes centrifugalpumper i stedet for snekepumper.
- Anlægget efterses og vedligeholdes jævnlige

Transport:

- Køretøjer vedligeholdes og tomgangskørsel undgås.

Det vurderes at den ansøgte produktion på baggrund af ovenstående tiltag lever op til kravet om BAT indenfor energibesparende foranstaltninger.

BAT-KRAV VANDBESPARENDE FORANSTALTNINGER

Vandforbruget afhænger af de driftsmæssige forhold på den enkelte ejendom.

Miljøstyrelsen har ikke fastsat vejledende BAT- standardkrav vedr. vandforbrug.

Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, er det BAT at reducere vandforbruget ved at udføre følgende:

- Rengøring af dyrestald og udstyr med højtryksrensere efter hver produktionscyklus eller hver batch. Til svineopstaldning løber spulevand typisk ned i gyllesystemet, og det er derfor vigtigt at finde en balance mellem rengøring og brug af så lidt vand som muligt. I fjerkræstalde er det også vigtigt at finde balancen mellem rengøring og brug af så lidt vand som muligt.
- Regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlægget for at undgå spild.
- Registrering af vandbrug gennem måling af forbrug, og
- Detektering og reparation af lækager.

Der anvendes følgende tiltag på ejendommen med henblik på vandbesparelse:

Vask af stalde

- Ved vask af stalde anvendes iblødsætning, hvorefter staldene vaskes med højtryksrensere med koldt vand.
- Der anvendes endvidere vandbesparende dyser.

Både iblødsætning og vask med højtryksrensere samt vandbesparende dyser reducerer vandforbruget ved vask.

Vandrør og slanger i stalde

- Der er etableret stophaner på alle vandslanger.
- Staldene kontrolleres dagligt for utætheder på vandrør og små reparationer udføres med det samme.

Det vurderes, at den ansøgte husdyrproduktion med de ovenfor beskrevne tiltag lever op til kravene vedr. BAT i BREF-dokumentet.

MANAGEMENT PÅ HUSDYRBRUGET

Management på ejendommen handler om at tilrettelægge arbejdet, så produktionen kører optimalt, samtidig med at forurening begrænses og anvendelsen af hjælpepestoffer minimeres.

Miljøstyrelsen har ikke fastsat vejledende BAT-standardkrav vedr. management.

I henhold til EU's BREF notat af juli 2003 er godt landmandskab en vigtig del af BAT. I henhold til dokumentet er det BAT at:

- Identificerer og implementere uddannelses- og træningsprogrammer for bedriftspersonale.
- Føre journal over vand- og energiforbrug, mængde af husdyrfoder, opstået spild og spredning af uorganisk gødning og husdyrgødning på markerne.
- Have en nødfremgangsmåde til at håndterer ikke planlagte emissioner og hændelser.
- Iværksætter et reparations- og vedligeholdelsesprogram for at sikre, at bygninger og udstyr er i driftsklar stand, samt at faciliteterne holdes rene.
- Planlægge aktiviteter på anlægget korrekt, såsom levering af materialer og fjernelse af produkter og spild, samt
- Planlægge gødsning af markerne korrekt.

På ejendommen anvendes følgende ledelses- og kontrolrutiner med henblik på styring af husdyrbrugets miljøforhold:

- Alle ansatte introduceres grundigt til nye arbejdsopgaver.
- De ansatte deltager i lovpligtige efteruddannelseskurser.

- Alle ansatte indgår i teams, hvor sammensætningen af erfarne og nyansatte skal sikre oplæringen.
- Vand- og energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.
- Staldene gennemgås dagligt med henblik på at opdage lækager.
- Der foretages løbende service på ventilationsanlæg/foderanlæg, elkabler og pumper af aut. installatør.
- Alle elinstallationer efterses hvert 5. år.
- Der foretages rengøring af stalde og ventilationsanlæg efter fastlagt plan.
- Anlæg og tekniske installationer renses, vedligeholdes og udskiftes i en sådan grad, at det sikre korrekt brug og effekt.
- Gyllebeholderne følger reglerne for kontrol minimum hvert 10. år.
- Alle aktiviteter planlægges grundigt. Anlægget er indrettet på en logistisk optimal måde for transporter til og fra ejendommen såvel som den interne fordeling.
- Affald fjernes løbende fra ejendommen.
- Aftale med firma om rottebekæmpelse på ejendommen.
- Der føres journal over spredning af husdyrgødning i form af mark og gødningsplan. Planen anvendes til at dokumentere husdyrbrugets størrelse og forbrug af gødning. Dette er lovkrav i Danmark

Det er ansøgers vurdering, at ejendommen med ovenstående driftsrutiner lever op til kravet om BAT vedr. management/godt landmandskab i henhold til BREF (referencedokument for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion).

KOMMUNENS VURDERING AF ANVENDELSE AF BAT

Et husdyrbrug bør til stadighed søge at begrænse forureningen ved at indføre og gøre brug af den bedste tilgængelige teknik til at nedbringe eventuelle gener fra stalde og husdyrgødningsopbevaringsanlæg mm.

Teknologier til begrænsning af ammoniakfordampning og lugtpåvirkning m.v. samt til bedre udnyttelse af næringsstofferne i husdyrgødningen er i stadig udvikling.

For § 11 husdyrbrugene skal redegørelsen som minimum indeholde følgende punkter:

– Management

1. Beskrivelse af hvilke ledelses- og kontrolrutiner der anvendes for at styre husdyrbrugets miljøforhold herunder de anvendte teknologier

– Anvendelse af bedste tilgængelige teknik inden for områderne:

2. Foder

3. Staldindretning

4. Forbrug af vand og energi

5. Opbevaring/behandling

Vurdering af Management

Kommunen vurderer samlet set, at virksomheden overholder kravene til brug af BAT i tilstrækkeligt omfang indenfor management ved anvendelse af nedenstående journaler og planer.

- De ansatte deltager i fagligt relevante aktiviteter og ERFA-grupper (såfremt de ønsker det),
- Der vil blive udarbejdet en beredskabsplan, som er tilgængelig for alle medarbejdere på bedriften,
- Der foretages daglige tilsyn og løbende service og vedligehold på anlæggene,
- Der (fjern) aflæses månedligt energiforbrug, og der tilsendes månedlige opgørelser over forbruget,

- Der udarbejdes hvert år mark- og gødningsplaner, der sikrer, at mængden af tilført gødning tilpasses afgrødernes aktuelle behov,

Der er sat følgende vilkår:

- 4.9.1. Beredskabsplanen skal opdateres mindst 1 gang årligt, så det sikres at telefonnumre, redskaber til forebyggelse og standsning af uheld er korrekt monteret og lever op til gældende lovgivning.
- 4.9.2. Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:
 - Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at "stoppe ulykken/uheldet" og begrænse udbredelsen.
 - Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmes og hvordan.
 - Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
 - En opgørelse over materiel der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.

Se desuden afsnit 4.1 om husdyrhold og staldindretning, hvor der også er sat vilkår, som kan indgå under management, samt afsnit 4.9 og driftsforstyrrelser og uheld.

Vurdering af foder

Foderet opbevares i gastætte, lukkede kornsiloer, hvilket betragtes som gode forhold til opbevaring og håndtering af foder.

I den miljøtekniske redegørelse beskrives, at foderet ved hjælp af foderplaner tilpasset de enkelte dyrs aktuelle behov. Derved undgås overforsyning med næringsstoffer, der vil ende som uudnyttet næringsstoffer i gyllen.

Proteinindholdet i foderet søges hele tiden reduceret og optimeret efter gældende principper for økologisk ægproduktion. Når proteinindholdet reduceres, vil mængden af overskudsprotein i gyllen reduceres og dermed vil der være en lavere N-udledning. Reduktion af protein i foderet sker primært ved løbende forbedring af foderkvaliteten og ved genetiske forbedringer af hønsernes fodereffektivitet.

Fosforindholdet i foderet søges hele tiden reduceret og optimeret. Når fosforindholdet reduceres, vil mængden af overskudsfosfor i hønsemøg reduceres og dermed vil der være en lavere P-udledning.

Der findes ingen emissionsgrænseværdi for fosfor i økologisk ægproduktion

Vurdering af vand- og energiforbrug

ELFORBRUG

Energiforbruget følges løbende og forbruget bør af flere årsager til stadighed søges minimeret. Det vil være i ejers egen interesse at minimere driftsomkostningerne med hensyn til forbrug af energi.

Energistyring er et væsentligt redskab til at give overblik og kontrol over virksomhedens energiforbrug. Idéen bag Energistyring er, at det skal være nemt for alle at få, forstå og følge de energioplysninger i virksomheden, som er relevante for den enkelte bruger. Der er derfor sat vilkår om, at husdyrbruget tilsluttes et energistyringsmodul.

Kommunen vurderer, at virksomheden overholder kravene til brug af BAT i tilstrækkeligt omfang indenfor forbrug af energi ved anvendelse af energistyring og overholdelse af de stillede vilkår.

Der er sat vilkår hertil i afsnit 4.5.

VANDFORBRUG

Til aktiviteter, hvor der bruges vand, er det BAT at reducere vandforbruget ved at udføre alt det følgende:

- Rengøring af stald og udstyr med højtryksrensere efter hver produktionscyklus. Til svi-neopstaldning løber spulevand typisk ned i gyllesystemet, og det er derfor vigtigt at finde en balance mellem rengøring og brug af så lidt vand som muligt.
- Udførelse af regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlægget for at undgå spild.
- Registrering af vandbrug gennem måling af forbrug, og
- Detektering og reparation af lækager.

Silkeborg kommune stiller derfor kun vilkår om, at vandforbruget skal kunne sammenlignes med de tidligere års forbrug for at se om forbruget har været stigende. Registreringerne skal kunne fremvises ved tilsyn på ejendommen.

Kommunen vurderer, med baggrund i ovenstående, at energi- og vandforbruget er på et fornuftigt leje i forhold til bedriftens størrelse og driftsform.

Kommunen vurderer, at der med de nuværende og planlagte tiltag til registrering og minimering af vandforbruget sikres, at forbruget minimeres mest muligt.

Vurdering af opbevaring/behandling af husdyrgødning

Flydende husdyrgødning

For gylletanken gælder, at der er tale om en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger.

Der er en samlet opbevaringskapacitet på over 9 måneder.

- lageret tømmes hvert år og inspiceres visuelt
- der er ingen spjæld i tankene og alt husdyrgødning overpumpes via neddykket rør
- gyllen omrøres kun umiddelbart før tømning, hvilket sker i perioden fra 1. marts – 1. maj.
- beholderne kontrolleres ved 10-års beholderkontrollen.
- beholderne er med fast overdækning i form af teltoverdækning.

Kommunen vurderer, at virksomheden overholder kravene til brug af BAT i tilstrækkeligt omfang indenfor opbevaring/behandling ved anvendelse af ovenstående.

I afsnit 5,2 om håndtering af husdyrgødning sat følgende vilkår:

- Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, således at unødigt spild undgås, og risikoen for uheld minimeres. Automatisk udpumpning af gylle fra gyllekanaler til gyllebeholdere kan dog ske om natten uden opsyn, hvis pumpen er udstyret med en anordning, som sikrer, at pumpen maksimalt kører i 20 minutter pr. nat – eller svarende til en udpumpning på 60 m³ gylle pr. nat. Det skal i dagtimerne kontrolleres, at der er plads i den pågældende gyllebeholder til den mængde gylle, der udpumpes den følgende nat.

Vurdering af udbringning

BAT for udbringningsteknik er beskrevet i referencedokumentet for bedste tilgængelige teknikker der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion (BREF) som en række tiltag.

En del af disse tiltag er dækket af husdyrgødningsbekendtgørelsen og bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og plantedække, hvorfor det er et lovkrav at følge dem.

- regler for udbringningstidspunkter (forbud mod udbringning 200m fra byområder på week-end- og helligdage),
- udbringningsmetoder (fx ikke tilladt at bruge bredspredere til gylle),
- krav om nedfældning på visse arealer tæt på sårbar natur,
- krav til udbringningstidspunkter, der sikrer optagelse i planter,
- krav om nedbringning af husdyrgødning udlagt på ubevoksede arealer indenfor 6 timer,
- og krav om maksimale mængder husdyrgødning pr. ha,
- krav til efterafgrøder

Der udarbejdes hvert år en mark- og gødningsplan, hvorved det sikres at mængden af gødning tilpasses afgrødens forventede behov. I planen tages der bl.a. hensyn til jordbundstype, sædskifte, vanding, planternes udbytte og kvælstofudnyttelsen.

Maskinstation udbringer gyllen. Læsning sker med sugekran med pumpe og returløb. Udspreddingen sker med slæbeslanger eller nedfælder. Der vil forekomme ammoniakfordampning og lugtgener fra marker, hvorpå der er udbragt gylle. Omfanget afhænger af vejrforhold (temperatur, vindforhold og evt. nedbør).

Da gyllen køres ud på veletablerede afgrøder og/eller nedfældes i sort jord, minimeres ammoniakfordampning og lugtgenerne pga. mindre fordampning og hurtigere optagelse i planterne. Der køres aldrig på vandmættet, oversvømmet, frossen eller snedækket areal.

I afsnit 6.4 om transport er der sat følgende vilkår

- Ved tilsmudsning af offentlig vej, som følge af landbrugsmæssige aktiviteter herunder kørsel med markmaskiner og udkørsel til og fra markarealer, skal vejen rengøres umiddelbart efter ophør af aktiviteten.

Kommunen vurderer, at virksomheden overholder kravene til brug af BAT i tilstrækkeligt omfang indenfor udbringning ved anvendelse af ovenstående.

Samlet vurdering

Silkeborg Kommune vurderer på baggrund af det oplyste, at husdyrbruget samlet set ved overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler for den pågældende type husdyrbrug og af de supplerende vilkår for miljøgodkendelsen vil anvende den bedste tilgængelige teknik, set i forhold til, hvad der er praktisk og økonomisk muligt i branchen og i forhold til den miljøgevinst, der kan dokumenteres opnået ved brug af den pågældende teknik.

Kommunen vurderer, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets anlæg og arealer. Endvidere vurderer kommunen, at husdyrbruget efter udvidelsen kan drives uden væsentlige indvirkninger på miljøet, såfremt vilkårene i denne godkendelse overholdes.

9 EGENKONTROL OG DOKUMENTATION

MILJØTEKNISK REDEGØRELSE

Management er beskrevet under kapitel 8 under BAT.

Egenkontrollen sker i henhold til gældende lov på området, herunder bl.a.:

- Der udarbejdes årligt obligatorisk mark- og gødningsplan med følgende gødningsregnskab, hvor bedriftens afsætning af husdyrgødning dokumenteres.
- Der bliver ført driftsjournal i form af produktionsstyring med oplysninger og dokumentation for antal dyr flyttet til og fra ejendommen, antal dyr bortskaffet til destruktions samt antal og vægt af dyr sendt til slagteri. Produktionsstyringen og kassebogen med tilhørende bilag bliver ført løbende.
- Der udarbejdes medicinregnskab.
- Der udføres E-kontrol.
- I løbet af dagen er anlægget under opsyn, og hver dag bliver der foretaget en inspektionsrunde på ejendommen for at tjekke, om alle anlæg fungerer, som de skal.

KOMMUNENS BEMÆRKNINGER OG VURDERING

Kommunen vurderer, at kravene til egenkontrol er dækkende via ansøgers beskrivelse af management og gennem udarbejdelse af beredskabsplan, herunder i forhold til de særlige vilkår, som er stillet i miljøgodkendelsen.

Ansøger oplyser, at husdyrbruget overholder den lovpligtige beholderkontrol. Der udarbejdes mark- og gødningsplan samt gødningsregnskab efter gældende regler.

Derudover er virksomheden omfattet af regler om:

- **APV (for bedrifter med ansatte)**

- **Driftsforstyrrelser og uheld**

Driftsforstyrrelser og/eller uheld kan primært ske i forbindelse med håndtering af flydende husdyrgødning, sprøjtemidler, olie m.m., samt ved brud på emballage eller beholdere, som anvendes til opbevaring af disse stoffer.

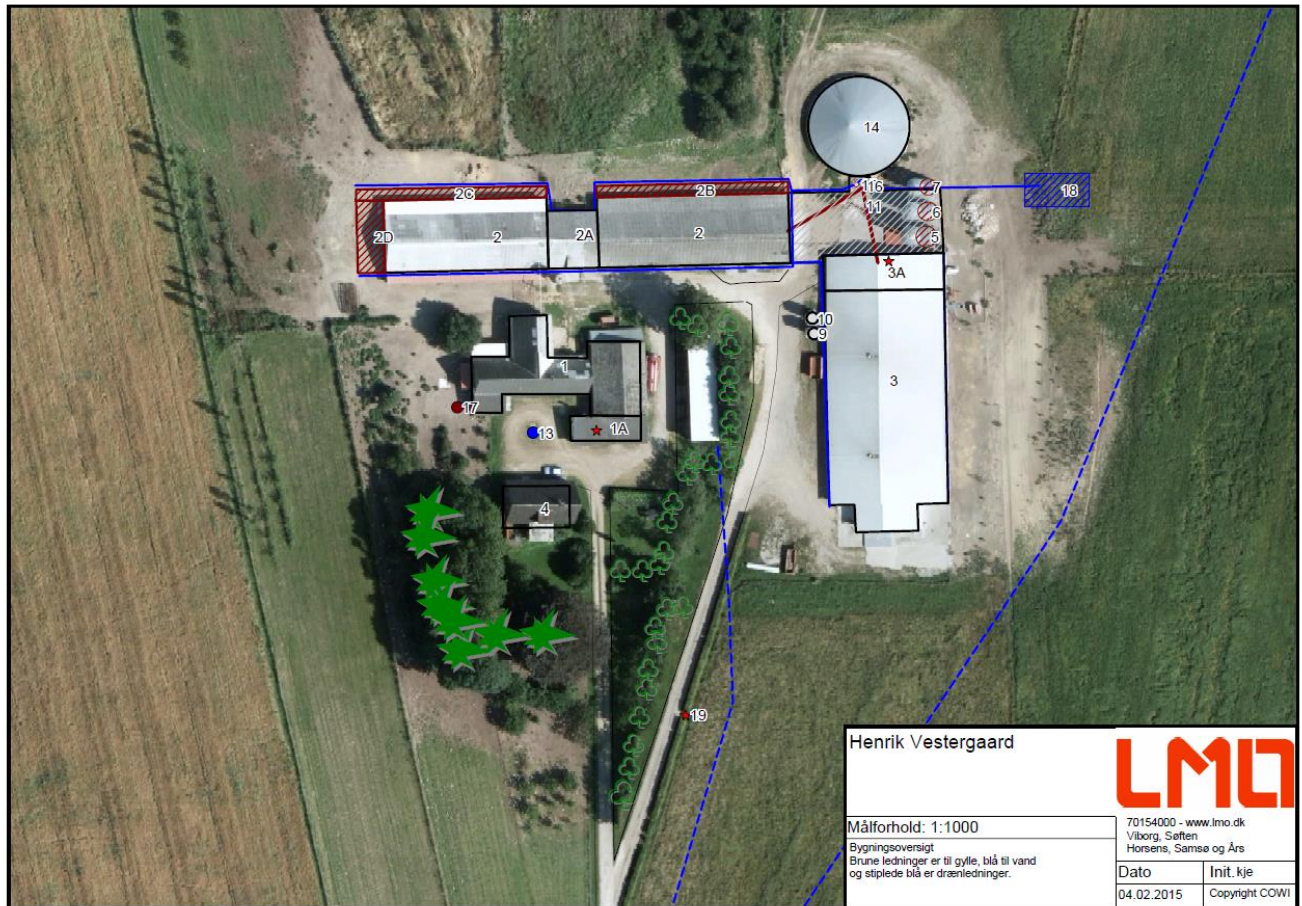
Større uheld som f.eks. brud på gylletanke søges imødegået ved sikring gennem indretning og drift og overholdelse af gældende regler for kontrol af beholdere.

En beredskabsplan, som er kendt af husdyrbrugets medarbejdere, vil kunne medvirke til at begrænse forurening og øvrige gener i forbindelse med et eventuelt uheld.

10 BILAG

- Bilag 1. Anlægstegning over eksisterende og nye bygninger
- Bilag 1A. Bygningsoversigt
- Bilag 2. Markkort inkl. Transportveje.
- Bilag 3. Arealvurdering på markniveau.
- Bilag 4. Logbog ved anvendelse af markstak.

Bilag 1. Anlægstegning over eksisterende og nye bygninger

Bilag 1A. Bygningsoversigt

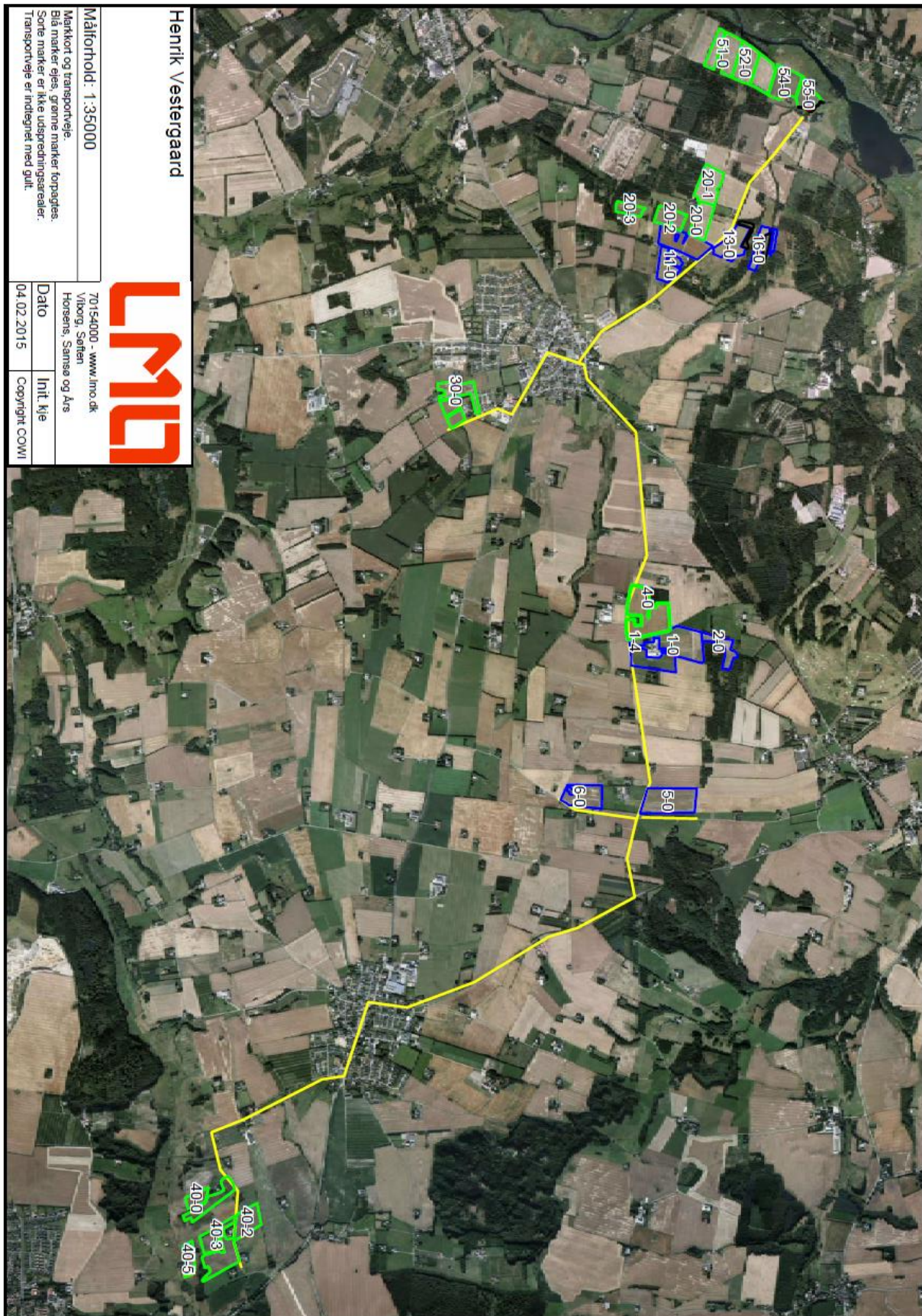
Nummereringen fra oversigtsplanen anvendes nedenfor til beskrivelse af anvendelsen af den enkelt bygning i nu drift og ansøgt drift. For udvidelse af eksisterende bygninger angives størrelsen på grundplanen før og efter udvidelse

Under den enkelte bygning skrives hvad der er i bygningerne f.eks. olietank, foderblandeanlæg osv.

DRIFTSBYGNINGER

Bygningsbeskrivelse nudrift	Bygningsbeskrivelse ansøgt drift	Grundplan nudrift (m ²)	Grundplan ansøgt (m ²)	Bygningshøjde (m) målt til tagryg	Taghældning	Bygningsmaterialer og farver
1 Hønestald	1 Samme	Ca. 600	-	Godt 4 m		
1A Diverse	1A Samme	Indgår i 1				Olietank og stokerfyr
2 Hønestald	2 Renoveres	Ca. 1070	Ca. 1200	Ca. 3 -4 m		
2A Ægpakkeri	2A Samme	Indgår i 2	-	-	-	
2B	2B Veranda		Ca. 100			
2C	2C Veranda		Ca. 100			
2D	2D Hønestald udvidelse		Ca. 100			
3 Hønestald	3 Samme	Ca. 1500	-	5,4 m	15	Lyse sider og lyst tag
3A Foderlade	3A Samme	Indgår i 3	-	-	-	
4 Beboelse	4 Samme					
5	5 Kornsilos	Gastætte siloer ca. 1000 hkg/stk. (galvaniserede).				
6	6 Kornsilos					
7	7 Kornsilos					
9	9 Fodersilo	Mindre fodersiloer til færdigblandet foder (hvide)				
10	10 Fodersilo					
11	11 Beton/asfaltplads	Med afløb til gylletank så evt. spild kan opsamles				
13 Vandboring	13 Samme					
14 Gylletank	14 Samme	1500 m ³ med teltdug.				
15 Fortank	15 Samme	Til tagvand og dels videre til gylletank, dels til faskinen				
16 Fortank	16 Samme	Til afløb fra stald 2 og 3 og beton/asfaltplads og videre til gylletanken				
17 Ajletank	17 Samme	Ca. 50 -70 m ³ . med afløb fra stald 1				
18 Faskine	18 Samme	Til overskydende tagvand				
19 Døde høns	19 Samme					

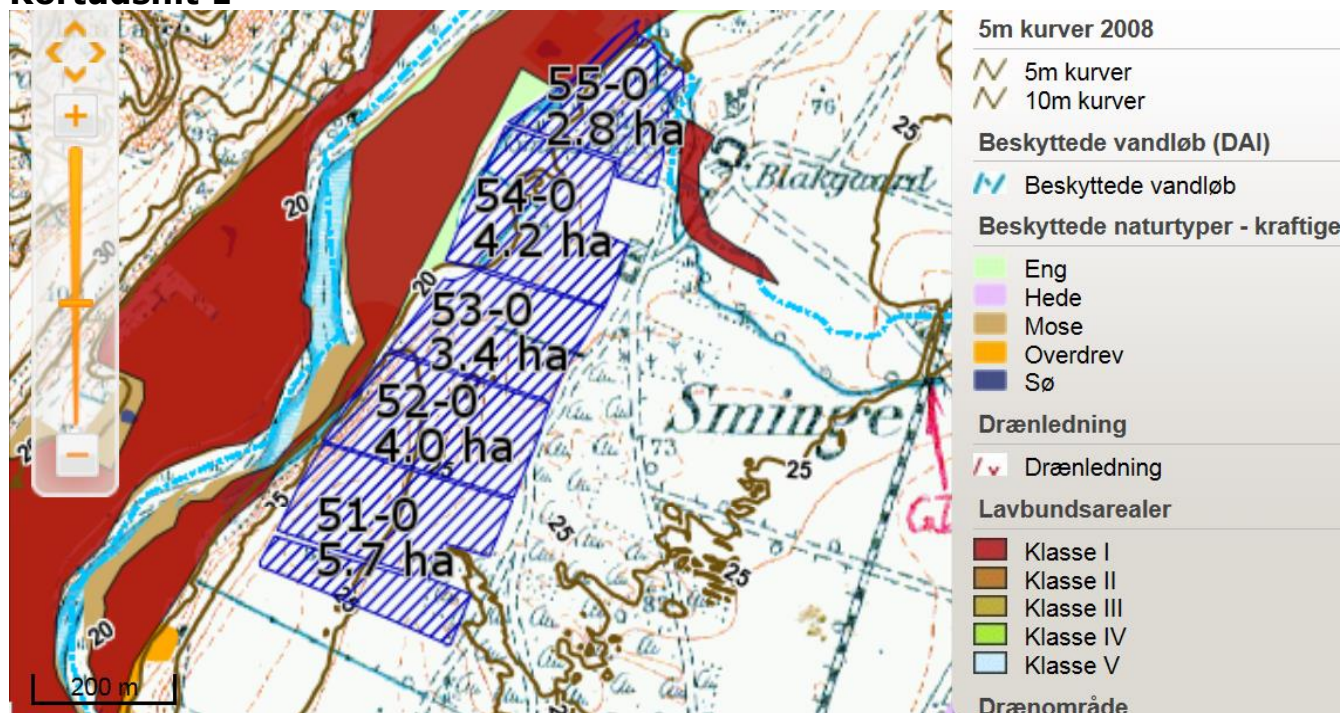
Bilag 2. Oversigtskort over transportveje

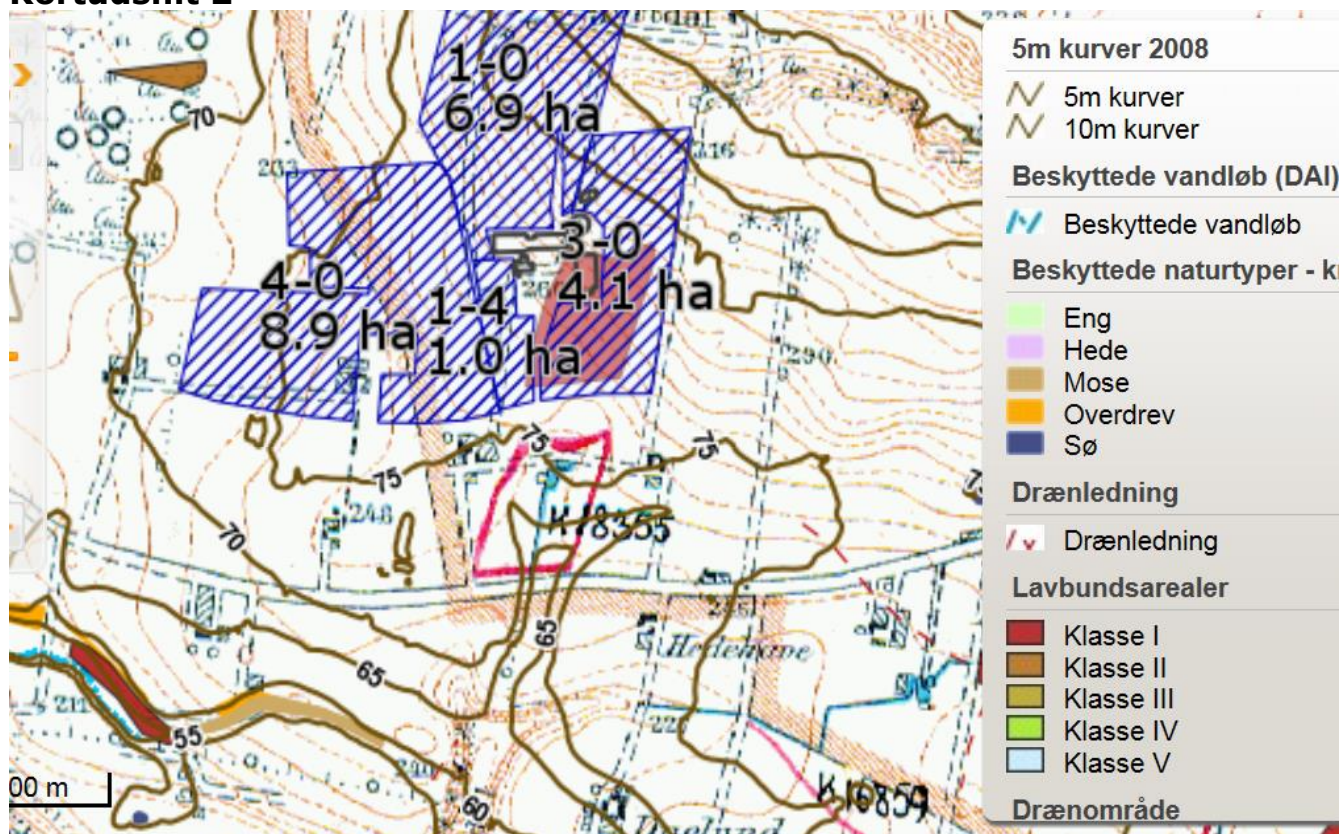
Bilag 3. Oversigt over arealer

Bilag 3 Vurdering af arealernes sårbarhed											
Navn	Ha	Drænet	Jordbunds type	Nærhed til vandløb/sø	Skråner mod vandløb	lavbund	Fosfortal	Terrænhældning	Risiko	P-klasse (krav)	Bemærkning
1-0	6,9	Nej	JB4	Nej	Nej	Nej			Lav		
12-0	5,35	Nej	JB1	Nej	Nej	Nej			Lav		
6-0	4,46	Nej	JB4	Nej	Nej	Nej			Lav		
16-0	1,95	Delvist	JB1	Ja	Lidt	Nej	Nej		Høj	3	Ligger meget vandløbsnært og indeholder drænområde, se kortudsnit 3
17-0	0,49	Nej	JB1	JA	Lidt	Ja	Nej		Høj	3	Ligger meget vandløbsnært, indeholder lavbund tidligere sø eller mose, se kortudsnit 3
4-0	8,87	Nej	JB4	Nej	Nej	Nej			Lav		
20.-3	1,52	Nej	JB1	Nej	Nej	Nej			Lav		
30-0	3,13	Nej	JB1	Nej	Nej	Nej			Lav		
30.-1	2,45	Nej	JB1	Nej	Nej	Nej			Lav		
40-0	1,49	Ja	JB6	Nej	Nej	Nej			Lav		
40-1	3,18	Nej	JB4	Nej	Nej	Nej			Lav		
13-0	3,86	Nej	JB1	Nej	Nej	Nej			Lav		
2-0	2,36	Nej	JB4	Nej	Nej	Nej			Lav		
40-4	4,6	Nej	JB4	Nej	Nej	Nej			Lav		
3-0	4,13	Ja	JB4	Nej	Nej	Nej			Høj	3	Aralet er drænet og højdekurver viser, at drænet ender i Voel bæk, se kortudsnit 2
40-2	3,37	Nej	JB4	Nej	Nej	Nej			Lav		
40-5	1,75	Nej	JB4	Nej	Nej	Nej			Lav		
11-0	3,15	Nej	JB1	Nej	Nej	Nej			Lav		
40-3	2,77	Nej	JB4	Nej	Nej	Nej			Lav		
53-0	3,38	Ja	JB1	Ja	Nej	Nej	Nej		Høj	3	Ligger vandløbsnært, er drænet, ingen fosfortal, grøftet, se nedenstående kortudsnit 1
20-0	3,18	Nej	JB1	Nej	Nej	Nej			Lav		
51-0	5,69	Ja	JB1	Ja	Nej	Nej	Nej		Høj	3	Ligger vandløbsnært, er drænet, ingen fosfortal, grøftet, se nedenstående kortudsnit 3
55-0	2,84	Ja	JB1	Ja	Nej	Nej	kl. 4.-6		Høj	1	Ligger vandløbsnært, er drænet, fosfortal gns mellem 4 og 6, grøftet, se kortudsnit 1
54-0	4,24	Ja	JB1	Ja	Nej	Nej	<4		Middel		Ligger vandløbsnært, er drænet, fosfortal under 4
1.-4	1,01	Nej	JB4	Nej	Nej	Nej			Lav		
52-0	3,97	Nej	JB1	Ja	Nej	Nej	Nej		Høj	3	Ligger vandløbsnært, er drænet, ingen fosfortal, grøftet, se kortudsnit 1
5-0	7,38	Nej	JB4	Nej	Nej	Nej			Lav		
20.-2	2,73	Nej	JB1	Nej	Nej	Nej			Lav		
20.-1	4,18	Nej	JB1	Nej	Nej	Nej			Lav		
Sum	104,38	Ha.									

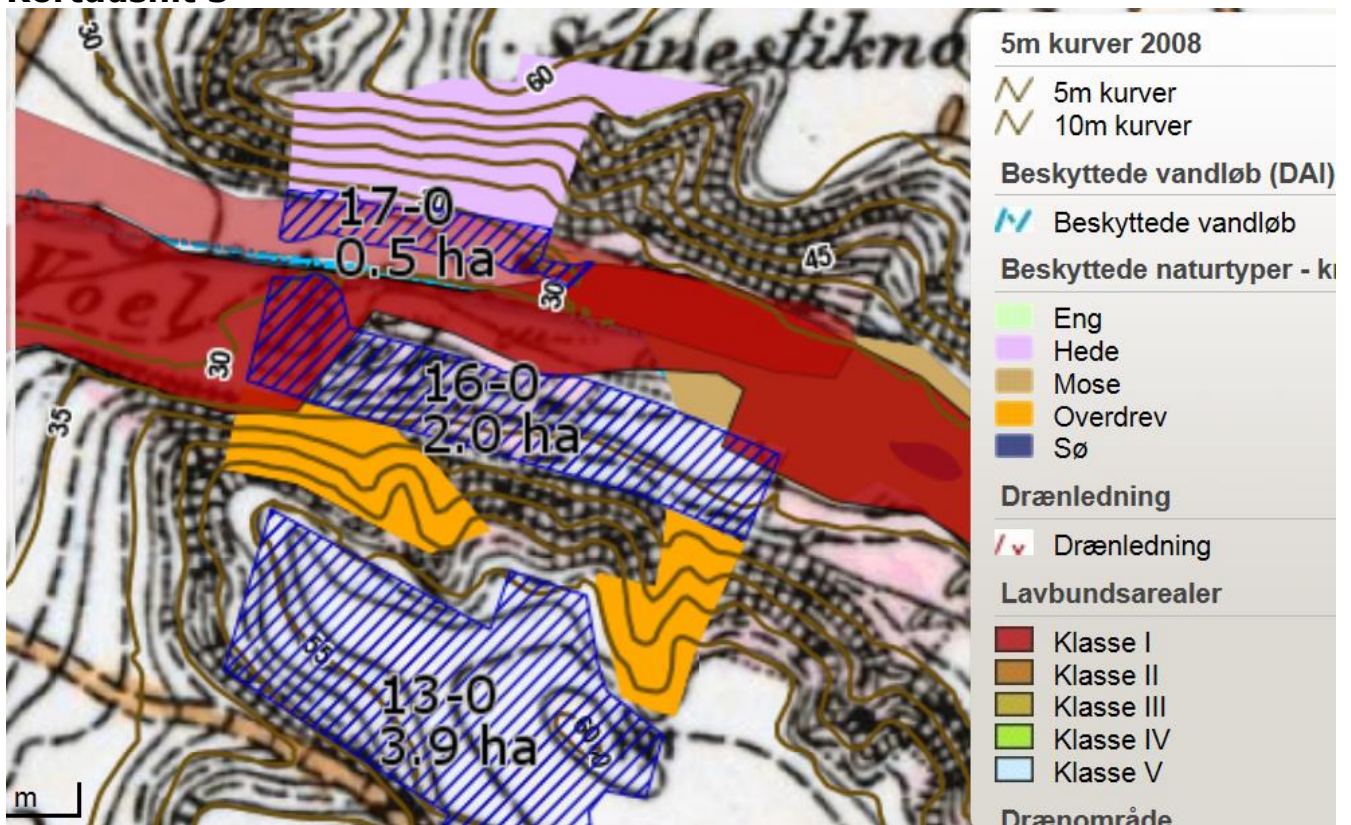
Kortudsnit 1

Kortudsnit 2

Kortudsnit 3

Bilag 4: Logbog som udfyldes ved oplag af dybstrøelse i markstak

Hvad må lægges i markstak?

Som hovedregel skal fast husdyrgødning (inkl. dybstrøelse) opbevares i en mødding med fast bund og afløb. Kompost må dog opbevares i marken såfremt følgende krav er overholdt:

- Tørstofprocenten er mindst 30 % for ethvert delparti. Dybstrøelse, der har ligget i en stald eller på møddingsplads i minimum 6 måneder, er oftest så kompostlignende, at det kan opbevares i marken. Det vil sige, at der skal være mindst 6 måneder mellem tømning af stalden.
- Markstakken skal overdækkes med kompostdug eller lufttæt materiale straks efter udlægning.
- Markstakken skal placeres et nyt sted hvert år.
- Markstakken må ikke placeres samme sted indenfor 5 år.

Såfremt ovennævnte krav kan overholdes kan markstakke etableres under forudsætning af, nedenstående skema udfyldes. Markstakkens placering af indtegnes på et oversigtskort. Husk at angive nummeret på stakken.

Nr.	Dato for etablering	Mængde i m ³	Hvor lang tid har gødningen ligget i stalden / på møddingsplads	Dato for udspredning	Overdækning
1					
2					
3					
4					
5					
6					

Afstandskrav

1) Til enkelt vandindvindingsanlæg	25 m
2) Til fælles vandindvindingsanlæg	50 m
3) Til vandløb (herunder dræn) og søer	15 m
4) Til offentlig vej, privat fællesvej	15 m
5) Til naboskel	30 m
6) Til levnedsmiddelvirksomhed	25 m
7) Til beboelse på samme ejendom	15 m
8) Til § 7 natur i husdyrloven	300 m